

Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ

Ένα Εγχειρίδιο για Εμπυχωτές Νεολαίας

Αυτό το εγχειρίδιο έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του έργου **"1000LAYERS - Youth for creative identities"** (αριθμός αναφοράς: 2020-2-ES02-KA205-015782). Το έργο 1000LAYERS συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αυτή η δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Έτος έκδοσης: 2022.

Συνεργάτες του έργου 1000LAYERS:

- Rooftop Theatre (<https://www.rooftoptheatregroup.com/>)
- YEU (<http://www.yeucyprus.org/>)
- DW-RS (<http://dw-rs.nl/>)
- Elan Interculturel (<http://elaninterculturel.com>)
- Associació La Xixa Teatre (<http://laxixateatre.org>)

Γλώσσες και λήψη

Αυτό το εγχειρίδιο είναι διαθέσιμο στα Αγγλικά, Ισπανικά, Γαλλικά, Τουρκικά, Ελληνικά και Ολλανδικά στον σύνδεσμο της πύλης αποτελεσμάτων Erasmus+ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/eplus-project-details#project/2020-2-ES02-KA205-015782> και στην ενότητα "Αποτελέσματα" στη διεύθυνση <https://www.1000layers.eu/>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2. Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ (CIM)	8
2.1 Βασικές έννοιες στις οποίες βασίζεται η CIM	10
2.2. Η μεθοδολογική πρόταση της CIM	14
3. ΠΩΣ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ	21
4. ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	24
4.1. Διαδρομή μάθησης	25
4.2. Δραστηριότητες για έναρξη	30
4.3. Δραστηριότητες για κλείσιμο	37
4.4. Δραστηριότητες για προθέρμανση και ανάπτυξη της ομάδας	41
4.5. Δραστηριότητες για ανταλλαγή προσωπικών ιστοριών και εντοπισμό και εξερεύνηση συγκρούσεων που σχετίζονται με την ταυτότητα	49
4.6. Δραστηριότητες για τη δημιουργία θεατρικών εμβρύων και εξερεύνηση της αισθητικής	65
4.7. Παρουσίαση δημιουργικών ταυτοτήτων στη σκηνή και στην κοινότητα	76
5. Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ: ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΩΝ ΠΙΛΟΤΩΝ ΣΕ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ, ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ, ΠΑΡΙΣΙ ΚΑΙ ΛΕΥΚΩΣΙΑ	84
5.1. Εργαστήριο CIM στη Βαρκελώνη	85
5.2. Εργαστήριο CIM στο Παρίσι	90
5.3. Εργαστήριο CIM στο Άμστερνταμ	94
5.4. Εργαστήριο CIM στη Λευκωσία	96
6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	100
7. ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ	103
8. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	107

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν εγχειρίδιο έχει σχεδιαστεί για εμψυχωτές νεολαίας. Συνδημιουργήθηκε από κοινού με νέους μέσω δοκιμαστικής εφαρμογής και αποτελεί οδηγό για τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της Μεθόδου Δημιουργικών Ταυτοτήτων (CIM) για τη δημιουργία μιας καινοτόμου προσέγγισης όσον αφορά στη διαχείριση συγκρούσεων που σχετίζονται με τις ταυτότητες, μεταξύ των νέων. Οι έφηβοι και οι νέοι ενήλικες βρίσκονται σε μια κρίσιμη στιγμή, όσον αφορά την κατανόηση των ταυτοτήτων τους και τον καθορισμό των χώρων που ανήκουν (σωματικά, ψυχολογικά και κοινωνικά). Μερικοί νέοι μπορεί να βιώνουν αυτή την κρίσιμη περίοδο με άγχος και σύγχυση, γεγονός που μπορεί να δημιουργήσει δύσκολες καταστάσεις, σχεσιακές συγκρούσεις και που μπορεί να οδηγήσει σε επικίνδυνες συμπεριφορές και ανθυγιεινές συνήθειες, τόσο ψυχολογικά όσο και σωματικά. Επιπλέον, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι νέοι που ανήκουν σε συγκεκριμένες μειονοτικές ομάδες είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι, αντιμετωπίζοντας διακρίσεις λόγω της νεαρής ηλικίας τους καθώς και άλλων προσωπικών χαρακτηριστικών όπως ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η ταυτότητα φύλου ή η εθνικότητά τους, μεταξύ άλλων. Αυτές οι καταστάσεις κοινωνικού αντιπρονομίου μπορούν να επιδεινώσουν το άγχος και τη σύγχυση μεταξύ ευάλωτων ομάδων όπως οι ΛΟΑΤΚΙ+ νέοι και οι νέοι από φυλετικές ή εθνοτικές μειονότητες. Οι διακρίσεις, ως επιπρόσθετο βάρος στις προκλήσεις στις διαδικασίες ψυχολογικής και συναισθηματικής ανάπτυξης κατά την εφηβεία, μπορεί να δημιουργήσουν δυσφορία, απομόνωση και βίαιες καταστάσεις. Η διατηρήσή τους με την πάροδο του χρόνου, μπορεί να οδηγήσει σε ριζοσπαστικοποίηση στους νέους, στην αναζήτησή της αίσθησης του σκοπού, της προστασίας και του ανήκειν, μεταξύ άλλων πολυδιάστατων αιτιών. Τα βιώματα διακρίσεων έχουν αντίκτυπο καθόλη τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου και μπορεί να έχουν σοβαρές συνέπειες. Η εμψύχωση της νεολαίας (youth work) έχει αναγνωριστεί ως ένας ιδιαίτερα γόνιμος χώρος για την πρόληψη της βίας, της ριζοσπαστικοποίησης και της περιθωριοποίησης των νέων, διευκολύνοντας την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και ανθεκτικότητας με σκοπό τη βοήθεια στους νέους να αντιμετωπίζουν και να ξεπερνούν δύσκολες καταστάσεις. Σε αυτό το εγχειρίδιο, εστιάζουμε στην παροχή εργαλείων για τους νέους για να εξερευνήσουν τις διαδικασίες ταυτοτήτων τους από μια διαθεματική προσέγγιση, περιλαμβάνοντας θέματα καταγωγής, πολιτισμικού φορτίου, φύλου, κοινωνικής τάξης, ικανότητας κλπ. Το παρόν εγχειρίδιο παρέχει στους εμψυχωτές νεολαίας μια μέθοδο για:

- την εμπλοκή των νέων σε δημιουργικές διαδικασίες για την κριτική εξερεύνηση των ταυτοτήτων τους και πώς αυτές κατασκευάζονται
- τη χρήση σωματοποιημένων μεθοδολογιών για την ανάπτυξη ικανοτήτων στη νεολαία: κριτική σκέψη, αυτογνωσία, κοινωνική συνείδηση, επίλυση προβλημάτων, αφηρημένη σκέψη κλπ.
- την προώθηση συμπεριληπτικών αξιών και της μη διάκρισης μεταξύ των νέων
- την εξερεύνηση συγκρούσεων που σχετίζονται με την ταυτότητα και εναλλακτικές λύσεις που άπτονται στην πραγματικότητα των νέων
- τη δημιουργία καλλιτεχνικών προϊόντων που οι νέοι μπορούν να πάρουν πίσω στις κοινότητές τους ως έναυσμα για κριτικό, κοινωνικό διάλογο σχετικά με την ταυτότητα και τη συνύπαρξη
- την οικοδόμηση ανθεκτικότητας μεταξύ των νέων για την αντιμετώπιση σύνθετων κοινωνικών καταστάσεων.

Το εγχειρίδιο θα παρέχει λεπτομερείς οδηγίες στους εμπυχωτές νεολαίας για το πώς να συμπεριλάβουν, να συνδεθούν και να ενδυναμώσουν τους νέους χρησιμοποιώντας τη Μέθοδο Δημιουργικών Ταυτοτήτων, καθώς και τέσσερις περιπτωσιολογικές μελέτες που εξηγούν την εμπειρία των πιλοτικών εργαστηρίων σε Ισπανία, Ολλανδία, Κύπρο και Γαλλία, παρουσιάζοντας συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους μπορεί να εφαρμοστεί η μέθοδος.

Σας προσκαλούμε να χρησιμοποιήσετε αυτό το εγχειρίδιο μαζί με το παιχνίδι καρτών *Youth for Creative Identities*, το οποίο θα παρέχει τόσο στους εμπυχωτές νεολαίας όσο και στους συμμετέχοντες χρήσιμο υποστηρικτικό υλικό που αφορά τις δυναμικές της ομάδας και τις κατηγορίες ταυτότητας. Για περισσότερες πληροφορίες και πηγές, σας προσκαλούμε να επισκεφτείτε το εκπαιδευτικό υλικό που είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση www.1000layers.eu και στα κοινωνικά δίκτυα του έργου μας. Ελπίζουμε να απολαύσετε και να βρείτε χρήσιμους τα βοηθήματα που προσφέρει το 1000Layers για να παρέχετε στους εμπυχωτές νεολαίας εργαλεία και γνώσεις για υποστήριξη στο δύσκολο, περίπλοκο και ανεκτίμητο έργο της συνοδείας των νέων στο ταξίδι αυτοανακάλυψής τους.

2. Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ (CREATIVE IDENTITIES METHOD - CIM)

Η **Μέθοδος Δημιουργικών Ταυτοτήτων** δημιουργήθηκε βασισμένη στην έρευνα, τις εμπειρίες των **συνεργατών**, τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στο σχετικό πλαίσιο της ΕΕ και την πιλοτική εφαρμογή με νέους για την επικύρωση της μεθόδου.

Με βάση την εισαγωγή της Θεωρία Διαδικασίας Ταυτότητας στις μεθοδολογίες του **Θεάτρου του Καταπιεσμένου, της Αφήγησης** και της **Διαδικασία Επεξεργασίας**, η CIM:

- Εξηγεί δύσκολες ή/και αφηρημένες έννοιες με απλούς και εύκολους τρόπους για να γίνουν κατανοητές.
- Τοποθετεί αυτές τις έννοιες σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής που συναντούν συχνά οι νέοι.
- Παίρνει στοιχεία από σωματοποιημένες μεθοδολογίες με επίκεντρο τους συμμετέχοντες (Αφήγηση, Θέατρο του Καταπιεσμένου και Διαδικασία Επεξεργασίας) που επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να συν-κατασκευάσουν τη μέθοδο με βάση τις ιστορίες της ζωής τους, να επανοικειοποιηθούν τη μέθοδο και να την προσαρμόσουν στα δικά τους πλαίσια.
- Επιτρέπει στους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν τα πολλαπλά επίπεδα της ταυτότητάς τους και να προχωρήσουν πέρα από μονοδιάστατες αφηγήσεις και αφηγήσεις θυματοποίησης.
- Προσφέρει μια διέξοδο από την ακαμψία και την πόλωση των αντιληπτών απειλών ταυτότητας και ανοίγει έναν χώρο διαλόγου για τη αποδοχή και την αναγνώριση των συμμετεχόντων μεταξύ τους.

Η CIM έχει στόχο να παρέχει χρήσιμους **πόρους στους εμπυχωτές νεολαίας** για τη γενική πρόληψη στη ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί στη βία:

- Με την παροχή ενός θεωρητικού και πρακτικού πλαισίου για τους νέους όπου θα διερευνήσουν την υποκειμενική τους αντίληψη για τη στέρση, την αδικία και την κοινωνική στασιμότητα σε σχέση με το προσωπικό, σχεσιακό και ευρύτερο κοινωνικό τους πλαίσιο.
- Προσφέροντας εργαλεία για τον εντοπισμό, την αντιμετώπιση και τη διαχείριση απειλών με έμφαση στην επίλυση συγκρούσεων.
- Με την προώθηση του κριτικού γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας στους νέους με στόχο την αντιμετώπιση συγκεκριμένων αφηγήσεων που τροφοδοτούν τα κίνητρα για βίαιη ριζοσπαστικοποίηση.

Σύμφωνα με τις προτάσεις της έκθεσης YWR, όσον αφορά την πρόληψη βίας, περιθωριοποίησης και βίαιης ριζοσπαστικοποίησης στα πλαίσια εμφύχωσης της νεολαίας, πετύχαμε τα ακόλουθα χρησιμοποιώντας τη Μέθοδο Δημιουργικών Ταυτοτήτων:

- Την υιοθέτηση μιας ολιστικής προσέγγισης που συνδέεται με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας και την εξερεύνηση ταυτότητας, μεταξύ άλλων μη τυπικών μεθόδων.
- Την προώθηση οριζόντιων σχέσεων, χωρίς ιεραρχία, βασισμένες στην εμπιστοσύνη, ούτως ώστε να επιτραπεί η ευκολότερη αντιπαράθεση απόψεων σε καταστάσεις που αφορούν ευαίσθητα και προσωπικά ζητήματα.
- Τη συνεργασία με άλλους κοινοτικούς φορείς για να μεταφέρουμε τις αξίες της εμφύχωσης νεολαίας σε ολόκληρη την κοινότητα.
- Την ενδυνάμωση των νέων και την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους, εκπαιδεύοντας παράλληλα τους εμφυχωτές νεολαίας να κάνουν το ίδιο, κάτι που θα δώσει στους νέους περισσότερες ευκαιρίες και καλύτερες μελλοντικές προοπτικές στην προσωπική και επαγγελματική τους ζωή.
- Την προώθηση εναλλακτικών και προτύπων στους νέους, κατά τη διαδικασία κατασκευής της ταυτότητάς τους.
- Τη ρητή αντιμετώπιση μηνυμάτων που υποκινούν τη βία και τη ρητορική μίσους, αναπτύσσοντας την κριτική σκέψη των νέων και το να είμαστε ανοιχτοί και ειλικρινείς με τους νέους.

Σε αυτό το σημείο θα παρέχουμε τη θεωρητική βάση που βασίζεται η μεθοδολογία.

2.1 Βασικές έννοιες στις οποίες βασίζεται η CIM

Θεωρία Διαδικασίας Ταυτότητας (Process Identity Theory)

Η ταυτότητα, σύμφωνα με τη Θεωρία Διαδικασίας Ταυτότητας, δεν είναι κάτι στατικό και άκαμπτο, αλλά κάτι που συνεχώς ανακατασκευάζεται με καθοδήγηση από ορισμένες διαδικασίες και κίνητρα. Αυτά τα κίνητρα κατευθύνουν τη διαδικασία δημιουργίας ταυτότητας, παρουσιάζοντας ανάγκες που πρέπει να καλύψει η ταυτότητα. Σύμφωνα με τη Θεωρία Διαδικασίας Ταυτότητας, υπάρχουν επτά τέτοια κίνητρα:

- 1) συνέχιση σε χρόνο και κατάσταση (συνέχιση)
- 2) μοναδικότητα ή διαφοροποίηση από άλλα άτομα (μοναδικότητα)
- 3) αυτοπεποίθηση και έλεγχος της ζωής κάποιου ατόμου (αυτοαποτελεσματικότητα)
- 4) αίσθηση προσωπικής και κοινωνικής αξίας (αυτοεκτίμηση)
- 5) διατήρηση του αισθήματος της εγγύτητας και αποδοχής από τους άλλους (αίσθημα του ανήκειν)
- 6) η εξεύρεση της σημασίας και του σκοπού στη ζωή κάποιου ατόμου (νόημα)
- 7) ένα κίνητρο ψυχολογικής συνοχής – δημιουργία μιας αίσθησης συμβατότητας μεταξύ των αλληλένδετων ταυτοτήτων κάποιου ατόμου (συνοχή)

Η Θεωρία Διαδικασίας Ταυτότητας ορίζει την «απειλή ταυτότητας» ως μια κατάσταση όπου οι συνήθειες διαδικασίες ταυτότητας δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την ικανοποίηση αυτών των κινήτρων. Οι απειλές ταυτότητας είναι ψυχολογικά δυσάρεστα γεγονότα που συνοδεύονται από αρνητικά συναισθήματα όπως το στρες και το άγχος. Δουλεύοντας με τη Θεωρία Διαδικασίας Ταυτότητας αναφέραμε τρέχοντα φαινόμενα που παρατηρούνται στη διαδικασία επιβεβαίωσης της ταυτότητας στους νέους νέων στην Ευρώπη: πολυεπίπεδες ταυτότητες, αλλοποίηση, μονοδιάστατες αφηγήσεις ταυτότητας και αφηγήσεις θυματοποίησης ταυτότητας.

Πολυεπίπεδες ταυτότητες

Η έννοια της ταυτότητας αφορά κάθε τομέα της ζωής ενός ατόμου (επαγγελματικό, κοινωνικό, οικογενειακό κλπ.). Κάθε άτομο, επομένως, έχει πολλές ταυτότητες, φανερές ή κρυμμένες, ανάλογα με το περιβάλλον του. Αυτές οι ταυτόχρονες ταυτότητες βρίσκονται σε ένα συνεχές χτίσιμο με τη συμβολή εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων. Σε αντίθεση με τη γενική εξιδανίκευση μιας σταθερής, αμετάβλητης και ανεπηρέαστης ταυτότητας, οι ερευνητές ανακάλυψαν ότι οι σχέσεις, οι αλληλεπιδράσεις και ο διάλογος με τους άλλους αποτελούν συστατικά στοιχεία του ποιοι είμαστε.

1 Βασισμένο σε Vignoles V.L., Schwartz S.J., 2011; Breakwell, 1988; Anat Bardi, Rusi Jaspal, Ela Polek, 2014; Buckingham, 2008; Castells, 2010; Bauman, 2008; Staszak, 2008; Tatum, 2000; Todorov & Bracher, 2008.

Οι ταυτότητες είναι επομένως το αποτέλεσμα μιας εξελικτικής διαδικασίας. Είναι ρευστές, εύκαμπτες και μεταμορφώνονται με την αλληλεπίδραση μας με το περιβάλλον μας με την πάροδο του χρόνου. Η αλληλεπίδραση με το περιβάλλον μας και τα πλαίσια στα οποία βρισκόμαστε ίσως αποτελούν τους πιο καθοριστικούς παράγοντες των ταυτοτήτων, μας, λόγω της επιρροής τους στην εικόνα που έχουμε για τους διαφορετικούς «εαυτούς» μας και στο πώς παρουσιάζουμε τις διαφορετικές μας πτυχές. Ως αποτέλεσμα των κοινωνικών πλαισίων και των κοινωνικά φτιαγμένων δομών εξουσίας, η ταυτότητα είναι μια διαδικασία που συνεχώς αμφισβητείται και διαπραγματεύεται.

Καθένας από μας έχει ένα πλαίσιο με το οποίο προσεγγίζει τις διάφορες ταυτότητες. Η κατανόηση του δικού μας πλαισίου μας επιτρέπει να εντοπίζουμε ομοιότητες και διαφορές στους άλλους. Δύο από τις μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε κατά την επικοινωνία είναι να αναγνωρίζουμε ο ένας το πλαίσιο του άλλου και να επιτρέπουμε αυτό το πλαίσιο να ξεδιπλώνεται σταδιακά. Γενικά τα πλαίσια μας αποτελούνται από:

- Προσωπική ταυτότητα: προσδιορίζει τη μοναδικότητα ενός ατόμου, την ιδιαιτερότητα του. Η υποκειμενική αντίληψη που έχουν τα άτομα για τον εαυτό τους αντανakλά τον μοναδικό τρόπο που εκφράζονται τα χαρακτηριστικά τους.
- Σχεσιακή ταυτότητα: ορίζει τα άτομα μέσα από τις σχέσεις που έχουν με άλλους ανθρώπους. Είναι μια πιο αντικειμενική αντίληψη του εαυτού τους καθώς βασίζεται σε εξωτερικούς παράγοντες (σχέσεις). Ταυτόχρονα, παραμένει υποκειμενική, καθώς συνδέεται με ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό, μια συγκεκριμένη αίσθηση των σχέσεών μας: «Είμαι απόγονος της μητέρας μου», «είναι μητέρα των παιδιών μου», «σύντροφος του συντρόφου μου», «μαθητής του δασκάλου μου» κλπ.
- Η συλλογική/πολιτισμική/ομαδική ταυτότητα αναφέρεται σε ένα σύνολο χαρακτηριστικών και στοιχείων που καθορίζουν μια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα και τη συμβολική αξία της σύνδεσης που αντιπροσωπεύουν αυτά τα στοιχεία για όσα άτομα αποτελούν μέρος της. Τα άτομα αναγνωρίζουν τον εαυτό τους μέσα από τις αξίες, τις ιδέες και τις πεποιθήσεις που έχουν και μοιράζονται με άλλα μέλη της ομάδας.
- Η κοινωνική ταυτότητα αντικατοπτρίζει τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα και οι ομάδες εσωτερικεύουν προκαθορισμένες κοινωνικές κατηγορίες όπως η κουλτούρα, η εθνικότητα, το φύλο και η κοινωνική τάξη, καθιστώντας τα μέρος της ταυτότητάς τους. Αυτές οι κοινωνικές κατηγορίες διαμορφώνουν τις ιδέες μας για το ποιοι πιστεύουμε ότι είμαστε (αυτοαντίληψη), πώς θέλουμε να μας βλέπουν οι άλλοι και τις ομάδες στις οποίες ανήκουμε, καθώς και εκείνες που μας τοποθετούν οι κανονιστικές πολιτισμικές δομές.

Αλλοποίηση

Η αντίληψη μας περί ομοιοτήτων και διαφορών είναι σημαντική για το πώς καταλήγουμε σε μια αίσθηση ταυτότητας και ότι ανήκουμε κάπου κοινωνικά. Με τον ίδιο τρόπο που εντασσόμαστε επίσημα σε μια λέσχη ή μια οργάνωση, η κοινωνική συμμετοχή και ενσωμάτωση εξαρτάται από κοινωνικά κατασκευασμένα κριτήρια. «Αν είμαι όμοιος με αυτούς, θα αναφερθώ σε 'εμάς', ενώ αν είμαι διαφορετικός, θα αποκλείσω τον εαυτό μου από την ομάδα τους και θα συνεχίσω να αναφέρομαι σε 'αυτούς'.» Αυτή η συντακτική διαφορά καθιερώνει τον φαινομενικά ασυμβίβαστο διαχωρισμό μεταξύ εμάς και των

άλλων, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει στην κοινωνική απάθεια και τον κοινωνικό κατακερματισμό.

Η ταυτότητα και η «ετερότητα» έχουν καθοριστική σημασία στο πώς αντιλαμβανόμαστε τους κοινωνικούς διαχωρισμούς. Ενώ κάποιοι διαχωρισμοί είναι αβλαβείς, άλλοι είναι αποτέλεσμα φόβου, παρανόησης και ισχύος. Η ταυτότητα και η «ετερότητα» είναι επομένως επίσης βασικά στοιχεία στον τρόπο κατασκευής εννοιών όπως πλειοψηφία/μειοψηφία, κανονικό/διαφορετικό. Η κατανόηση της πολυεπίπεδης ταυτότητας είναι σημαντική γιατί αμφισβητεί την έννοια της «ετερότητας» στη βάση της, αμφισβητώντας τα φαινομενικά άκαμπτα κατασκευάσματα του «εαυτού», του «άλλου» και του «ανήκειν», επιτρέποντας στα άτομα να ενσωματωθούν στην κοινωνία με βάση αυτό που είναι και όχι από επιβαλλόμενες κοινωνικές προϋποθέσεις. Εάν τα άτομα μπορούν να αναγνωρίσουν την προσωπική τους διαφορετικότητα, η γραμμή μεταξύ «εαυτού» και «άλλου» γίνεται θολή:

«Μπορεί να έχω κοινά πράγματα με «αυτούς»;

«Αν ναι, δεν είμαι μέλος της ομάδας τους; Δεν είναι μέρος της δικής μου;

«Ήμασταν ίσως μέρος της ίδιας ομάδας εξ αρχής;»

Ο κοινωνικός κατακερματισμός είναι κύριο ζήτημα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καθώς διαφορετικές κοουλτούρες ενώνονται μέσω των αυξανόμενων ευκαιριών κινητικότητας, οι έννοιες «εμείς» αντί «αυτοί» γίνονται όλο και πιο αισθητές σε κοινωνικά κατασκευάσματα όπως το φύλο, η εθνικότητα, το εισόδημα, η εκπαίδευση, η θρησκεία και η γεωγραφία, μεταξύ άλλων χαρακτηριστικών ταυτότητας. Για να κατανοήσουν την έννοια του «άλλου», οι κοινωνιολόγοι, οι ανθρωπολόγοι, οι ψυχολόγοι κλπ., προσπαθούν πρώτα να προσεγγίσουν κριτικά τους τρόπους με τους οποίους οι κοινωνικές ταυτότητες κατασκευάζονται και επιβάλλονται. Η αυτοανακάλυψη της πολυεπίπεδης ταυτότητας επιτρέπει στα άτομα να αναγνωρίσουν μέρη του εαυτού τους που έχουν επιβληθεί ή καταπιεστεί. Μέσα από τη διαδικασία της αυτοανακάλυψης των πολυεπίπεδων ταυτοτήτων, το πλαίσιο που αντιλαμβανόμαστε την ταυτότητά μας εμπλουτίζεται και οι προκαταλήψεις μας για τους «άλλους» αμφισβητούνται.

Η άμεση, ουσιαστική και φιλική αλληλεπίδραση μπορεί αναμφίβολα να ενισχύσει την ενσυναίσθηση ενός ατόμου προς τους «άλλους» και, κατά συνέπεια, να συνειδητοποιήσει περισσότερο τις ομοιότητες μεταξύ τους, ανακαλύπτοντας ότι οι εμπειρίες των άλλων δεν είναι τόσο διαφορετικές από τις δικές του. Παρόλο που αυτός ο τύπος προσέγγισης προσφέρει αναμφισβήτητα οφέλη, αυτή η στρατηγική δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε άτομο. Επομένως, το μοντέλο μπορεί να εφαρμοστεί σε συγκεκριμένα συγκείμενα.

Μονοδιάστατες αφηγήσεις ταυτότητας

Το έργο στοχεύει στην καταπολέμηση του «κίνδυνου μιας μονοδιάστατης αφήγησης», όπως διατυπώθηκε από τη Νιγηριανή συγγραφέα Chimamanda Ngozi Adichie, η οποία προτείνει ότι οι μονοδιάστατες αφηγήσεις δημιουργούν στερεότυπα, θέτωντας έτσι μια αφήγηση ως τη μόνη αφήγηση και διαγράφοντας πολλές άλλες πτυχές της πολυσύνθετης ταυτότητας ενός ατόμου. Οι μονοδιάστατες αφηγήσεις μπορούν να πλήξουν την αξιοπρέπεια ενός ατόμου, αλλά πολλαπλές αφηγήσεις μπορούν να την επανορθώσουν και να την παγιώσουν. Το φαινόμενο της μονοδιάστατης αφήγησης

προκαλείται από τη σχέση μας με την προσωπική μας διαφορετικότητα, όπου ορισμένες πτυχές της ταυτότητάς μας εμφανίζονται πολύ περισσότερο, μερικές φορές καταλαμβάνοντας τόσο πολύ χώρο, που διαγράφουν τις άλλες και έτσι δημιουργούν μια μονοδιάστατη αφήγηση. Πολλές φορές, αυτή η αφήγηση ενισχύεται από τα μέσα ενημέρωσης, τροφοδοτώντας τον κοινωνικό κατακερματισμό και την πόλωση σε βάρος απομονωμένων ομάδων. Κάθε άτομο αντιμετωπίζει τον κίνδυνο μιας μονοδιάστατης αφήγησης, αλλά οι μειονότητες είναι ιδιαίτερα ευάλωτες σε αυτό.

Αφηγήσεις θυματοποίησης ταυτότητας

Οι εμπειρίες θυματοποίησης έχουν δραματικές συνέπειες για τις σχέσεις μεταξύ των κοινοτήτων, όπως καταδεικνύεται από τις αραβο-ισραηλινές συγκρούσεις και από άλλες μακροχρόνιες συγκρούσεις ανά το παγκόσμιο (όπως η πρώην Γιουγκοσλαβία και η Βόρεια Ιρλανδία). Οι κοινωνιολόγοι συμφωνούν ότι σε περιβάλλοντα όπου υλικοί και κοινωνικοί πόροι είναι ελάχιστοι, τα μέλη μιας ομάδας προσπαθούν ενεργά να αποδείξουν ότι η δική τους ομάδα ή μεμονωμένα άτομα της ομάδας έχουν θυματοποιηθεί περισσότερο από τους άλλους. Αυτή η συλλογική τάση, που ονομάζεται «ανταγωνιστική θυματοποίηση», παίζει βασικό ρόλο στη μείωση της προοπτικής για μελλοντική ειρηνική συνύπαρξη μεταξύ των συγκρουόμενων ομάδων.

Για την προώθηση της συμφιλίωσης και της ενσωμάτωσης, θα πρέπει να ξεπεραστεί η συνεχής ή/και ανταγωνιστική θυματοποίηση. Πώς μπορούν όμως τα μέλη διαφορετικών ομάδων να ζήσουν μαζί σε ίσες συνθήκες; Η αντιμετώπιση αυτών των ερωτημάτων είναι ίσως ένα από τα πιο απαιτητικά αλλά και επείγοντα καθήκοντα για τους κοινωνικούς επιστήμονες γενικά. Τις τελευταίες δεκαετίες, ο κόσμος έχει σηματορευτεί από βαθιά ριζωμένες συγκρούσεις γύρω από τη φυλή, το φύλο, τη σεξουαλικότητα και τη θρησκεία. Για πολλές από αυτές τις συγκρούσεις έχουν βρεθεί διπλωματικές λύσεις, με αποτέλεσμα την αυξημένη εκπροσώπηση των μειονοτήτων. Ωστόσο, είναι σαφές ότι οι επίσημες συμφωνίες δεν υπερβαίνουν πάντα τις τυπικότητες. Οι συγκρουόμενες ομάδες «συνυπάρχουν διοικητικά» μετά την παύση των εχθροπραξιών, αλλά το αίσθημα δυσπιστίας, η έλλειψη ενσυναίσθησης και το κίνητρο για περαιτέρω διακρίσεις δεν παύουν. Μόνο μια ριζική αλλαγή στην αντίληψη της κάθε ομάδας για την άλλη μπορεί να σπάσει τον κύκλο του διαχωρισμού. Μια αντίληψη που έχει ως βάση τη συμφιλίωση και την ενσωμάτωση, Τόσο το πρότζεκτ 1000Layers, όσο και η Μέθοδος Δημιουργικών Ταυτοτήτων βασίζονται στην ίδια αντίληψη.

Μέλη ορισμένων μειονοτικών ομάδων μπορεί να αισθάνονται θύματα, ενώ άλλα όχι. Αυτό συχνά διαφέρει από γενιά σε γενιά και από περιοχή σε περιοχή. Επιπλέον, η κοινωνική διαθεματικότητα μπορεί να μειώσει ή να αυξήσει σημαντικά την αντίληψη της θυματοποίησης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναφέρεται συχνά ότι έχει «κουλτούρα θυματοποίησης». Η κουλτούρα θυματοποίησης προκύπτει πιθανότερα σε περιβάλλοντα όπου υπάρχει κάποια πολυπολιτισμικότητα καθώς και ανισότητα, αλλά όπου τα μέλη είναι σχεδόν ίσα. Σε ατομικό επίπεδο, η θυματοποίηση μπορεί να είναι αποτέλεσμα μιας άμεσης εμπειρίας, ή ενός κληροδοτήματος ή «αντιπροσώπησης». Και στις δύο περιπτώσεις, η ταμπέλα του θύματος μπορεί να γίνει η «μονοδιάστατη αφήγηση» ενός ατόμου, ένα βάρος που το άτομο συχνά φέρει χωρίς να το θέλει. Το ξεπέραςμα της θυματοποίησης δεν σημαίνει και τη διαγραφή της. Επιτρέπει εντούτοις την εκδήλωση

άλλων πτυχών μιας ταυτότητας και την διαφυγή των ατόμων από μια μονοδιάστατη αφήγηση.

Σε συλλογικό επίπεδο, η εγγενής ανάγκη ανταγωνισμού για θυματοποίηση αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους αναστολείς στις διαδικασίες συμφιλίωσης και η υπέρβασή της μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην κοινωνική συνοχή και ενσωμάτωση. Για να μετατοπιστεί η «αντίληψη για τους άλλους» σε κάθε άτομο ή ομάδα, οι κοινωνιολόγοι προτείνουν μια διαδικασία γνωστικής επανακατηγοριοποίησης, όπου θα εκφράζονται άλλες ψυχολογικές και σωματικές εμπειρίες. Εκεί, τα μέλη διαφορετικών ομάδων μπορεί να αντιληφθούν ότι ανήκουν σε υποσύνολα που περιλαμβάνουν τους “άλλους”. Με αυτήν την αυξημένη αίσθηση του «εμείς», οι γνωστικές και κινητήριες διαδικασίες που οδηγούν στην αντίληψη της ομάδας ή του ατόμου ως θύμα, ανακατευθύνονται σε άλλα επίπεδα της ταυτότητάς τους.

2.2. Η μεθοδολογική πρόταση της CIM

Στη Μέθοδο Δημιουργικών Ταυτοτήτων (CIM), προτείνουμε τη σύμπραξη διαφόρων μεθοδολογιών με αποδεδειγμένη αποτελεσματικότητα στην προσέγγιση της κοινωνικής συμπερίληψης και των συγκρούσεων που σχετίζονται με την ταυτότητα στη νεολαία, καθώς και σε άλλα περιβάλλοντα τυπικής και μη τυπικής μάθησης.

Διαλογική προσέγγιση

Η Μέθοδος Δημιουργικών Ταυτοτήτων εισηγήθηκε στηριγμένη τις ηθικές βάσεις της Κριτικής Παιδαγωγικής και της Παιδαγωγικής του Καταπιεσμένου του Paulo Freire. Σε αυτή την προσέγγιση, που αναπτύχθηκε στη Βραζιλία κατά τη διάρκεια του 1970 και η οποία εξακολουθεί να εδραιώνεται παγκοσμίως με καινοτόμους προσανατολισμούς, η διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης γίνεται ένας ενθαρρυντικός, συλλογικός και χωρίς αποκλεισμούς χώρος.

Η κριτική παιδαγωγική του Freire βασίζεται σε διάφορες επιστημολογικές έννοιες. Πρώτον, οι άνθρωποι δεν μπορούν ποτέ να είναι αντικείμενα μιας διαδικασίας, αλλά πρέπει πάντα να είναι υποκείμενα. Όλοι οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως ηλικίας, υπόβαθρου ή κατάστασης, μπορούν να διδάξουν και να μάθουν, να είναι γνώστες κάποιων αντικειμένων, να έχουν το ίδιο δικαίωμα να εκφράζονται, να ακούγονται και να προτείνουν επιλογές, περιεχόμενο, προβλήματα και λύσεις. Δεύτερον, στη μαθησιακή διαδικασία, η παρατήρηση και η δράση πρέπει να συνδυάζονται, σε μια διαδικασία βελτίωσης της αυτογνωσίας. Της συνειδητοποίησης του εαυτού μας ως μέρος μιας κοινότητας και την επίγνωση των δομών που υπάρχουν σε αυτή την κοινότητα. Τρίτον, η διδακτική-μαθησιακή εμπειρία βασίζεται σε διαλογικές σχέσεις. Οι διαλογικές σχέσεις βασίζονται στην πίστη, την ταπεινοφροσύνη, την αγάπη, την εμπιστοσύνη, την κριτική σκέψη και την ελπίδα για όλα τα μέρη που εμπλέκονται στη διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης. Η κριτική παιδαγωγική του Freire βασίζεται στην τέχνη της αμφισβήτησης, αφού είναι η ικανότητα να ρωτάμε, και όχι η ικανότητα να απαντάμε, που καθοδηγεί και παγιώνει την πρακτική διδασκαλίας-μάθησης. Είναι αυτό που ο Freire ονομάζει εκπαίδευση που θέτει προβληματισμούς.

Προσέγγιση της διαφορετικότητας

Υπάρχει ανάγκη ενσωμάτωσης δεξιοτήτων πολυπολιτισμικής συνύπαρξης καθώς και διαπολιτισμικής επικοινωνίας στην εμπύχωση νεολαίας για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των δικαιωμάτων όλων, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων που είναι πιο ευάλωτοι ή διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Η πρόσθεση της ποικιλομορφίας στην εκπαίδευση έχει περισσότερη ακόμα σημασία σε καταστάσεις ευαλότητας (πρόσφυγες, μετανάστες, εθνικές μειονότητες, κλπ.).

Η διαφορετικότητα πρέπει να προσεγγίζεται στα πλαίσια μιας διαθεματικής διάστασης με προσήλωση στην πολιτισμική ποικιλομορφία, το σώμα, το φύλο, την ηλικία, τη σεξουαλικότητα, την υγεία, την κοινωνικοοικονομική και οικογενειακή κατάσταση, μεταξύ άλλων, για να κατανοηθεί πλήρως η επίδραση που έχουν όλοι αυτοί οι παράγοντες στη διαμόρφωση της ταυτότητας των νέων.

Υπάρχουν δύο πιθανοί κίνδυνοι όταν προσεγγίζουμε την ποικιλομορφία:

- 1) Το να υπάρχει περιορισμένη ερμηνεία της κουλτούρας/ποικιλομορφίας η οποία εστιάζει μόνο, για παράδειγμα, στην εθνικότητα ή τη θρησκεία (και συνεπώς να κρύβει άλλους παράγοντες όπως η οικονομική κατάσταση).
- 2) Το να μεγεθύνονται ή να τονίζονται αυτές οι διαφορές και στιγματίζονται τα άτομα που θεωρούνται διαφορετικά.

Ο φόβος του να μην είναι κάποιο άτομο πολιτικά ορθό ή πολιτισμικά ευαίσθητο μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις. Όταν υπάρχουν πραγματικές πολιτισμικές διαφορές, ο φόβος δεν μας επιτρέπει να αντιληφθούμε το πραγματικό νόημα σε ό,τι ερχόμαστε σε επαφή, και έτσι συνεχίζουμε να βρισκόμαστε σε άγνοια και να μην είμαστε προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουμε δύσκολες καταστάσεις. Στην πραγματικότητα, αυτή η αντίληψη αντιστοιχεί σε ένα είδος «εθνοκεντρισμού», που μερικές φορές αποκαλείται «οικουμενικότητα», που απορρίπτει την ύπαρξη σημαντικών πολιτισμικών διαφορών. Πώς μπορούμε λοιπόν να ισορροπήσουμε την αντίφαση του να μη μεγεθύνουμε τις πολιτισμικές διαφορές χωρίς να απορρίπτουμε την πιθανότητα της ύπαρξης τους;

Η προσέγγισή μας για τη διαφορετικότητα προτείνει την αναστολή της θεωρητικής συζήτησης και επικέντρωση στο πρακτικό επίπεδο, γεφυρώνοντας έτσι τις δύο προσεγγίσεις. Προτείνει μια στρατηγική που αποσκοπεί στην αποκάλυψη των εικαζόμενων πολιτιστικών κανόνων, αξιών και συμπεριφορών που έχουν οι άνθρωποι όταν συναντώνται με άλλους. Η αύξηση της αρνητικής συναισθηματικής αναταραχής που προκαλείται με τις διαπολιτισμικές παρεξηγήσεις, μας βοηθά στην καλύτερη αντίληψη του δικού μας πολιτισμού και στην εξερεύνηση πλαισίων με ένα πιο αντικειμενικό τρόπο, για τη δημιουργία ενός χώρου διαπραγμάτευσης, όπου η προκατάληψη λαμβάνει μικρότερο χώρο.

Όταν μιλάμε για πολιτισμικές διαφορές, αναφερόμαστε στον πολιτισμό και στη διαφορετικότητα με μια ευρεία έννοια. Συγκεκριμένα:

- 1) Η ευρεία έννοια της ανθρωπολογικής «κουλτούρας» να περιλαμβάνει μια ποικιλία πτυχών των ανθρώπινων πράξεων, σκέψεων και ταυτοτήτων. Συχνά, οι πολιτιστικές

ομάδες συνδέονται με την ιθαγένεια ή την εθνικότητα, αλλά αυτό μπορεί να συμβαίνει και με άλλα στοιχεία: κοινωνική τάξη, φύλο, ηλικία, σεξουαλικός προσανατολισμός, υποκοουλτούρες που σχετίζονται με τον αθλητισμό κλπ.

- 2) Να αντιλαμβανόμαστε ότι κανένας πολιτισμός δεν είναι ομοιογενής ούτε στατικός αλλά αλλάζει συνεχώς. Από πάντα υπήρχαν ανταλλαγές μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών. Για παράδειγμα, θα μπορούσαμε να συγκρίνουμε τη σημερινή εικόνα μιας πόλης με το πώς ήταν πριν από διακόσια χρόνια και να δούμε ριζικές αλλαγές που επηρέασαν την υποκειμενική εμπειρία και το σύστημα αξιών των ανθρώπων, δημιουργώντας εντελώς διαφορετικούς κόσμους στο ίδιο μέρος.
- 3) Να καταστεί γνώση ότι το κάθε άτομο αποτελείται από πολλές διαφορετικές κουλτούρες και κάθε άτομο αποκτά και ενσωματώνει κάθε στοιχείο τους με το δικό του τρόπο.
- 4) Να θυμόμαστε ότι η κουλτούρα δεν είναι ο μόνος παράγοντας που καθορίζει τη συμπεριφορά μας, αλλά είναι ο μόνος που αλληλεπιδρά με περιστασιακούς παράγοντες, όπως η συλλογική κόπωση και σε προσωπικό επίπεδο, τη φιλική ή επιθετική αντίδραση κάθε ατόμου.
- 5) Να μη ξεχνάμε ότι οι «διαφορές» δεν είναι εγγενές χαρακτηριστικό μόνο ενός άλλου ατόμου ή μιας άλλης ομάδας. Και οι δύο πλευρές χρειάζεται για να συζητούν τις διαφορές. Ως εκ τούτου, παρουσιάστηκε η ανάγκη μιας μεθόδου που θα μας βοηθήσει να αποκαλύψουμε τις διαφορές σε κάθε εμπλεκόμενο.

Αφήγηση

Η ιστορία της προφορικής αφήγησης πηγαίνει πολύ πίσω, αν και κανείς δεν ξέρει ακριβώς πότε ειπώθηκαν οι πρώτες ιστορίες. Αυτό που γνωρίζουμε είναι ότι πριν αρχίσουν οι άνθρωποι να γράφουν, έπρεπε να βασίζονται στη μνήμη τους και επομένως να είναι καλοί ακροατές για να μάθουν κάτι. Αυτό εξηγεί γιατί ένας καλός αφηγητής έχαιρε μεγάλης εκτίμησης. Αυτό το άτομο διευκόλυνε το κοινό να απομνημονεύσει μια ιστορία. Και όπως γνωρίζουμε, κάποια πράγματα δεν αλλάζουν ποτέ. Το γεγονός ότι μια καλοδιηγημένη ιστορία είναι πιο πιθανό να διατηρηθεί στο μυαλό του ακροατή είναι ένα από αυτά.

Παραδοσιακή αφήγηση ορίζεται ως «ένας ανοιχτός, άμεσος και αμφίδρομος διάλογος μεταξύ του αφηγητή και των ακροατών και επιτρέπει τη συμμετοχή και των δύο». Ο όρος «παραδοσιακός» σε αυτή την περίπτωση δεν αναφέρεται στις ιστορίες καθαυτές, αλλά στην πράξη της αφήγησης. Η παραδοσιακή αφήγηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Ως παραστατική τέχνη, στρατηγική για τη βελτίωση της επικοινωνίας μέσα σε ένα επιχειρηματικό πλαίσιο (εταιρική αφήγηση), θεραπευτική αφήγηση και ως εργαλείο διδασκαλίας σε περιβάλλοντα τυπικής και μη τυπικής μάθησης. Στη μεθοδολογική μας προσέγγιση επικεντρωνόμαστε στο τελευταίο.

Πολλά άτομα πριν από εμάς έχουν εφαρμόσει την αφήγηση ως εκπαιδευτικό εργαλείο στο έργο τους, αντιλαμβανόμενα τη δύναμή της. Η Nancy M. Burk, για παράδειγμα, τη χρησιμοποίησε δουλεύοντας με μαθητές επιρρεπείς σε κίνδυνο και αντιλήφθηκε ότι «για πολλά άτομα, η αφήγηση προσφέρει μια καλύτερη εικόνα και μια βαθύτερη κατανόηση του κόσμου γύρω μας, έναν τρόπο αντίληψης, μια αναζήτηση νοήματος και ένα μέσο για προβληματισμό» και ότι η ανταλλαγή αφηγήσεων επιτρέπει στους μαθητές «να συνειδητοποιήσουν τη σύνδεση, την εγκυρότητα και την αποτελεσματικότητα της πολιτιστικής τους κληρονομιάς

και των μαθησιακών ικανοτήτων τους, ανεξάρτητα από πολιτισμικές διαφορές." Σύμφωνα με την Alterio, «η αφήγηση αποτελεί ένα ιδανικό εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης, επειδή λαμβάνει σοβαρά υπόψη την ανάγκη των μαθητών να αποδώσουν νόημα σε μια εμπειρία, χρησιμοποιώντας τις δικές τους διαδικασίες». Υποστηρίζει επίσης ότι «η μάθηση μέσω της αφήγησης λαμβάνει στα σοβαρά την ανάγκη του ανθρώπου να αποδίδει νόημα μέσα από την εμπειρία, να επικοινωνεί αυτό το νόημα στους άλλους και να μαθαίνει για τον εαυτό του και τους κόσμους στους οποίους ζει, μέσα από τη διαδικασία». Οι διεργασίες και οι δραστηριότητες κατά την αφήγηση δημιουργούν ευκαιρίες για ανταλλαγή απόψεων, ενθαρρύνουν τη συλλογική προσπάθεια, καλλιεργούν το πνεύμα της εξερεύνησης και συμβάλλουν στην οικοδόμηση νέων γνώσεων.

Το Θέατρο του Καταπιεσμένου

Το Θέατρο του Καταπιεσμένου (Baraúna & Motos, 2009; Boal, 1998, 2013, 2014) αποτελεί τη βασική μεθοδολογία της μεθόδου CIM. Το Θέατρο του Καταπιεσμένου (ΤΟ) αναπτύχθηκε τη δεκαετία του εβδομήντα από τον Βραζιλιάνο θεατρικό συγγραφέα Augusto Boal και αποτέλεσε ένα από τα κύρια εργαλεία συμμετοχικής επικοινωνίας και λαϊκών εκπαιδευτικών κινημάτων στη Λατινική Αμερική. Σε αντίθεση με πολλές κοινωνικές πτυχές του θεάτρου, το Θέατρο του Καταπιεσμένου είναι πολιτικό θέατρο. Είναι μια συλλογική ενέργεια για χειραφέτηση. Βασισμένο στην Παιδαγωγική του Καταπιεσμένου του Paulo Freire, το Θέατρο του Καταπιεσμένου χρησιμοποιεί θεατρικά παιχνίδια για να απομηχανοποιήσει τις αντιλήψεις μας ούτως ώστε να συνειδητοποιήσουμε τα πολιτισμικά φίλτρα που έχουμε και να αντιληφθούμε τις δικές μας συγκρούσεις και εμπειρίες, μέσα από την αναπαράστασή τους. Η αναπαράσταση συγκεκριμένων ζητημάτων επί σκηνής και η επακόλουθη εξαγωγή συμπερασμάτων με βάση τις εμπειρίες της ομάδας, επιτρέπει στο Θέατρο του Καταπιεσμένου να αναζητήσει και να δημιουργήσει εναλλακτικές λύσεις σε συγκρούσεις που συχνά είναι δύσκολο να επιλυθούν από συγκεκριμένες προοπτικές.

Το Forum Theatre (Θέατρο Φόρουμ) αποτελεί το βασικό εργαλείο στο Θέατρο του Καταπιεσμένου. Το Forum Theatre έχει ως σκοπό να σκηνοθετήσει τις συγκρούσεις, ώστε το κοινό να προτείνει εναλλακτικές, οι οποίες δοκιμάζονται στη σκηνή. Η μεθοδολογία θέτει κοινό και ηθοποιούς στο ίδιο επίπεδο, μεταμορφώνοντας το κοινό σε spect-actors (θεατές-ηθοποιούς), για τη δημιουργία συζήτησης και κοινού προβληματισμού. Μέσω του Forum Theatre, μπορούμε προβάρουμε πραγματικές καταστάσεις και συγκρούσεις, για να μπούμε σε μια διαδικασία κατανόησης, σκέψης και να αντιμετωπίσουμε αυτές τις συγκρούσεις στην πραγματική ζωή. Μετατρέπει τη σκέψη σε πράξη. Ο στόχος του Forum Theatre είναι να θέσει προβληματισμούς, να ανοίξει συζήτηση και να ευαισθητοποιήσει τους συμμετέχοντες με στόχο να βρουν εναλλακτικές λύσεις στη σύγκρουση. Συγκεκριμένα, το έργο στοχεύει στη δημιουργία ενός διαλόγου που προσφέρει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να ευαισθητοποιηθούν για τις ανισότητες και τις κοινωνικές δομές και να βρουν τρόπους να τις αντιμετωπίσουν στην πραγματική ζωή.

Η δομή του Forum Theatre βασίζεται στην παρουσίαση ενός μικρού θεατρικού, το οποίο διακόπτεται τη στιγμή της μεγαλύτερης σύγκρουσης. Αφού ο συντονιστής διακόψει το έργο, καλεί τους θεατές να συμμετάσχουν στη συζήτηση, να ανέβουν στη σκηνή και να αντικαταστήσουν τους πρωταγωνιστές προκειμένου να αλλάξουν την κατάσταση. Ο συντονιστής παρέχει πληροφορίες για να τροφοδοτήσει τη συζήτηση, εμπλέκει το κοινό και θέτει ερωτήματα για τη δημιουργία προβληματισμού σχετικά με τις συμπεριφορές μας, με σκοπό να αλλάξουμε την προσέγγιση μας. Έτσι, τα μέλη του κοινού μπορούν να παρέμβουν στο έργο παίζοντας στη σκηνή με τους άλλους ηθοποιούς και προσφέροντας τις απόψεις, τα θέλω, τις στρατηγικές και τις λύσεις τους. Η κατάσταση αναπαριστάται όσες φορές παρεμβαίνει το κοινό. Κάθε εναλλακτική πρόταση συζητείται και αναλύεται με σκοπό να καθοριστεί κατα πόσο αποτελεί μια καλή λύση.

Το Θέατρο του Καταπιεσμένου περιέχει ένα εκτεταμένο οπλοστάσιο παιχνιδιών σκέψης, θεατρικών τεχνικών και δυναμικών της ομάδας στις διάφορες μορφές του: θέατρο εικόνας, δημοσιογραφικό θέατρο, νομοθετικό θέατρο, αόρατο θέατρο, θέατρο άμεσης δράσης και το ουράνιο τόξο των επιθυμιών.

Σε αυτό το εγχειρίδιο βασίζουμε πολλές από τις δραστηριότητες και τις προτάσεις μας στο δημοσιογραφικό θέατρο του Boal ως τρόπο προώθησης του κριτικού γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας, διερευνώντας ταυτόχρονα την ταυτότητα μας, καθώς και τον ρόλο που έχουν τα μέσα ενημέρωσης στη διαμόρφωση του ποιοι είμαστε σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο.

Διαδικασία Επεξεργασίας

Η Διαδικασία Επεξεργασίας (Process Work) ή Ψυχολογία που βασίζεται στην Επεξεργασία (Process Oriented Psychology - POP) (Amy Mindell, 2008· Arnold Mindell, 2002) αποτελεί μια μέθοδο που περιλαμβάνει στοιχεία από διάφορους επιστημονικούς κλάδους για να διευκολύνει τη μεταμόρφωση και ανάπτυξη σε ατομικότητες και συλλογικότητες. Αυτή η μεθοδολογία εφαρμόζεται σε διάφορους τομείς: κοινοτική και οργανωτική ανάπτυξη, εκπαίδευση σε θέματα διαφορετικότητας και διοίκησης, ατομική ψυχοθεραπεία και οικογενειακές σχέσεις, συμβουλευτικές υπηρεσίες και οργάνωση ομάδων. Η Διαδικασία Επεξεργασίας επικεντρώνεται κυρίως στην ανάπτυξη μιας συνειδητότητας, βοηθώντας άτομα και ομάδες να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται και βιώνουν τις εμπειρίες τους, να μάθουν να προσαρμόζουν την προσέγγισή τους και να βρίσκουν στοιχεία και πληροφορίες που δεν ήταν αντιληπτά ή δεν τους δινόταν η ανάλογη σημασία και ως εκ τούτου περιόριζαν την ικανότητα του ατόμου να ανταποκριθεί. Πολλές από τις πληροφορίες που χρειαζόμαστε για να αναπτύξουμε και να μεταμορφώσουμε τους εαυτούς μας έρχονται σε ρήξη με τη συνειδητότητα που έχουμε κτίσει. Χωρίς να το καταλάβουμε, καταπιέζουμε ορισμένες πτυχές της καθημερινής μας εμπειρίας: συναισθήματα, επιθυμίες, όνειρα, διαισθήσεις, φαντασιώσεις, διαθέσεις κλπ., επειδή έρχονται σε σύγκρουση με τα βασικά πιστεύω μας ή με την κυρίαρχη κουλτούρα στην οποία ανήκουμε. Έτσι, δεν αφήνουμε τον εαυτό μας να ακούσει ή να μιλήσει για εμπειρίες που βρίσκονται έξω από το εύρος της συνηθισμένης μας συνείδησης ή να λάβουμε σήματα και πληροφορίες από μια μη συνηθισμένη πραγματικότητα. Η Διαδικασία Επεξεργασίας μάς διδάσκει να συνδεόμαστε με τον βαθύτερο εαυτό μας και να μαθαίνουμε να είμαστε δημιουργικοί και ευέλικτοι όταν αντιμετωπίζουμε ακραίες συνθήκες. Μερικά από τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται είναι τα ανοικτά φόρουμ (Open Forums), η οργάνωση ομάδων (Group Facilitation) και η επεξεργασία που βασίζεται στο φόρουμ (Forum Oriented Processes).

3. ΠΩΣ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟ- ΠΟΙΗΣΕΤΕ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ;

Αυτό το εγχειρίδιο απευθύνεται κυρίως σε εμπυχωτές νεολαίας. Ωστόσο, ελπίζουμε ότι θα είναι χρήσιμο και για οργανώσεις που ασχολούνται με την εκπαίδευση εμπυχωτών νεολαίας και, γενικά, για κάθε εκπαιδευτή που εργάζεται με μειονοτικές ομάδες και τη νεολαία γενικότερα. Αυτό το εγχειρίδιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από κάθε άτομο, ως έμπνευση για να δημιουργήσει νέες δραστηριότητες, καθώς και να προσαρμόσει αυτές που παρουσιάζονται εδώ στις ανάγκες και το περιβάλλον του.

ΤΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΙ ΠΡΙΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΩ ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ;

Για την προετοιμασία χρήσης της μεθόδου που παρουσιάζουμε, προτείνουμε στους εκπαιδευτές να εξερευνήσουν τις κάρτες ταυτοτήτων (τις οποίες μπορείτε να βρείτε στη διεύθυνση <https://www.1000layers.eu/results>) πριν ή κατά τη χρήση του εγχειριδίου (είτε μόνο από τον/την εμπυχωτή νεολαίας είτε από ολόκληρη την ομάδα). Αυτό θα παρέχει στον/στην εμπυχωτή νεολαίας ένα ισχυρό θεωρητικό υπόβαθρο και εργαλεία για την καλύτερη κατανόηση στο πώς να εργαστεί με την ταυτότητα κατά τη δημιουργική διαδικασία που προτείνεται στο εγχειρίδιο. Προτείνουμε επίσης την περιήγηση σε περαιτέρω υλικό, διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://www.1000layers.eu/>.

Επιπλέον, προτείνουμε στους εκπαιδευτές να επικοινωνήσουν με τον **τοπικό συνεργάτη** τους για να βρουν διαθέσιμα εργαστήρια στις μεθοδολογίες και τα περιεχόμενα του 1000Layers.

Τι θα μάθουν οι εμπυχωτές νεολαίας και οι νέοι κάνοντας τις δραστηριότητες που προτείνονται σε αυτό το εγχειρίδιο;

Οι εμπυχωτές νεολαίας και οι νέοι που θα λάβουν μέρος στο προτεινόμενο εργαστήριο θα είναι σε θέση:

- να συμμετέχουν σε δημιουργικές διαδικασίες για να εξερευνήσουν τις ταυτότητές τους και τον τρόπο κατασκευής τους με μια κριτική προσέγγιση
- να χρησιμοποιήσουν σωματοποιημένες μεθοδολογίες για να αναπτύξουν ικανότητες όπως η κριτική σκέψη, η αυτογνωσία, η κοινωνική αντίληψη, η επίλυση προβλημάτων, η αφηρημένη σκέψη κλπ.
- να προωθήσουν αξίες συμπερίληψης και μη διάκρισης στη νεολαία και στις κοινότητες τους

- να εξερευνήσουν συγκρούσεις που σχετίζονται με την ταυτότητα και εναλλακτικές λύσεις σε αυτές τις συγκρούσεις που ανταποκρίνονται στη νεολαία
- να κατασκευάσουν καλλιτεχνικά προϊόντα τα οποία μπορούν να πάρουν πίσω στις κοινότητές τους για να ανοίξουν ένα κριτικό κοινωνικό διάλογο σχετικά με την ταυτότητα και τη συνύπαρξη
- να βοηθήσουν στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας στους νέους για την αντιμετώπιση σύνθετων κοινωνικών καταστάσεων.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΑΒΩ ΥΠΟΨΗ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΟΥ;

Προκειμένου να πλαισιωθούν και να προσαρμοστούν καλύτερα οι δραστηριότητες και οι μαθησιακές προσδοκίες, συνιστούμε να ληφθεί υπόψη ο αριθμός των συμμετεχόντων, ο χώρος διεξαγωγής (online, offline ή συνδυασμός των δύο), η διαθεσιμότητα χρόνου και τα χαρακτηριστικά της ομάδας (ταυτότητα, επαγγελματικό προφίλ, εργασιακό περιβάλλον, κλπ.).

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΘΕΙ ΜΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΣΕΙΡΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ;

Προτείνουμε να ακολουθηθούν οι λεπτομερείς οδηγίες που παρουσιάζουμε, τις οποίες μπορείτε να βρείτε στις επόμενες σελίδες, καθώς είναι αποτέλεσμα της εφαρμογής της συγκεκριμένης μεθόδου. Σας προτείνουμε να διαβάσετε αυτήν τη μαθησιακή πορεία καθώς και τις τέσσερις περιπτωσιολογικές μελέτες (μία ανά χώρα, με επεξήγηση της εμπειρίας των δοκιμαστικών εργαστηρίων) οι οποίες προτείνουν συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους μπορεί να εφαρμοστεί η μέθοδος. Κάθε εφαρμογή πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες της ομάδας.

4 ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

4.1. ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΣ?

Η μαθησιακή πορεία και οι προτεινόμενες δραστηριότητες εφαρμόστηκαν πιλοτικά στην Ισπανία, τη Γαλλία, την Κύπρο και την Ολλανδία. Η ισπανική πιλοτική δοκιμή πραγματοποιήθηκε με μια ομάδα 18 νεαρών ατόμων, ηλικίας 13 έως 16 ετών, που κατοικούσαν όλοι στη Βαρκελώνη. Το εργαστήριο δομήθηκε ως εξής: 7 συνεδρίες των 2 ωρών η καθεμία και μια τελική παρουσίαση. Το εργαστήριο στη Γαλλία πραγματοποιήθηκε με μια ομάδα 12 μαθητών με διαφορές ως προς την καταγωγή, το θρήσκευμα και την οικονομική κατάσταση. Η δομή του εργαστηρίου ορίστηκε σε 3 συνεδρίες από 4, 8 και 4 ώρες αντίστοιχα, με μια τελική παρουσίαση. Το ολλανδικό εργαστήριο πραγματοποιήθηκε με 16 συμμετέχοντες, χωρισμένους σε 3 ομάδες: μια ομάδα 5 νεαρών γυναικών μεταξύ 15 και 16 ετών, μια ομάδα 5 νεαρών ενηλίκων μεταξύ 22 και 28 ετών και μια ομάδα 5 φοιτητών Κοινωνικής Εργασίας μεταξύ 19 και 24 ετών. Η δομή του πιλότου ορίστηκε σε 1 συνεδρία των 6 ωρών για κάθε ομάδα και μια τελική παρουσίαση. Τέλος, ο κυπριακός πιλότος υλοποιήθηκε με μια ομάδα 7 συμμετεχόντων, από διαφορετικά υπόβαθρα. Η δομή του εργαστηρίου ορίστηκε σε 2 συνεδρίες των 5 ωρών η καθεμία, συν μια τελική παρουσίαση. Σε κάθε περίπτωση, πολλές ασκήσεις μπορούν να γίνουν τόσο offline όσο και διαδικτυακά με μικρές προσαρμογές. Ομοίως, η διάρκεια και ο αριθμός των συνεδριών μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τις ανάγκες, αρκεί να διατηρείται η ροή του εργαστηρίου.

Όλες οι βασικές ασκήσεις και μεθοδολογίες της μαθησιακής πορείας επεξηγούνται λεπτομερώς στην επόμενη ενότητα αυτού του εγχειριδίου, συνοδευόμενα από περιγραφές από τις πιλοτικές εμπειρίες και βίντεο αξιολόγησης από συμμετέχοντες στην ενότητα *"The Creative Identities Method in practise."* («Η Μέθοδος Δημιουργικών Ταυτοτήτων στην πράξη»).

Μερικές από τις δραστηριότητες που θα βρείτε στη μαθησιακή πορεία έχουν προσαρμοστεί από τα κείμενα του Augusto Boal «Παιχνίδια για ηθοποιούς και μη ηθοποιούς» και τις τεχνικές του «Δημοσιογραφικού Θεάτρου», καθώς και από άλλες πηγές που έχουμε προσαρμόσει στα πλαίσια της εμπύχωσης για τη νεολαία. Μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα στη βιβλιογραφία, στο τέλος αυτού του εγχειριδίου.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ Η ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ

Ο στόχος αυτής της μαθησιακής πορείας είναι να παρέχει μια γερή βάση στους εμπυχωτές νεολαίας, με σκοπό:

- να διευκολύνουν τους νέους σχετικά με προβληματισμούς που έχουν για την ταυτότητά τους
- την υποστήριξη των νέων να κατανοήσουν την επιρροή των μέσων ενημέρωσης στη διαμόρφωση της διαδικασίας ταυτότητας (τόσο σε προσωπικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο)
- την ανάπτυξη ικανοτήτων των νέων μέσα από μια διαδικασία θεάτρου του καταπιεσμένου (επικοινωνία, επίλυση προβλημάτων, κριτική σκέψη, γραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας, κλπ.)
- να δημιουργήσουν μια παράσταση θεάτρου φόρουμ που θα παρουσιάσουν στις κοινότητές τους

Η πρόταση έχει σχεδιαστεί για ομάδες των 8 μέχρι 20 νέων. Το εργαστήριο αποτελείται από συνολικά 16 ώρες εκπαίδευσης (παρέχονται διάφορες δραστηριότητες που αν χρησιμοποιηθούν όλες θα αντιστοιχούσαν σε πολύ μεγαλύτερη διάρκεια) και μια τελική παρουσίαση. Συγκεκριμένα, έχουν σχεδιαστεί έξι σημαντικά βήματα για τη διαδικασία δημιουργίας μιας παράστασης θεάτρου φόρουμ σύμφωνα με τη μέθοδο CIM, με την προτεινόμενη μαθησιακή πορεία:

Φάση εργαστηρίου	Στόχος της φάσης
1. Ανάπτυξη ομάδας και απομηχανοποίηση	Η δημιουργία συνεκτικότητας στην ομάδα, η διευκόλυνση της επικοινωνίας, η ώθηση της εμπιστοσύνης και η αυτογνωσία και εκπαίδευση του σώματος να απελευθερώνεται
2. Διήγηση ιστοριών ζωής	Η εξεύρεση συγκεκριμένων καταστάσεων από την καθημερινότητα που μας βοηθούν να συνδεθούμε με άλλους, διερευνώντας από κοινού το κοινωνικό πλαίσιο και το κοινό υπόβαθρο των εμπειριών μας, για τη διερεύνηση του πώς η ταυτότητα αποτελεί βασικό μέρος των ιστοριών που μας διαμορφώνουν ατομικά και συλλογικά.
3. Εντοπισμός και διερεύνηση συγκρούσεων που σχετίζονται με την ταυτότητα	Η εξεύρεση των κοινών μεταξύ των διαφορετικών ιστοριών των συμμετεχόντων και ο εντοπισμός των πολλαπλών αντιλήψεων σε μια σύγκρουση. Η διερεύνηση απειλών για την ταυτότητα που υπάρχουν σε συγκρούσεις στην καθημερινότητα. Η μετατροπή της αφηγηματικής ιστορίας σε ένα θεατρικό έργο. Η βελτίωση της συνεκτικότητας της ομάδας.

Φάση εργαστηρίου	Στόχος της φάσης
4. Δημιουργία θεατρικών εμβρύων: επαναφантаσίωση της πραγματικότητας	Η αναπαράσταση των συγκρούσεων που θα συνθέσουν τη θεατρική σκηνή που θα παρουσιαστεί. Η διευκρίνιση της ιστορίας που θέλουμε να μοιραστούμε με τους άλλους, και η κατάλληλη οπτικοποίηση της σύγκρουσης και των ερωτημάτων που θέλουμε να παρουσιάσουμε.
5. Εξερεύνηση της αισθητικής: η ταυτότητα ως παράσταση	Η χρήση αισθητικών εργαλείων και παιχνιδιών για εξερεύνηση μιας σύγκρουσης που σχετίζεται με την ταυτότητα. Η δημιουργία συμβολισμών με τους οποίους μπορεί να συνδεθεί το κοινό και η προσφορά δημιουργικών προσεγγίσεων για ένα συγκεκριμένο πρόβλημα.
6. Η μεταφορά των δημιουργικών ταυτοτήτων στη σκηνή και στην κοινότητα και το κλείσιμο	Η παρουσίαση μεταξύ των συμμετεχόντων και σε ένα κοινό (αν είναι επιθυμητό) της δουλειάς που έγινε στο εργαστήριο. Μια παράσταση θεάτρου φόρουμ μέσω της οποίας μπορούν να εξερευνηθούν συλλογικά εναλλακτικές λύσεις στη σύγκρουση που παρουσιάζεται στη σκηνή.

Κάθε φάση περιέχει μια σειρά από δραστηριότητες. Μη διστάσετε να επιλέξετε τις δραστηριότητες που πιστεύετε ότι ταιριάζουν καλύτερα στο δικό σας μαθησιακό πλαίσιο και στο χρόνο που έχετε διαθέσιμο. Συνιστούμε ωστόσο να επιλέξετε τουλάχιστον μία δραστηριότητα από κάθε φάση του εργαστηρίου (π.χ. ασκήσεις ενδυνάμωσης της ομάδας, διήγηση ιστοριών, αναζήτηση συγκρούσεων, κλπ.).

ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Πριν την έναρξη του εργαστηρίου, συνιστούμε να πραγματοποιήσετε ένα εργαστήριο βασισμένο στο παιχνίδι ταυτοτήτων μας με κάρτες. Ειδικότερα, συνιστούμε να κάνετε την άσκηση «Τροχός ταυτοτήτων» που θα βρείτε στο εγχειρίδιο.

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΚΑΘΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ

Ανεξάρτητα από τα προτεινόμενα βήματα, προτείνουμε να οργανώσετε τελετουργικές δραστηριότητες ανοίγματος και κλεισίματος κάθε συνεδρίας. Οι δραστηριότητες αυτές συμβάλλουν σημαντικά στη δυναμική της ομάδας. Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων, οι νέοι θα είναι σε θέση:

- να μοιραστούν μια κοινή στιγμή
- να συνδημιουργήσουν μια ομάδα με ενεργή εμπλοκή και συνοχή
- να δώσουν σημασία στην ομάδα
- να υποδείξουν αλλαγές στο χώρο ή/και στο ρυθμό στην καθημερινότητα τους
- να δημιουργήσουν ένα συγκεκριμένο κλίμα για να ξεκινήσουν ή/και να ολοκληρωθούν οι δραστηριότητες
- να «είναι παρόντες» (να έχουν επίγνωση και προσοχή σε αυτό που συμβαίνει τη συγκεκριμένη στιγμή)
- να αισθάνονται πιο άνετα
- να συμβάλουν στη δημιουργία ενός κλίματος ασφάλειας.

Κατά τη δημιουργική εργασία με τη νεολαία, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρχουν τελετουργικές δραστηριότητες στην αρχή των συνεδριών, οι οποίες βοηθούν τους νέους να «μπουν στο νόημα», καθώς και στο τέλος των συνεδριών προκειμένου να επέλθει μια επισκόπηση της δημιουργικής διαδικασίας αλλά και ετοιμότητα για συνέχιση της κατά την επόμενη συνεδρία.

Ένα τελετουργικό εντός της συνεδρίας θα πρέπει να είναι μια σύντομη δραστηριότητα που έχει συμφωνηθεί με τους νέους. Για σκοπούς τήρησης του χρονοδιαγράμματος, το τελετουργικό έναρξης δεν πρέπει να διαρκεί περισσότερο από 5 λεπτά και το τελετουργικό λήξης δεν πρέπει να διαρκεί περισσότερο από 2 λεπτά.

Μερικές ιδέες για τελετουργικές δραστηριότητες για την έναρξη συνεδριών είναι:

- Ακρόαση ενός τραγουδιού: μπορεί να είναι πάντα το ίδιο τραγούδι ή κάθε μέρα ένα άλλο άτομο μπορεί να φέρνει ένα τραγούδι για να το ακούσουν οι υπόλοιποι. Μπορείτε να συνοδεύσετε το τραγούδι με χορό, ελεύθερη κίνηση ή/και διατάσεις για ζέσταμα.
- Αυτομασάζ: καθώς στέκεστε σε κύκλο, μπορείτε να παίξετε χαλαρωτική μουσική και να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να πάρουν βαθιές αναπνοές και να κάνουν μασάζ στους εαυτούς τους, ξεκινώντας από τα πόδια τους και καταλήγοντας στο πρόσωπό τους
- Ένας κύκλος χειρονομίες: βρισκόμενοι σε έναν κύκλο, ζητήστε από κάθε άτομο να πει με μια λέξη για το πώς είναι και να το δείξει με μια χειρονομία (δεν χρειάζεται να είναι συναίσθημα, μπορεί να είναι οποιαδήποτε χειρονομία που εκφράζει το πώς αισθάνεται εκείνη τη στιγμή).
- Πάσαρε την μπάλα: βρισκόμενοι σε κύκλο, ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να εκφράσει πώς νιώθει και να πασάρει την μπάλα σε έναν άλλον (προσπαθήστε να μην πασάρεται η μπάλα στα άτομα που στέκονται δίπλα τους).

Μετά το τελετουργικό έναρξης, συνεχίστε με μια άσκηση για σπάσιμο του πάγου. Μπορείτε να δείτε παραδείγματα *τέτοιων ασκήσεων στην ενότητα με ασκήσεις προθέρμανσης και ομαδικής ενδυνάμωσης* (the section with warm-up exercises and teambuilders) που θα βρείτε παρακάτω στο εγχειρίδιο. Χρησιμοποιήστε ασκήσεις για σπάσιμο του πάγου ή ψυχοτονικές ασκήσεις κάθε φορά που νιώθετε ότι θέλετε να ανεβάσετε την ενέργεια της ομάδας.

Ως τελετουργικά κλεισίματος προτείνουμε τα παρακάτω:

- Μπορείτε να επαναλάβετε τον κύκλο με χειρονομίες και το πάσαρε τη μπαλα στο τέλος της συνεδρίας
- Δημιουργήστε ένα ομαδικό σύνθημα και σε ένα κύκλο φωνάξτε το με όλη την ομάδα δυνατά στο τέλος.

Σε όποια τελετουργική δραστηριότητα κι αν καταλήξετε, είναι σημαντικό ο συντονιστής να συμμετέχει ενεργά στη δραστηριότητα και να φροντίζει να υπάρχει αρκετός χρόνος για να ξεκινήσει και να τελειώσει κάθε συνεδρία με τις επιλεγμένες δραστηριότητες.

Παραδείγματα τελετουργικών δραστηριοτήτων έναρξης και κλεισίματος θα βρείτε στην *ενότητα με τα τελετουργικά έναρξης και κλεισίματος* (section about opening and closing rituals.)

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Στο τέλος κάθε άσκησης (ή μετά από μερικές ασκήσεις), προτείνουμε να κάνετε έναν κύκλο επισκόπησης. Θα διαρκέσει λίγα λεπτά και χρησιμεύει ως ένα εξαιρετικό εργαλείο, που επιτρέπει στους συμμετέχοντες να αναστοχαστούν για το τι έγινε κατά τη διάρκεια της άσκησης. Για παράδειγμα, μπορείτε να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν σε κύκλο και να τους κάνετε ερωτήσεις όπως (μπορούν να απαντούν εάν θέλουν ή μπορείτε να κάνετε οποιαδήποτε άλλη ερώτηση):

- Τι βρήκαν δύσκολο
- Τι βρήκαν εύκολο
- Τι απόλαυσαν
- Αν κάτι τους θύμωσε ή τους έκανε να νιώσουν άβολα
- Αν έμαθαν κάτι καινούριο
- Αν άλλαξε η αντίληψη τους για κάτι κλπ.

4.2. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΝΑΡΞΗΣ

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ίδια δραστηριότητα στην αρχή κάθε συνεδρίας ή να αλλάξετε τη δραστηριότητα, ενημερώνοντας την ομάδα ότι τα πρώτα 5 λεπτά των συνεδριών θα αφιερώνονται σε ένα «τελετουργικό άφιξης» μέσω ενός απλού παιχνιδιού. Μπορείτε επίσης να δημιουργήσετε το δικό σας τελετουργικό με την ομάδα.

Όνομα Δραστηριότητας	ΕΝΑΣ ΚΥΚΛΟΣ ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΕΣ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να βοηθήσει στη συγκέντρωση και να σπάσει τον πάγο
Καλύτερη στιγμή	Αρχή
Διάρκεια	5 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε ένα κύκλο
2. Καλέστε κάθε άτομο, χωρίς συγκεκριμένη σειρά, να κάνει ένα βήμα μπροστά και να εκφράσει πώς είναι με μια λέξη και μια σωματική χειρονομία,. Στη συνέχεια ολόκληρη η ομάδα επαναλαμβάνει τη λέξη και τη χειρονομία. Το ίδιο και τα υπόλοιπα άτομα με τη σειρά, μέχρι να εκφραστούν όλα.

Κλείσιμο	Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους
Σημειώσεις εμπυχωτή	Στην αρχή, μπορεί να είναι δύσκολο για κάποιο άτομο να κάνει την αρχή ή να εκφραστεί. Ο συντονιστής θα πρέπει να ενθαρρύνει και να σεβαστεί τον ρυθμό της ομάδας.

Όνομα Δραστηριότητας	ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΑ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να βοηθήσει στη συγκέντρωση και να σπάσει τον πάγο • Για να γνωριστούν καλύτερα οι συμμετέχοντες
Καλύτερη στιγμή	Αρχή
Διάρκεια	5 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε ένα κύκλο.
2. Προσκαλέστε κάθε άτομο, με σειρά, να πει το όνομά του δυνατά, κάνοντας ταυτόχρονα μια χειρονομία. Στη συνέχεια, κάθε άτομο κάνει το ίδιο, μέχρι να πουν όλα.

Κλείσιμο	Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.
Σημειώσεις εμπυχωτή	Στην αρχή, μπορεί να είναι δύσκολο για κάποιο άτομο να κάνει την αρχή ή να εκφραστεί. Ο εμπυχωτής θα πρέπει να ενθαρρύνει και να σεβαστεί τον ρυθμό της ομάδας.

Όνομα Δραστηριότητας	ΑΚΡΟΑΣΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για υπενθύμιση της τελευταίας συνεδρίας • Για την έκφραση αντιλήψεων • Για ζέσταμα κι απελευθέρωση της κίνησης
Καλύτερη στιγμή	Αρχή
Διάρκεια	5 λεπτά
Απαιτούμενα υλικά	Ηχεία και μουσική

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να περπατήσουν σε τυχαία πορεία μέσα στο δωμάτιο ενώ ακούνε μουσική.
2. Αναφέρετε στους συμμετέχοντες ότι για κάθε αριθμό που φωνάζετε (2, 3,...) θα πρέπει να σχηματίσουν ομάδες του αριθμού που είπατε (αν είπατε 2, σε ομάδες των δύο ατόμων).
3. Ο συντονιστής αναφέρει τον αριθμό και ένα μέρος του σώματος που πρέπει να αγγίξουν οι συμμετέχοντες κάθε ομάδας (αγκώνας, αντίχειρας, γόνατο, πλάτη).
4. Μόλις φωνάξετε «Στοπ», η δραστηριότητα τελειώνει.

Όνομα Δραστηριότητας	ΑΥΤΟΜΑΣΑΖ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να ξυπνήσει το σώμα, τη φωνή, το πρόσωπο και το στόμα • Για ζέσταμα
Καλύτερη στιγμή	Αρχή
Διάρκεια	5 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε ένα κύκλο.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ακολουθήσουν τις οδηγίες του συντονιστή. Αρχικά, ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να αγγίξουν τα πόδια τους για να τα “ξυπνήσουν”. Στη συνέχεια, να χτυπήσουν ελαφρά τα χέρια τους για να ενεργοποιήσουν κάθε μέρος.
3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μετρήσουν μέχρι το 8 (1,2,3,4,5,6,7,8) καθώς ανυψώνουν ένα μέρος του σώματός τους και σχηματίζοντας κύκλους με αυτό (αριστερό πόδι, δεξί πόδι, αριστερό χέρι, δεξί χέρι). Επαναλάβετε την άσκηση μετρώντας μέχρι το 4 (1,2,3,4). Επαναλάβετε ακόμα μια φορά μέχρι το 8 (1,2,3,4,5,6,7,8).
4. Καλέστε τους συμμετέχοντες να κάνουν ασκήσεις αναπνοής. Αρχικά, με μια βαθιά αναπνοή, εισπνέοντας με τη μύτη και λέγοντας το γράμμα Α κατά την εκπνοή.
5. Επανάληψη με το γράμμα Σ (σαν ένα μπαλόνι που ξεφουσκώνει). Επαναλάβετε 2 φορές.
6. Ζητήστε τους να εισπνέσουν από τη μύτη και να κάνουν το κουνούπι καθώς εκπνέουν (με τον ανάλογο ήχο). Ζητήστε να προσποιηθούν ότι το κουνούπι πλησιάζει ή απομακρύνεται. Επαναλάβετε 2 φορές.
7. Στο τέλος, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ανοίξουν το στόμα τους όσο μπορούν, τεντώνοντας και χαλαρώνοντας το. Επαναλάβετε με το πρόσωπο, τεντώνοντας και χαλαρώνοντας ολόκληρο το πρόσωπο.

Όνομα Δραστηριότητας	ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ; (ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ)
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να βοηθήσει στη συγκέντρωση και να σπάσει τον πάγο • Για να εκφράσουν πώς νιώθουν οι συμμετέχοντες
Καλύτερη στιγμή	Αρχή
Διάρκεια	5 Λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο. Κάθε άτομο πρέπει να εκφράσει πώς αισθάνεται χρησιμοποιώντας εκφράσεις για τον καιρό (λιακάδα, συννεφιά, βροχή, αστραπές, κλπ.).

Κλείσιμο	Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.
Σημειώσεις εμπυχωτή	Ο συντονιστής πρέπει να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να εκφραστούν με ειλικρίνεια.

Όνομα Δραστηριότητας	ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ; (ΤΡΑΓΟΥΔΩΝΤΑΣ)
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να βοηθήσει στη συγκέντρωση και να σπάσει τον πάγο • Για την έκφραση του πώς νιώθουν οι συμμετέχοντες • Για να σπάσει την αμηχανία • Για ζέσταμα
Καλύτερη στιγμή	Αρχή
Διάρκεια	5 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο και να τραγουδήσουν το πώς νιώθουν χρησιμοποιώντας ένα είδος μουσικής (ραπ, όπερα, κάντρι...) που αντιστοιχεί στα συναισθήματα τους εκείνη τη στιγμή.

Κλείσιμο	Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.
Σημειώσεις εμπυχωτή	Ο συντονιστής πρέπει να προτρέψει τα άτομα να μην ντρέπονται.

Όνομα Δραστηριότητας	ΠΑΣΑΡΕ ΤΗΝ ΜΠΑΛΑ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να βοηθήσει στη συγκέντρωση και να σπάσει τον πάγο • Για να εκφράσουν πώς νιώθουν οι συμμετέχοντες
Καλύτερη στιγμή	Αρχή
Διάρκεια	5 λεπτά
Απαιτούμενα υλικά	Μια μπάλα

Λεπτομερής Περιγραφή

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο και να πουν πώς νιώθουν με το που παίρνουν την μπάλα. Αφότου εκφραστούν, πασάρουν τη μπάλα σε ένα άλλο συμμετέχοντα (προσπαθήστε να μην πασάρουν τη μπάλα στο άτομο που στέκεται δίπλα τους).

4.3. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ

Όνομα Δραστηριότητας	ΠΩΣ ΑΠΟΧΩΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ;
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να δώσετε χρόνο για ανασκόπηση της συνεδρίας • Για να μάθετε τις εντυπώσεις των συμμετεχόντων • Ως τελετουργικό κλείσιματος
Καλύτερη στιγμή	Τέλος
Διάρκεια	5 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο και να εκφράσουν με μια λέξη ή χειρονομία πώς ένιωσαν κατά τη συνεδρία και πώς αποχωρούν από αυτή. Οι συμμετέχοντες μπορούν να μιλήσουν όποτε θέλουν, χωρίς σειρά.

Όνομα Δραστηριότητας	ΦΩΝΑΞΕΤΕ ΑΝΤΙΟ ΜΑΖΙ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για τη δημιουργία ενός αποχαιρετισμού και ως κλείσιμο της συνεδρίας • Για αποφόρτιση της αρνητικής ενέργειας • Για φόρτισμα θετικής ενέργειας μέχρι την επόμενη συνεδρία • Ως τελετουργικό κλεισίματος
Καλύτερη στιγμή	Τέλος
Διάρκεια	5 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Εξηγήστε ότι θα κάνετε ένα τελετουργικό για να κλείσετε τη συνεδρία.
2. Εξηγήστε ότι θα φωνάξετε 3 συνεχόμενες φορές, με κάθε φορά να εκφράζει ένα συναίσθημα για μια κατάσταση.
3. Με το 3, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να κάνουν ένα βήμα μπροστά και να φωνάξουν. Η πρώτη φορά θα είναι για ότι άφησαν πίσω τους σε αυτή τη συνεδρία, την αρνητική ενέργεια που απέβαλαν.
4. Η δεύτερη φορά θα είναι για όσα έμαθαν. Νέες ασκήσεις, νέες ιδέες για θέατρο φόρουμ ή ό,τι άλλο έμαθαν.
5. Η τελευταία θα είναι για να επαναφορτιστούν με ενέργεια και θέληση μέχρι την επόμενη συνεδρία.

Κλείσιμο	Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους και αποχαιρετισμοί.
Σημειώσεις εμπυχωτή	Ο συντονιστής θα πρέπει να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να μη ντραπούν να φωνάξουν.

Όνομα Δραστηριότητας	ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ; (ΜΕ ΜΙΑ ΛΕΞΗ)
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να πείτε ένα συλλογικό αντίο • Για να συνοψίσετε τα αποτελέσματα • Ως τελετουργικό κλείσιματος
Καλύτερη στιγμή	Τέλος
Διάρκεια	5 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο. Κάθε άτομο θα πρέπει να πει μια λέξη που εκφράζει το πώς αποχωρούν από τη συνεδρία.

Κλείσιμο

Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.

Όνομα Δραστηριότητας	ΠΩΣ ΝΙΩΘΕΙΣ;
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για αξιολόγηση της συνεδρίας • Ως τελετουργικό κλεισίματος • Για έκφραση συναισθημάτων
Καλύτερη στιγμή	Τέλος
Διάρκεια	5 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο και ρωτήστε τους πώς ένιωσαν κατά τη συνεδρία. Ενθαρρύνετε τους να μιλήσουν ελεύθερα, χωρίς να υπεραναλύουν τις σκέψεις τους. Δε χρειάζεται να τηρηθεί σειρά ούτε να εκφραστούν όσα άτομα δεν επιθυμούν.

Κλείσιμο	Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.
-----------------	--

4.4. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΖΕΣΤΑΜΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μετά το τελετουργικό έναρξης ή όποτε χρειάζεται, προτείνουμε ασκήσεις για σπάσιμο του πάγου. Χρησιμοποιήστε ασκήσεις για σπάσιμο του πάγου ή ψυχοτονικές ασκήσεις κάθε φορά που νιώθετε ότι θέλετε να αυξήσετε την ενέργεια της ομάδας.

Όνομα Δραστηριότητας	ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για γρήγορο ζέσταμα ολόκληρου του σώματος
Διάρκεια	5 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν ένα κύκλο στη μέση του δωματίου
2. Καλέστε κάθε άτομο να κουνήσει το σώμα του: πρώτα το κεφάλι, μετά τους ώμους, τα χέρια, τα μπράτσα, τη μέση, τους γλουτούς, τα πόδια και τα πέλματα για ζέσταμα

Κλείσιμο

Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.

Όνομα Δραστηριότητας	Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για χαλάρωση και προετοιμασία του σώματος για τη συνεδρία • Για ζέσταμα και συγκέντρωση • Για παρατήρηση των κινήσεων του καθενός από όλη την ομάδα
Διάρκεια	10 λεπτά
Απαιτούμενο υλικό	Μουσική και ηχεία
Προετοιμασία	Προετοιμάστε τη μουσική

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να περπατήσουν μέσα στο δωμάτιο και όταν φωνάξετε “Στοπ”, θα πρέπει να χωριστούν σε ζευγάρια
2. Κάθε άτομο στέκεται απέναντι από το άλλο και αντιγράφει τις κινήσεις του ζευγαριού του. Ο συντονιστής ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να κάνουν κινήσεις με ολόκληρο το σώμα και να κινούνται σε όλο το χώρο. Στη συνέχεια ξεκινά η μουσική.
3. Όταν η μουσική σταματήσει, οι συμμετέχοντες σταματούν και συνεχίζουν την άσκηση με αντεστραμμένους ρόλους.
4. Με το που σταματήσει ξανά η μουσική, κάθε άτομο πρέπει να βρει άλλο ζευγάρι. Η άσκηση επαναλαμβάνεται 2-3 φορές.

Κλείσιμο	Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.
Σημειώσεις εμπυχωτή	Ο συντονιστής πρέπει να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να εκφράζονται χωρίς ντροπή.

Όνομα Δραστηριότητας	ΜΕΤΡΗΜΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 3 (1,2,3 BRADFORD)
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να αποβληθεί η αμηχανία • Για ζέσταμα και συγκέντρωση • Για να δώσει σημασία ο ένας στην κίνηση του άλλου
Διάρκεια	15 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο σε ζευγάρια (κάθε ζευγάρι έχει νούμερο 1 και 2).
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μετρήσουν από το 1 μέχρι το 3 εναλλάξ (το πρώτο άτομο λέει ένα, το δεύτερο 2, το πρώτο λέει 3, το πρώτο λέει 1, και ούτω καθεξής). Ο συντονιστής μπορεί να δείξει την άσκηση για καλύτερη κατανόηση της.
3. Με τον ήχο του “Στοπ”, οι συμμετέχοντες πρέπει να αντικαταστήσουν τον αριθμό 1 με μια κίνηση ή ένα ήχο και να συνεχίσουν να μετράνε μέχρι το 3 χρησιμοποιώντας την νέα κίνηση αντί για τον αριθμό 1.
4. Αφήστε τους να εξασκηθούν για λίγο και με τον ήχο του “Στοπ”, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αλλάξουν τον αριθμό 2 με μια κίνηση ή ήχο, διατηρώντας την αλλαγή του αριθμού 1.
5. Το ίδιο και με τον αριθμό 3, μέχρι κάθε ζευγάρι να έχει δημιουργήσει τη δική του χορογραφία, αποτελούμενη από 3 κινήσεις/ήχους. Ζητήστε τους να επαναλάβουν τη χορογραφία μέχρι να νιώσουν άνετα με αυτή.
6. Με τον ήχο του “Στοπ”, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μπουν σε κύκλο, χωρίστε την ομάδα στα 2 και ζητήστε από κάθε ζευγάρι να δείξει τη χορογραφία που δημιούργησε (1,2,3).

Κλείσιμο	Χειροκροτήστε τους συμμετέχοντες και ευχαριστήστε τους για τη συμμετοχή τους.
Σημειώσεις εμπυχωτή	Ο συντονιστής πρέπει να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να εκφράζονται χωρίς ντροπή.

Όνομα Δραστηριότητας	ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για τη δημιουργία συγκέντρωσης και το σπάσιμο του πάγου • Για τη σωματική έκφραση του πώς νιώθουμε
Διάρκεια	20 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο.
2. Κάθε άτομο πρέπει να ρωτήσει το άτομο που βρίσκεται απέναντί του στον κύκλο πώς νιώθει. Η απάντηση πρέπει να είναι 3 λέξεις (για παράδειγμα χαρούμενος, ενθουσιώδης, κουρασμένος). Το άτομο που ρωτά κάνει ένα βήμα μπροστά και αναπαραστά μία από τις 3 λέξεις με μια στατική φιγούρα (άγαλμα). Τα άτομα δεξιά κι αριστερά αναπαριστούν τις άλλες 2 λέξεις.
3. Το άτομο που είπε τις 3 λέξεις πλησιάζει και αλλάζει τη στάση των αγαλμάτων μέχρι να ικανοποιηθεί από το αποτέλεσμα. Τότε χτυπάει τα χέρια του επιδοκιμαστικά μια φορά, τα άλλα 3 άτομα σταματούν να κάνουν τα αγάλματα και επιστρέφουν στη θέση τους.
4. Επαναλάβετε μέχρι κάθε άτομο να εκφράσει τα 3 συναισθήματά του.

Κλείσιμο

Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.

Όνομα Δραστηριότητας	ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να ξυπνήσει το σώμα και τη φωνή • Για ζέσταμα
Διάρκεια	8 λεπτά

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε ζευγάρια
2. Ζητήστε από κάθε άτομο να σταθεί απέναντι από το ζευγάρι του, δημιουργώντας έτσι 2 γραμμές. Η μια γραμμή είναι ο αριθμός 1 και η άλλη το 2.
3. Εξηγήστε ότι στο παιχνίδι θα χρησιμοποιήσουν τον ήχο του γράμματος "Α." Τα άτομα στη γραμμή θα λένε "Α" παρατεταμένα, και κάθε ζευγάρι απέναντι θα αυξομειώνει την ένταση του ήχου πλησιάζοντας ή πηγαίνοντας πιο μακριά (καθώς πλησιάζουν η ένταση αυξάνεται).
4. Καλέστε τους συμμετέχοντες να πάρουν μια βαθιά αναπνοή και να προετοιμάσουν τη φωνή τους και καθώς εκπνέουν να πουν "Α" σαν να ήταν ερωτευμένοι.
5. Με το 3, ο συντονιστής ζητά από τα ζευγάρια να κοιταχτούν στα μάτια και να ξεκινήσουν την άσκηση (2 λεπτά)
6. Τώρα πρέπει να αντιστρέψουν τους ρόλους. Το άτομο που μιλούσε πρώτα τώρα πρέπει να ελέγχει την ένταση. Το γράμμα τώρα αλλάζει σε "Ο". (2 λεπτά)
7. Εξηγήστε ότι τώρα θα προθερμάνουν το υπόλοιπο σώμα. Καλέστε τους συμμετέχοντες να σταθούν πρόσωπο με πρόσωπο. Κάθε άτομο πρέπει να περάσει τη γλώσσα του από όλα τα δόντια του, το εσωτερικό του στοματός του και τα χείλη του (με το στόμα κλειστό).
8. Ζητήστε από τα άτομα να αγγίξουν τα πόδια τους και να τα "ξυπνήσουν". Μετά τα χέρια, τους αστράγαλους, το στήθος, την κοιλιά, το λαιμό και τέλος ένα μασάζ στο πρόσωπό τους, με ελαφρά χτυπήματα, για να ενεργοποιήσουν κάθε μέρος του.
9. Στο τέλος ζητήστε να ανοίξουν το στόμα τους όσο μπορούν, τεντώνοντάς το και μετά χαλαρώνοντάς το.

Όνομα Δραστηριότητας	ΒΟΛΤΕΣ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για συγκέντρωση • Για εξάσκηση της ενεργητικής ακρόασης • Για απομηχονοποίηση του σώματος
Διάρκεια	15 minutes

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Διαφορετικές ταχύτητες: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αρχίσουν να περπατούν στο δωμάτιο χωρίς συγκεκριμένη πορεία και όχι σε ευθεία γραμμή. Ζητήστε τους να δοκιμάσουν διαφορετικές ταχύτητες, ξεκινώντας από την ταχύτητα 1 (αργό περπάτημα), μέχρι την ταχύτητα 3, (γρήγορο περπάτημα) κοιτάζοντας στα μάτια των συμμετεχόντων όταν περνούν από δίπλα τους.
2. Αλλαγή κατευθύνσεων Περπάτημα και Στοπ: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συνεχίσουν να περπατούν. Όταν ακούσουν "Περπάτημα", θα πρέπει να σταματήσουν να περπατούν. Όταν ακούσουν "Στοπ" πρέπει να αρχίσουν να περπατούν. Οι εντολές είναι αντιστραμμένες. Προσθέστε μέσα και τις διαφορετικές ταχύτητες. Τώρα οι συμμετέχοντες πρέπει να ανταποκρίνονται στις οδηγίες 1, 2, 3, Περπάτημα, Στοπ.
3. Εισαγωγή στη Γη και τον Ουρανό: Όταν οι συμμετέχοντες ακούσουν "Ουρανός", πρέπει να αρχίσουν να πηδούν με τα χέρια πάνω. Όταν ακούσουν "Γη", πρέπει να αγγίζουν το πάτωμα. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ακολουθήσουν αυτόν τον νέο κανόνα αντί τους άλλους.
4. Αντιστροφή νοήματος της Γης και του Ουρανού: Πείτε στους συμμετέχοντες να αντιστρέψουν τις έννοιες της «Γης» και του «Ουρανού», αντιστρέφοντας και την οδηγία που σχετίζεται με τη λέξη (αγγίζουν το έδαφος όταν ο συντονιστής λέει Ουρανός, πηδούν ψηλά όταν ο συντονιστής λέει Γη).
5. Εισαγωγή στο Όνομα & Χειροκρότημα: Όταν οι συμμετέχοντες ακούσουν τη λέξη «Όνομα», πρέπει να πουν το όνομά τους ταυτόχρονα και δυνατά. Όταν ακούσουν «Χειροκρότημα», πρέπει να χειροκροτήσουν μια φορά.
6. Αλλαγή νοήματος του Ονόματος και του Χειροκροτήματος: Πείτε στους συμμετέχοντες να αντιστρέψουν τη σημασία του «Ονόματος» και του «Χειροκροτήματος».
7. Εάν αισθάνεστε ότι η ομάδα νιώθει άνετα, ανακατέψτε τους κανόνες. Οι οδηγίες πλέον είναι 1, 2, 3, Στοπ, Περπάτημα, Ουρανός, Γη, Όνομα, Χειροκρότημα και όλοι οι κανόνες είναι αντεστραμμένοι.
8. Στοπ & Ανάσα: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταματήσουν το περπάτημα και να πάρουν όλοι μαζί τρεις βαθιές ανάσες.

4.4. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΖΕΣΤΑΜΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Κλείσιμο	Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.
Σημειώσεις εμπνευστή	Ο συντονιστής μπορεί να ρωτά τους συμμετέχοντες πώς νιώθουν και να τους ενθαρρύνει να το μοιραστούν με την υπόλοιπη ομάδα.

Όνομα Δραστηριότητας	ΕΝΑ ΔΑΣΟΣ ΑΠ'Ο ΗΧΟΥΣ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	- Εξάσκηση στην παρατήρηση μέσω ακοής - Η δημιουργία αμοιβαίας εμπιστοσύνη και ικανότητας να βασίζεσαι πλήρως στους άλλους
Διάρκεια	15 λεπτά
Απαιτούμενο υλικό	Δεν απαιτείται κανένα υλικό
Προετοιμασία	Δημιουργήστε έναν ασφαλή χώρο αφαιρώντας όλα τα πιθανά εμπόδια.

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ζευγάρια. Σε κάθε ζευγάρι, το ένα άτομο είναι το Α και το άλλο είναι το Β.
2. Ζητήστε από το άτομο Α να κλείσει ή να καλύψει τα μάτια του και από το άτομο Β να κάνει έναν ήχο για να ακολουθήσει το άτομο Α. Το άτομο Β κινείται στο χώρο και καθοδηγεί το άτομο Α επαναλαμβάνοντας τον ήχο του. Αυτό πρέπει να γίνει με ασφάλεια.
3. Κάθε ζευγάρι επιλέγει ένα συγκεκριμένο ήχο που θα επαναλαμβάνεται για καθοδήγηση κάθε ατόμου Α. Η ιδέα είναι να αλλάζει η ένταση ούτως ώστε το άτομο Α να βιώσει διαφορετικές ταχύτητες, χώρους... Όταν φωνάξετε "Στοπ" οι συμμετέχοντες πρέπει να σταματήσουν και τα άτομα Α να ανοίξουν τα μάτια τους. Ο συντονιστής ρωτά τους συμμετέχοντες εάν σταμάτησαν στο ίδιο μέρος όπου ξεκίνησαν.
4. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επαναλάβουν την άσκηση αλλά να αλλάξουν τον ρόλο (το άτομο Α τώρα είναι το άτομο Β). Με το «Στοπ», οι συμμετέχοντες πρέπει να σταματήσουν και να ανοίξουν τα μάτια τους.

Κλείσιμο

Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν κύκλο και ρωτά για τελευταίες σκέψεις: «ήταν εύκολο ή δύσκολο;», «τι είναι πιο εύκολο να καθοδηγηθείς ή να καθοδηγείς;». Ο συντονιστής εξηγεί ότι αυτή η δραστηριότητα εξασκεί το σώμα, την προσοχή και την αυτοπεποίθηση.

Σημειώσεις εμπυχωτή

Προσέξτε καλά τι συμβαίνει. Η δυναμική μέσα στα ζευγάρια και η γλώσσα του σώματος των συμμετεχόντων συνήθως δίνουν χρήσιμες πληροφορίες για τη συνέχιση της άσκησης. Αυτή η άσκηση μπορεί να γίνει μόνο όταν υπάρχει ήδη εν μέρει η εμπιστοσύνη σε μια ομάδα, καθώς είναι τρομακτικό για κάποιους να έχουν δεμένα τα μάτια και να βασίζονται πλήρως σε κάποιον άλλο. Σκεφτείτε λοιπόν πρώτα αν αυτή η άσκηση συμβάλλει στους στόχους που θέλετε να πετύχετε. Μην πιέσετε οποιοδήποτε να συμμετέχει αν δεν το θέλει. Συνήθως τα άτομα συμμετέχουν σε αυτήν την άσκηση, αλλά θα μπορούσε να υπάρχει κάποιο ψυχολογικό κώλυμα που μόνο αυτά γνωρίζουν και που τα εμποδίζει να πάρουν μέρος με δεμένα μάτια.

4.5. ΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΜΟΙΡΑΣΤΕΙΤΕ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΣΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΕΤΕ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Όνομα Δραστηριότητας	Ο ΧΑΡΤΗΣ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Εισαγωγή στις έννοιες της ταυτότητας και της καταγωγής • Καλύτερη γνωριμία μεταξύ των συμμετεχόντων • Ευαισθητοποίηση σχετικά με την διαφορετικότητα
Διάρκεια	10 λεπτά
Απαιτούμενο υλικό	Ένα ευρύχωρο δωμάτιο
Προετοιμασία	Αυτή η δραστηριότητα δεν απαιτεί προετοιμασία.

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Παρουσιάστε τη δραστηριότητα, εξηγώντας ότι το πάτωμα του δωματίου αντιπροσωπεύει τον χάρτη του κόσμου. Το κέντρο του δωματίου είναι η πόλη όπου βρίσκονται εκείνη τη στιγμή (για παράδειγμα, η Βαρκελώνη). Κάθε άτομο θα πρέπει να μετακινηθεί και να τοποθετηθεί στο δωμάτιο, απαντώντας στις εξής ερωτήσεις:
 - Πού γεννήθηκαν; Οι συμμετέχοντες θα αρχίσουν να τοποθετούνται στο δωμάτιο ανάλογα με τη χώρα που γεννήθηκαν.
 - Στη συνέχεια, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν εκεί που γεννήθηκαν οι γονείς τους. Όταν όλοι καταλήξουν, ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να αναφέρει το μέρος. Ρωτήστε τι συνέβη σε σύγκριση με την προηγούμενη ερώτηση.
2. Στη συνέχεια, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν στο σημείο όπου γεννήθηκε ένας από τους παππούδες τους. Μόλις πάρουν όλοι μια θέση, ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να αναφέρει το μέρος.
3. Τέλος, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν στο σημείο όπου ο καθένας από αυτούς θα ήθελε να ζει σε δέκα χρόνια. Καλούνται να εξηγήσουν στους υπόλοιπους γιατί.

Κλείσιμο	Ζητήστε από την ομάδα να σκεφτεί όλα τα βήματα που έχουν κάνει οι υπόλοιποι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων. Ο συντονιστής θα μπορούσε να εξηγήσει ότι αυτή η εικόνα της ομάδας δείχνει κάποιες πληροφορίες της ταυτότητας μας που σχετίζονται με το πού γεννηθήκαμε εμείς και οι γονείς μας, παρόλο που όλοι βρισκόμαστε/ζούμε τώρα στην ίδια πόλη. Αφού ολοκληρωθεί αυτή η άσκηση, θα μπορείτε να ξεκινήσετε έναν διάλογο με βάση τις πληροφορίες που αποκαλύφθηκαν.
Σημειώσεις εμπυχωτή	Αυτή η άσκηση αποδεικνύει τη διαφορετικότητα της ομάδας μέσω ενός παιχνιδιού, παρά την αντίληψη ότι η ομάδα είναι ομοιογενής.

Όνομα Δραστηριότητας	ΜΙΑ ΣΕΙΡΑ ΑΠΟ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	- Να εμπνεύσει την κριτική σκέψη - Να γνωριστούν οι συμμετέχοντες καλύτερα - Εισαγωγή της έννοιας του προνομίου και του πλαισίου - Να βρεθούν καταστάσεις από την καθημερινότητα που δείχνουν δομικές κοινωνικές συγκρούσεις
Διάρκεια	35 λεπτά
Απαιτούμενο υλικό	Δεν απαιτείται κανένα υλικό.
Προετοιμασία	Δεν απαιτείται κάποια προετοιμασία.

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν δίπλα δίπλα σε μια γραμμή
2. Ο συντονιστής θα κάνει 6 ερωτήσεις ή δηλώσεις. Κάθε συμμετέχοντας θα κάνει ένα βήμα μπροστά εάν η απάντηση είναι «ναι» και ένα πίσω εάν η απάντηση είναι «όχι». Ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να είναι ειλικρινείς, χωρίς να κοιτάζουν τους υπόλοιπους, εφόσον δεν υπάρχουν καλές ή κακές απαντήσεις. Η άσκηση είναι ατομική, και βασίζεται στην αμοιβαία εμπειρία.
3. Οι δηλώσεις είναι:
 - a. Γεννήθηκα στην ίδια χώρα με τα άτομα που συγκατοικώ.
 - b. Συναντώ ένα κοντινό μου φίλο τουλάχιστο μια φορά τη βδομάδα
 - c. (Την ακόλουθη δήλωση, πείτε στους συμμετέχοντες να την ερμηνεύσουν όπως νιώθουν εφόσον είναι ευρεία και μπορεί να προκαλέσει διακοπές στη δραστηριότητα) Αισθάνομαι ότι εκπροσωπούμαι στην πόλη όπου ζω.
 - d. Έχω αποκλείσει κάποιο άτομο για την εμφάνιση, τον τρόπο ντυσίματος, ομιλίας του κλπ.
 - e. Έχω αισθανθεί διάκριση (για αυτήν την δήλωση, ζητείται να κάνουν ένα βήμα πίσω όσα άτομα πουν ναι).
 - f. Όταν αισθάνομαι διάκριση, έχω ένα δίκτυο υποστήριξης για να βασιστώ (οικογένεια, φίλοι κλπ.);

Κλείσιμο	Προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν εμπειρίες και να συζητήσουν κάθε δήλωση.
Σημειώσεις επιψυχωτή	Ο συντονιστής θα πρέπει να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να εκφράζονται ελεύθερα. Αποφύγετε να σχολιάσετε τα σχόλια των συμμετεχόντων.

Όνομα Δραστηριότητας	ΑΓΑΛΜΑΤΑ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Να κάνει τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τα θέματα που έχουν συζητηθεί κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας • Να εκκινήσει η σωματική διεργασία • Εισαγωγή στο θέατρο εικόνων
Διάρκεια	15 λεπτά
Απαιτούμενο υλικό	Καθίσματα (προαιρετικά)
Προετοιμασία	Αυτή η δραστηριότητα δεν απαιτεί προετοιμασία.

Λεπτομερής Περιγραφή
1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ένα κύκλο, βλέποντας προς τα έξω. 2. Εξηγήστε ότι όταν λέτε μια λέξη, κάθε άτομο θα πρέπει να σχηματίσει ένα άγαλμα με το σώμα του, εκφράζοντας αυτό που το κάνει να σκέφτεται αυτή η λέξη. Το άγαλμα πρέπει να σχηματίζεται με ολόκληρο το σώμα, όχι μόνο με τα χέρια. Ο σχηματισμός του αγάλματος πρέπει να γίνεται με χαλαρή, σιωπηλή σκέψη. Όταν όλοι οι συμμετέχοντες καταλήξουν, γυρίζουν μέσα στον κύκλο, σχηματίζουν το άγαλμά τους και το δείχνουν στους υπόλοιπους. 3. Παραδείγματα λέξεων για την κατασκευή του αγάλματος: σχολείο, φάρμα, οικογένεια, φίλια, όνειρα, ταυτότητα, καταγωγή, θρησκεία κλπ. 4. Μετά από μερικές επαναλήψεις με διαφορετικές λέξεις, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν σε κύκλο και να κάνουν απολογισμό.

Κλείσιμο	Εξηγήστε πως η άσκηση αυτή αποσκοπεί στην ελεύθερη απόδοση και σωματική αναπαράσταση και αποτελεί εισαγωγή στο θέατρο εικόνων. Εξηγήστε ότι δεν υπάρχει σωστή ή λάθος απάντηση, αλλά το γεγονός ότι η δύναμη της εικόνας είναι ότι κάθε άτομο μπορεί να δει τον εαυτό του σε αυτή με κάποιο τρόπο, όπως ένα καθρέφτη. Σημασία έχει τόσο η ατομική όσο και η συλλογική σημασία, καθώς όλες οι ερμηνείες είναι έγκυρες.
Σημειώσεις εμπυχωτή	Αποφύγετε να σχολιάσετε τα σχόλια των συμμετεχόντων. Ακούστε ενεργά και προσφέρετε υποστήριξη εάν χρειάζεται.

4.5. ΔΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΜΟΙΡΑΣΤΕΙΤΕ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΣΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΕΤΕ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Όνομα Δραστηριότητας	ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΙΔΗΣΕΩΝ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να διεγείρει τη σκέψη σχετικά με κοινωνικά θέματα και πώς αυτά είναι συνδεδεμένα με τις ταυτότητές μας. • Να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις απόψεις τους και να ακούσουν τους άλλους • Να ανοίξει συζητήσεις μεταξύ των συμμετεχόντων.
Διάρκεια	40 λεπτά
Απαιτούμενο υλικό	Για την Επιλογή 1, φροντίστε να έχετε προβολέα, οθόνη και σύνδεση στο διαδίκτυο. Για την Επιλογή 2, βρείτε ειδήσεις που σχετίζονται με την ταυτότητα/ριζοσπαστικοποίηση και εκτυπώστε τις (μόνο τις δύο πρώτες παραγράφους) με τους τίτλους σε μεγάλη γραμματοσειρά (τουλάχιστον 1 είδηση ανά άτομο, ώστε να έχουν επιλογές). Προσπαθήστε να βρείτε ειδήσεις που πιστεύετε ότι θα είναι ενδιαφέρουσες για την ομάδα.
Προετοιμασία	Δείτε πάνω στη στήλη “Απαιτούμενο υλικό”

Λεπτομερής Περιγραφή

Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους. Επιλέξτε τη μορφή που ταιριάζει καλύτερα στην ομάδα σας ανάλογα με την ηλικία, το γλωσσικό επίπεδο κλπ.

ΕΠΙΛΟΓΗ 1

- Καθαρίστε το χώρο και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν μπροστά από την οθόνη για να παρακολουθήσουν μερικά βίντεο.
- Βίντεο 1: Είδηση από το CNN τη Χιλή, δείχνει μια επίθεση στο μετρό της Μαδρίτης. Ένας άνδρας δέχεται λεκτική επίθεση από τρεις έφηβες, οι οποίες και τον φτύνουν. Στο βίντεο φαίνονται οι δηλώσεις του θύματος και η ανάλυση του δημοσιογράφου. (https://drive.google.com/file/d/1AdsJuhK_mAMXckX_pJipALgRUKtg0EuD/view?usp=sharing)

>>

>> Λεπτομερής Περιγραφή

Βίντεο 2: Ένα από τα κορίτσια που επιτέθηκαν στον άνδρα στο προηγούμενο βίντεο υπερασπίζεται τον εαυτό της, υποστηρίζοντας ότι στη χώρα της έχει το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Το βίντεο αναρτάται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης της. (https://drive.google.com/file/d/1BcytLMe9j_LxwNeHQoL-XYaL_m7-wFoX/view?usp=sharing)

Θα θέσετε τα ακόλουθα ερωτήματα στους συμμετέχοντες για να ανοίξει η συζήτηση:

1. Γνωρίζατε το συγκεκριμένο βίντεο;
2. Έχετε ξανακούσει αυτή την ιστορία;
3. Υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο σημείο που σας τράβηξε την προσοχή; Τι νομίζετε;
4. Επιστρέφοντας στην πρώτη είδηση, ποια ήταν η αρχική σας αντίδραση; Πιστεύετε ότι ήταν κάτι σοβαρό;
5. Πιστεύετε ότι είμαστε ρατσιστές; Υπάρχει κάποιο άτομο που πιστεύει ότι δεν ήταν ποτέ ρατσιστής;
6. Πιστεύετε ότι υπάρχει σχέση μεταξύ του ρατσισμού και των στερεοτύπων;
7. Τι πιστεύετε για την πόλη σας όσον αφορά τον ρατσισμό;
8. Τι μπορούμε να κάνουμε για όλες αυτές τις καταστάσεις; Τι μπορούμε να κάνουμε για να δημιουργήσουμε αλλαγή, και να αντιληφθούν οι άνθρωποι αυτές τις αδικίες;
9. Πιστεύετε ότι η εκπαίδευση είναι ευθύνη μόνο των εκπαιδευτών;
10. Και τι συμβαίνει με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

ΕΠΙΛΟΓΗ 2

Βρείτε ειδήσεις που σχετίζονται με την ταυτότητα/ριζοσπαστικοποίηση και εκτυπώστε τις με τους τίτλους σε μεγάλη γραμματοσειρά (τουλάχιστον 1 είδηση ανά άτομο, ώστε να υπάρχουν αρκετές επιλογές):

1. Τοποθετήστε τις ειδήσεις στο πάτωμα
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να περιηγηθούν στο δωμάτιο διαβάζοντας τους διαφορετικούς τίτλους ειδήσεων
3. Ζητήστε τους να σταθούν δίπλα από ένα τίτλο που ξεχώρισαν. Αφαιρέστε τις ειδήσεις που δεν έχουν επιλεγεί.

>>

>>Λεπτομερής Περιγραφή

4. Καθίστε σε κύκλο. Ζητήστε από κάθε άτομο να πει εν συντομία γιατί επέλεξε αυτόν τον τίτλο, τι του τράβηξε την προσοχή. Στη συνέχεια, ζητήστε από έναν εθελοντή να διαβάσει δυνατά την πρώτη παράγραφο (4-5 προτάσεις το πολύ) κάθε είδησης.
5. Τώρα που άκουσαν τις υπόλοιπες ειδήσεις, ρωτήστε τους συμμετέχοντες αν θα άλλαζαν την επιλογή τους και γιατί.

Κλείσιμο

Απολογισμός χρησιμοποιώντας τις πιο κάτω ερωτήσεις:

- Τι βρήκαν δύσκολο
- Τι βρήκαν εύκολο
- Τι απόλαυσαν
- Αν κάτι τους έκανε να θυμώσουν ή να νιώσουν άβολα
- Αν αντιλήφθηκαν κάτι καινούριο
- Αν άλλαξε η αντίληψη τους για κάτι κλπ.

Αποφύγετε να σχολιάσετε τα σχόλια των συμμετεχόντων. Ακούστε προσεκτικά και παρέχετε υποστήριξη εάν χρειάζεται.

Όνομα Δραστηριότητας	ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΜΕ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	- Δουλεύοντας με ιστορίες από τα νέα - Εντοπισμός και εξερεύνηση συγκρούσεων που σχετίζονται με την ταυτότητα
Διάρκεια	Δεν απαιτείται κάποιο υλικό
Απαιτούμενο υλικό	Δεν απαιτείται κάποιο υλικό.
Προετοιμασία	Δεν απαιτείται κάποια προετοιμασία.

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε γκρουπ των 3 ή 4
2. Ζητήστε από κάθε γκρουπ να ψάξουν με τα τηλεφώνά τους ειδήσεις που αφορούν τη νεολαία σε θέματα ρατσισμού, διαπολιτισμικότητας, μοναχικότητας, ταυτότητας, ριζοσπαστικοποίησης, κλπ. Ζητήστε από κάθε γκρουπ να επιλέξει μια είδηση που επιθυμεί να εργαστεί πάνω της.
3. Προσκαλέστε ένα εθελοντή από κάθε γκρουπ να εξηγήσει στους υπόλοιπους την είδηση που βρήκαν και τους λόγους που την επέλεξαν. Με τη σειρά, κάθε γκρουπ μοιράζεται την είδησή του με τους υπόλοιπους.
4. Ζητήστε από κάθε γκρουπ να επιλέξει μια από τις ακόλουθες τεχνικές δημοσιογραφικού θεάτρου (ή μοιράστε εσείς τις τεχνικές στα γκρουπ):
 - a. Ρυθμική Ανάγνωση: το άρθρο διαβάζεται με ρυθμό (μουσικό), γεγονός που λειτουργεί ως κριτικό «φίλτρο» της είδησης.
 - b. Παράλληλη δράση: οι συμμετέχοντες αναπαριστούν τα τεκταινόμενα καθώς διαβάζονται οι ειδήσεις.
 - c. Χορωδία: οι συμμετέχοντες επιλέγουν λέξεις από τις ειδήσεις. Καθώς διαβάζονται οι ειδήσεις, επαναλαμβάνουν επιλεγμένες λέξεις ή φράσεις μαζί.
 - d. Αυτοσχεδιασμός: οι ειδήσεις εκφράζονται στη σκηνή με ελεύθερο τρόπο (η ομάδα μπορεί να αποφασίσει πώς θέλει να παρουσιάσει την είδηση της).
5. Κάθε ομάδα έχει 10-15 λεπτά για να προετοιμάσει την παρουσίαση της είδησης.
6. Κάθε ομάδα παρουσιάζει στις υπόλοιπες.

Κλείσιμο

Απολογισμός χρησιμοποιώντας τις πιο κάτω ερωτήσεις:

- Τι βρήκαν δύσκολο
- Τι βρήκαν εύκολο
- Τι απόλαυσαν
- Αν κάτι τους έκανε να θυμώσουν ή να νιώσουν άβολα
- Αν αντιλήφθηκαν κάτι καινούριο
- Αν άλλαξε η αντίληψη τους για κάτι κλπ.

Αποφύγετε να σχολιάσετε τα σχόλια των συμμετεχόντων.

Ακούστε προσεκτικά και παρέχετε υποστήριξη εάν χρειάζεται.

Όνομα Δραστηριότητας	ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Κριτική ανάλυση εικόνων και επικεφαλίδων • Εξάσκηση στην αφήγηση ιστοριών με εικόνες • Κατανόηση του ρόλου που έχουν τα μέσα στις ταυτότητες και τις σχεσιακές διεργασίες μας
Διάρκεια	Πρώτο μέρος: 35 λεπτά Δεύτερο μέρος: 45 λεπτά
Απαιτούμενο υλικό	Καρέκλες, ηλεκτρονικός υπολογιστής, σύνδεση στο διαδίκτυο, στικάκι usb και προβολέας. Χαρτόνια και μαρκαδόροι.
Προετοιμασία	Σχηματίστε ένα ημικύκλιο με τις καρέκλες για την προβολή των φωτογραφιών. Προετοιμάστε ένα στικάκι usb με φωτογραφίες ή πρωτοσέλιδα ειδήσεων. Δώστε ένα χαρτόνι και μαρκαδόρους σε κάθε ομάδα.

Λεπτομερής Περιγραφή

Μέρος πρώτο

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν γύρω από την οθόνη.
2. Ο συντονιστής εξηγεί ότι θα δουν μερικές φωτογραφίες και μετά θα μιλήσουν γι' αυτές. Πρώτα, θα δουν τις εικόνες μαζί και στη συνέχεια μια-μια.
3. Παραδείγματα φωτογραφιών:
 - Μια ομάδα εφήβων κάνει παρέα αλλά το κάθε άτομο κοιτά το κινητό του

(<https://drive.google.com/file/d/1B8DxATspDNXzmPQQp7nDly4PLe7ptGBK/view?usp=sharing>)

>>

>> Λεπτομερής Περιγραφή

- Μια λευκή γυναίκα βγάζει σέλφι με μια ομάδα μαύρων παιδιών πίσω της.

(<https://drive.google.com/file/d/1B1kLKISTsZxqLjE2tYGJeO8-6ODoZlqh/view?usp=sharing>)

- Ένας άντρας μόνος ξαπλώνει σε μια παραλία, και δείχνει προβληματισμένος

(https://drive.google.com/file/d/1B9_OVIY3UVPs31bh2cocc5jsC4qugz14/view?usp=sharing)

- 2 φωτογραφίες του ίδιου ξανθού κοριτσιού, μία με μακιγιάζ και μία χωρίς

(https://drive.google.com/file/d/1ArtcqVdTFTs8VTbQwPrL_dnKi5bkVftd/view?usp=sharing)

>>

>> Λεπτομερής Περιγραφή

- Μια γυναίκα βγάζει ένα ρούχο από πάνω της ενώ κάθεται στην παραλία με 3 αστυνομικούς να στέκονται γύρω της και να την κοιτάζουν επίμονα. Μοιάζει με μουσουλμάνα, αλλά δεν είναι καθόλου ξεκάθαρο.

(https://drive.google.com/file/d/1B2oOIHbMOM_-qt4TTj50tjHdd39iUlyo/view?usp=sharing)

- Ένας άντρας και μια γυναίκα εργάζονται σε έναν υπολογιστή. Ο άντρας έχει πολύ χώρο και η γυναίκα πολύ λιγότερο.

(<https://drive.google.com/file/d/1ApHpN3hL6JePbOD5AiOslK2ecjIXNuK/view?usp=sharing>)

- Ένας λευκός ντυμένος Άγιος Βασίλης και δύο άλλοι με μαύρη μπογιά προσώπου για να φαίνονται μαύροι

(<https://drive.google.com/file/d/1AoE1hQLPohwiEOZaAtKpchnYSEcCQgx/view?usp=sharing>)

>>

>> Λεπτομερής Περιγραφή

- Δύο άτομα στην είσοδο του μετρό. Ένα παιδί που καπνίζει και ένα νεαρό κορίτσι δίπλα του.

(https://drive.google.com/file/d/19ivXyWzhWCgmSpmGb_VW6Enp9RIwi1_V/view?usp=sharing)

4. Ο συντονιστής κάνει ερωτήσεις για κάθε φωτογραφία, στους συμμετέχοντες, όπως «τι βλέπετε;», «πού νομίζετε ότι συμβαίνει αυτό;», «τι υπάρχει στο περιβάλλον;»
5. Αφού δείτε όλες τις φωτογραφίες, κάντε μια συζήτηση για το αν υπάρχουν κάποιες από τις φωτογραφίες που τους έχουν εντυπωσιάσει και με ποιον τρόπο.

Δεύτερο Μέρος

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ομάδες των 3 και να καθίσουν κάπου άνετα.
2. Δείξτε ξανά τις 9 εικόνες και ζητήστε από κάθε ομάδα να επιλέξει μία, με την οποία θα εργαστεί
3. Όταν επιλεγούν οι εικόνες, καλέστε τους συμμετέχοντες να σκεφτούν και να μιλήσουν γι' αυτή για πέντε λεπτά.
 - a. Επικεφαλίδα εικόνας
 - b. Λεζάντα (σύντομη περιγραφή της εικόνας)
4. Ζητήστε από κάθε ομάδα να μιλήσει για (10 λεπτά):
 - a. Το πλαίσιο (πού, πότε...)
 - b. Τους χαρακτήρες της ιστορίας (όχι μόνο αυτοί που φαίνονται στην εικόνα, αλλά και αυτοί που δεν φαίνονται με τη φαντασία τους)
 - c. Τη σύγκρουση (η σύγκρουση που νιώθουν απεικονίζεται στην εικόνα)
5. Ζητήστε από τις ομάδες να σκεφτούν ένα διάλογο που θα μπορούσε να λαμβάνει χώρα στην εικόνα (η οποία μπορεί συμβαίνει οποιαδήποτε στιγμή πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη σύγκρουση). Ζητήστε τους να καταγράψουν μερικές ατάκες για να κατανοήσουν καλύτερα την ιστορία. Μπορούν επίσης να αναπαραστήσουν την ιστορία με ένα θεατρικό σκετς, αν επιθυμούν.
6. Ζητήστε από τις ομάδες να δείξουν στους υπόλοιπους συμμετέχοντες τα αποτελέσματα της ομαδικής εργασίας τους.
7. Μαζέψτε το υλικό.

4.5. ΔΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΜΟΙΡΑΣΤΕΙΤΕ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΣΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΕΤΕ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Κλείσιμο

Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.
Ανακεφαλαίωση.

Όνομα Δραστηριότητας	ΔΙΣΤΟΡΙΑΣ
Αριθμός Συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Να μοιραστούν οι συμμετέχοντες προσωπικές ιστορίες για τον εντοπισμό συγκρούσεων οι οποίες μπορεί να συνυπάρχουν μέσα στην ομάδα
Διάρκεια	60 λεπτά
Απαιτούμενο υλικό	Δεν απαιτείται κανένα υλικό.
Προετοιμασία	Δεν απαιτείται κάποια προετοιμασία.

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να χωριστούν σε ζευγάρια και να μοιραστούν προσωπικές ιστορίες (καταστάσεις σύγκρουσης που σχετίζονται με την ταυτότητά τους) που τους ήρθαν στο μυαλό κατά τις προηγούμενες ασκήσεις. Κάθε ζευγάρι πρέπει να επιλέξει μια ιστορία.
2. Δημιουργήστε ομάδες των δύο ζευγαριών. Κάθε ζευγάρι μοιράζεται την ιστορία που έχει επιλέξει. Κάθε ομάδα πρέπει να επιλέξει 1 ιστορία.
3. Συνεχίστε να ενώνετε ομάδες μέχρι να καταλήξετε σε 2 ομάδες, η καθεμία με την ιστορία της. Ζητήστε από κάθε ομάδα να μοιραστεί την ιστορία που έχει επιλέξει. (Εάν υπάρχει ομάδα με περισσότερους από 15 συμμετέχοντες, τότε δημιουργήστε τρεις ομάδες των 6-7 ατόμων, η καθεμία με την ιστορία της).

Κλείσιμο

Απολογισμός χρησιμοποιώντας τις πιο κάτω ερωτήσεις:

- Τι βρήκαν δύσκολο
- Τι βρήκαν εύκολο
- Τι απόλαυσαν
- Αν κάτι τους έκανε να θυμώσουν ή να νιώσουν άβολα
- Αν αντιλήφθηκαν κάτι καινούριο
- Αν άλλαξε η αντίληψη τους για κάτι κλπ.

Αποφύγετε να σχολιάσετε τα σχόλια των συμμετεχόντων.

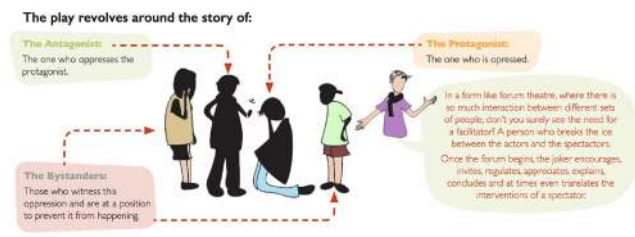
Ακούστε προσεκτικά και παρέχετε υποστήριξη εάν χρειάζεται.

Σημειώσεις εμπνευστή

Το άτομο που μοιράζεται την ιστορία του δεν χρειάζεται να είναι το άτομο που θα ξαναδιηγηθεί μετέπειτα την ιστορία στις νέες ομάδες. Μερικές φορές, η αφήγηση μιας προσωπικής ιστορίας μπορεί να οδηγήσει στην αναβίωση μιας κατάστασης που μπορεί να είναι δύσκολη για το άτομο. Εάν το άτομο αισθάνεται άνετα να «διαρρεύσει» την ιστορία του στα νέα άτομα, αφήστε το να επιλέξει αν θέλει να την πει το ίδιο την ιστορία του ή κάποιος άλλος. Αναφέρετε στους συμμετέχοντες ότι μπορούν να ανωνυμοποιήσουν τις ιστορίες τους ανά πάσα στιγμή καθώς και να αλλάξουν ονόματα των ατόμων στην ιστορία για να αποστασιοποιηθούν από αυτή, ιδιαίτερα αν πρόκειται για ιστορίες δύσκολες ή που σχετίζονται με ανεπίλυτες συγκρούσεις.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτές τις δύο/τρεις ιστορίες ως «έμβρυα» για την παράσταση του θεάτρου φόρουμ. Μπορείτε είτε να επιλέξετε μία από τις ιστορίες, είτε να δουλέψετε και να παρουσιάσετε και τις δύο. Για μια ομάδα 10-15 νέων, συνιστούμε δύο γκρουπ με δύο ιστορίες, ούτως ώστε κάθε συμμετέχων να έχει χαρακτήρα και κάθε γκρουπ να έχει το ρόλο του κοινού για τη διαδικασία ξεκαθαρίσματος της παράστασης. Για μεγαλύτερες ομάδες, συνιστούμε τρεις ιστορίες. ***Αν δεν έχετε εκπαιδευτεί στο Θέατρο του Καταπιεσμένου, αποφύγετε να χρησιμοποιήσετε προσωπικές ιστορίες των συμμετεχόντων, καθώς αυτές οι διαδικασίες μπορεί να φέρουν δύσκολα ζητήματα στην επιφάνεια για την ομάδα, τα οποία δε διαχειρίζονται εύκολα χωρίς την κατάλληλη εκπαίδευση.*** Σε αυτή την περίπτωση, μπορείτε να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να επιλέξουν μια είδηση από τις προηγούμενες δραστηριότητες ως βάση για το θεατρικό τους έμβρυο.

4.6. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΕΜΒΡΥΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ

Όνομα Δραστηριότητας	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΦΟΡΟΥΜ Ή Η ΑΔΕΙΑ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ
Αριθμός συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	- Εισαγωγή των συμμετεχόντων στο θέατρο φόρουμ
Διάρκεια	15-20 λεπτά
Απαιτούμενο Υλικό	Ένας προβολέας και μια οθόνη για να δείξετε την παρακάτω εικόνα (Εικόνα από: Teacher Handbook Forum Theatre against Early School Leaving)
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται προηγούμενη προετοιμασία.

Λεπτομερής Περιγραφή

- Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα δημιουργήσουν μια σύντομη παράσταση θεάτρου φόρουμ. Εξηγήστε τη δομή μιας παράστασης θεάτρου φόρουμ:
 - Μια σκηνή με ένα άλυτο πρόβλημα παίζεται μία φορά και σταματά στο σημείο της μεγαλύτερης σύγκρουσης. Μια σκηνή θεάτρου φόρουμ αποτελείται τους εξής χαρακτήρες: ο πρωταγωνιστής (καταπιέζεται από μια σύγκρουση και θέλει κάτι να αλλάξει), ο ανταγωνιστής (είναι ο καταπιεστής και το άτομο που ενσαρκώνει την κύρια καταπίεση), οι σύμμαχοι, που μπορεί να υποστηρίξουν είτε τον πρωταγωνιστή είτε τον ανταγωνιστή, και άλλοι χαρακτήρες που μπορεί να μην σχετίζονται με τη σύγκρουση, αλλά βρίσκονται στη σκηνή και μπορούν να λειτουργήσουν ως παράγοντες αλλαγής εάν ζητηθεί από το κοινό (για παράδειγμα, κάποιος που περνά δίπλα από τη σύγκρουση, ο οποίος θα μπορούσε να παρέμβει).

>>

>> Λεπτομερής Περιγραφή

- Ο συντονιστής έχει το ρόλο του «τζόκερ» ο οποίος αλληλεπιδρά με τους ηθοποιούς και το κοινό.
 - Ο Τζόκερ τότε ρωτά το κοινό «Τι παρακολουθήσατε; Σας φαίνεται αληθινό; Θα μπορούσε να συμβεί στην πραγματικότητα; Θέλουμε να αλλάξουμε αυτή την κατάσταση; Τι μπορούμε να κάνουμε για να αλλάξουμε την κατάσταση;»
 - Οι ηθοποιοί στη σκηνή παραμένουν στο ρόλο τους όλη την ώρα, χωρίς να μιλάνε, ενώ ο τζόκερ ρωτά το κοινό πιθανούς τρόπους με τους οποίους μπορεί να επέλθει η αλλαγή στη σκηνή. Όταν κάποιος από το κοινό προτείνει έναν πιθανό τρόπο αλλαγής ή αντιμετώπισης της σύγκρουσης, ο Τζόκερ τον προσκαλεί στη σκηνή για να αντικαταστήσει τον χαρακτήρα που πιστεύει ότι μπορεί να αλλάξει την κατάσταση. Η σκηνή επαναλαμβάνεται με κάθε νέα ιδέα που έρχεται από το κοινό.
 - Οι διαφορετικές ιδέες ζυμώνονται, Αποφεύγουμε την αξιολόγηση της ιδέας και αναγνωρίζουμε την αξία όλων των ιδεών.
 - Αν μια ιδέα προτείνει την αντικατάσταση του ανταγωνιστή (καταπιεστή), μπορεί να δοκιμαστεί στη σκηνή, αλλά ο τζόκερ πρέπει ναφέρει ότι αυτό αποτελεί «μια μαγική λύση», καθώς είναι απίθανο ο ανταγωνιστής σε μια σύγκρουση να αλλάξει ως δια μαγείας στα θέλω του πρωταγωνιστή.
2. Δείξτε το παρακάτω διάγραμμα:

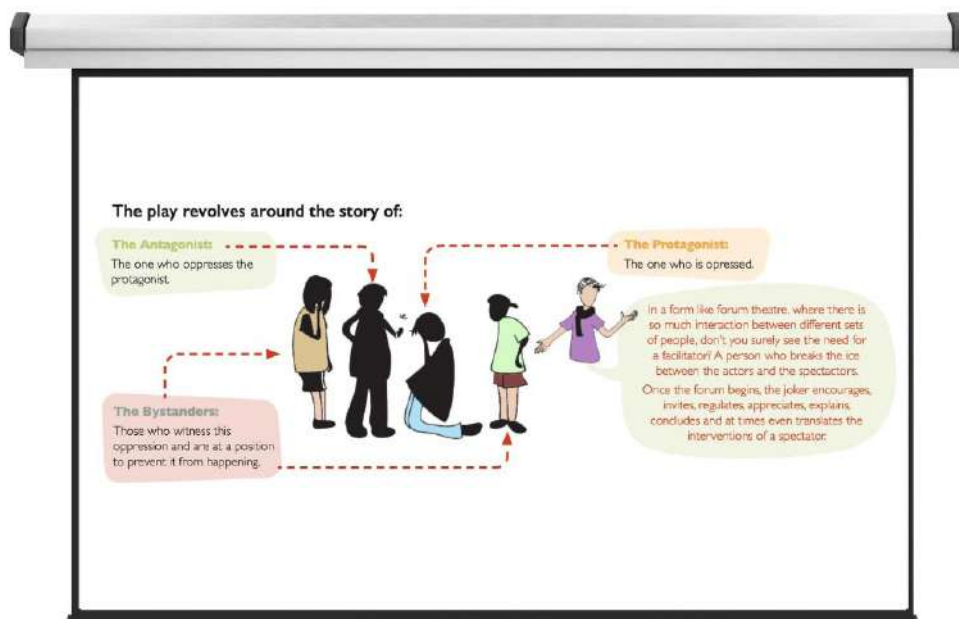

Image: Teacher Handbook Forum Theatre against Early School Leaving

>>

>> Λεπτομερής Περιγραφή

2. Συζητήστε με τους συμμετέχοντες εάν έχουν απορίες και δοκιμάστε μια μικρή σκηνή θεάτρου φόρουμ:
 - Οριοθετήστε τη σκηνή στο δωμάτιο και ζητήστε από την ομάδα να καθίσει απέναντι από τη σκηνή. Τοποθετήστε τρεις καρέκλες στο κέντρο της σκηνής και ζητήστε τέσσερις εθελοντές. Δύο εθελοντές θα καθίσουν και ένας άλλος θα είναι όρθιος. Ο τέταρτος εθελοντής θα βρίσκεται εκτός σκηνής. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι θα μετρήσετε μέχρι το τρία και ότι με το 3 θα φωνάξετε δυνατά όλοι μαζί «Δράση» για να ξεκινήσει το παιχνίδι. Πείτε στον τέταρτο εθελοντή (αυτόν που βρίσκεται έξω από τη σκηνή) πως όταν ακούσει «Δράση» θα μπει στη σκηνή και θα προσπαθήσει να καθίσει στην άδεια καρέκλα, αλλά ότι ένας από τους εθελοντές που κάθεται (αποφασίζεται ποιος εκ των προτέρων) θα μετακινείται από καρέκλα σε καρέκλα, ούτως ώστε να μην μπορεί να καθίσει. Οι άλλοι δύο εθελοντές (ο ένας κάθεται, ο άλλος όρθιος) πρέπει να παραμείνουν στη θέση τους. Ο εθελοντής που μπαίνει στη σκηνή θα κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να καθίσει, ενώ ο εθελοντής που κάθεται θα κάνει ό,τι είναι δυνατό για να τον αποτρέψει. Όταν υπάρξει αρκετό «παιχνίδι» ή «σύγκρουση», σταματήστε το έργο λέγοντας «Στοπ» και ρωτήστε το κοινό ποιος χαρακτήρας είναι ο καταπιεστής, ποιος ο καταπιεσμένος και αν υπάρχουν σύμμαχοι. Προσκαλέστε τους συμμετέχοντες να αντικαταστήσουν οποιονδήποτε από τους χαρακτήρες (εκτός από τον καταπιεστή) για να προσπαθήσουν να αλλάξουν την κατάσταση.

Κλείσιμο

Ευχαριστίες σε όλα τα άτομα για τη συμμετοχή τους.
Ανακεφαλαίωση.

Όνομα Δραστηριότητας	ΞΕΚΑΘΑΡΙΣΜΑ ΤΩΝ ΕΜΒΡΥΩΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΘΕΑΤΡΟ ΕΙΚΟΝΑΣ
Αριθμός συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	Να ξεκαθαρίσει η πλοκή που θα αποτελέσει τη βάση για την παράσταση θεάτρου φόρουμ.
Διάρκεια	60 λεπτά
Απαιτούμενο Υλικό	Ένα δωμάτιο αρκετά μεγάλο και αρκετά άδειο ώστε κάθε ομάδα να μπορεί να δουλεύει άνετα στη δική της γωνιά χωρίς να ενοχλεί τους υπόλοιπους. Χαρτί και στυλό/μολύβι.
Προετοιμασία	Τα έμβρυα (ιστορίες) πρέπει να αποφασιστούν από πριν και τα άτομα να έχουν χωριστεί σε ομάδες, ούτως ώστε κάθε ομάδα να γνωρίζει με ποια ιστορία θα δουλέψει.

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε σε κάθε ομάδα να απλωθούν στο δωμάτιο.
2. Δώστε σε κάθε ομάδα χαρτί και στυλό και ζητήστε τους να γράψουν τα βασικά της ιστορίας τους:
 - a. Ποιοι παίζουν σε αυτή την ιστορία;
 - b. Πού διαδραματίζεται η ιστορία;
 - c. Πότε διαδραματίζεται η ιστορία;
 - d. Τι συμβαίνει; Ποια είναι η σύγκρουση;
 - e. Τι γίνεται στην αρχή;
 - f. Τι γίνεται στη μέση;
 - g. Πώς τελειώνει η ιστορία; (τελειώνει με μια άλυτη σύγκρουση)
3. Βεβαιωθείτε ότι κάθε άτομο στην ομάδα έχει έναν χαρακτήρα στην ιστορία. Εάν η ιστορία βασίζεται σε προσωπική εμπειρία ενός συμμετέχοντος, βεβαιωθείτε ότι τα ονόματα έχουν αλλάξει και ότι ο συμμετέχων που του «ανήκει» η ιστορία καθοδηγεί την υπόλοιπη ομάδα, επιτρέποντας στους άλλους να βοηθήσουν στο ξεκαθάρισμα της πλοκής. Αυτό το άτομο δεν είναι απαραίτητο να αναλάβει το ρόλο του πρωταγωνιστή. Μπορεί να αποφασίσει να αναθέσει αυτόν τον ρόλο σε άλλο συμμετέχοντα. Εάν η ιστορία δεν έχει αρκετούς χαρακτήρες για να πάρει το κάθε άτομο έναν, αναθέστε «ρόλους παρευρισκόμενου», δηλαδή χαρακτήρες που θα είναι αυτόπτες μάρτυρες στη σκηνή, παρακολουθώντας από απόσταση, οι οποίοι θα μπορούσαν κάποια στιγμή να αντικατασταθούν από το κοινό για να αλλάξει η κατάσταση, κατά την παρουσίαση της παράστασης. Για παράδειγμα, αν η ιστορία εκτυλίσσεται σε ένα σούπερ μάρκετ, ο «έξτρα» χαρακτήρας θα μπορούσε να είναι κάποιος που στέκεται στην ουρά.
4. Με το που καταγράψουν όλες οι ομάδες τις ιστορίες τους και έχουν ανατεθεί ρόλοι σε όλους τους συμμετέχοντες, ζητήστε από κάθε ομάδα να φτιάξει 3 εικόνες (μία σκηνή που αποτελείται από αγάλματα, σαν το παιχνίδι με το μανεκέν - *a mannequin challenge*) με τις πιο σημαντικές στιγμές της ιστορίας.
5. Για να φτιαχτεί κάθε εικόνα, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν ένα άγαλμα με τις ενέργειες που κάνουν στην αρχή. Όταν το άγαλμα είναι έτοιμο, βγάλτε μια φωτογραφία ή ένα βίντεο. Επαναλάβετε για τη μέση της ιστορίας και για το τέλος (στη μεγαλύτερη σύγκρουση).

>>

>> Λεπτομερής Περιγραφή

6. Επαναλάβετε τη δημιουργία των εικόνων, μόνο που τώρα οι συμμετέχοντες θα περνούν από τη μια εικόνα στην άλλη σε αργή κίνηση και πάλι πίσω στην αρχή, πάντα σε αργή κίνηση.
7. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παραμείνουν στην εικόνα της αρχής και πείτε “Δράση”. Τότε αρχίζουν να αυτοσχεδιάζουν τη σκηνή.
8. Δώστε χρόνο στους συμμετέχοντες να ξεκαθαρίσουν τη σκηνή τους με βάση τα όσα προέκυψαν από τη διαδικασία.

Κλείσιμο

Αν υπάρχει χρόνος, ζητήστε από τις ομάδες να παρουσιάσουν τις σκηνές τους η μία στην άλλη, προσφέροντας ανατροφοδότηση η μία στην άλλη για το πώς να ξεκαθαρίσουν την πλοκή τους και προτάσεις για τεχνικές βελτιώσεις. Απολογισμός χρησιμοποιώντας τις πιο κάτω ερωτήσεις:

- Τι βρήκαν δύσκολο
- Τι βρήκαν εύκολο
- Τι απόλαυσαν
- Αν κάτι τους έκανε να θυμώσουν ή να νιώσουν άβολα
- Αν αντιλήφθηκαν κάτι καινούριο
- Αν άλλαξε η αντίληψη τους για κάτι κλπ.

Αποφύγετε να σχολιάσετε τα σχόλια των συμμετεχόντων. Ακούστε προσεκτικά και παρέχετε υποστήριξη εάν χρειάζεται.

Όνομα Δραστηριότητας	Ο ΤΡΟΧΟΣ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ
Αριθμός συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	Καλύτερη αντίληψη στις ταυτότητες μέσω της ανάπτυξης χαρακτήρων.
Διάρκεια	30 λεπτά
Απαιτούμενο Υλικό	Θα βρείτε την τράπουλα με τις κάρτες ταυτότητας στο Παιχνίδι Καρτών Ταυτότητας. Χαρτί και στυλό/μολύβι.
Προετοιμασία	Εκτυπώστε την τράπουλα με τις κάρτες ταυτότητας.

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Χρησιμοποιώντας την «τράπουλα με τις κατηγορίες ταυτότητας» από το παιχνίδι ταυτοτήτων με κάρτες, τοποθετήστε κάθε κάρτα στο πάτωμα φτιάχνοντας έναν κύκλο.
2. Βεβαιωθείτε ότι κάθε άτομο έχει χαρτί, στυλό και το ρόλο του (συνήθως το άτομο που «έδωσε» την ιστορία αναλαμβάνει το ρόλο του πρωταγωνιστή και αναθέτει τους υπόλοιπους χαρακτήρες στην ομάδα).
3. Ζητήστε από κάθε άτομο να σημειώσει το όνομα και το επίθετο του χαρακτήρα του στο επάνω μέρος της σελίδας.
4. Κάθε άτομο κινείται ελεύθερα γύρω από τον κύκλο, δημιουργώντας τον «τροχό ταυτότητας» του χαρακτήρα του και και το καταγράφει στο χαρτί του. Ο συμμετέχων μπορεί να έχει στο μυαλό του ήδη μια βασική περιγραφή του ποιος είναι ο χαρακτήρας του. Χρησιμοποιώντας όμως τον τροχό ο χαρακτήρας του θα γίνει πιο πολύπλοκος και θα μπορέσουν να κατανοηθούν τα κίνητρα του και ο τρόπος που ενεργεί.
5. Ζητήστε από κάθε άτομο να παρουσιάσει το χαρακτήρα του στους υπόλοιπους.
6. Συζητήστε με την ομάδα αν φαντάζει αληθινός ο τροχός ταυτότητας κάθε χαρακτήρα και πώς μπορεί να επηρεάσει την πλοκή της ιστορίας. Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να κάνουν αλλαγές στους χαρακτήρες τους, ώστε να αισθάνονται πιο άνετα κατά τη μεταφορά τους στη σκηνή.

Κλείσιμο

Απολογισμός χρησιμοποιώντας τις πιο κάτω ερωτήσεις:

- Τι βρήκαν δύσκολο
- Τι βρήκαν εύκολο
- Τι απόλαυσαν
- Αν κάτι τους έκανε να θυμώσουν ή να νιώσουν άβολα
- Αν αντιλήφθηκαν κάτι καινούριο
- Αν άλλαξε η αντίληψη τους για κάτι κλπ.

Αποφύγετε να σχολιάσετε τα σχόλια των συμμετεχόντων.

Ακούστε προσεκτικά και παρέχετε υποστήριξη εάν χρειάζεται.

Όνομα Δραστηριότητας	Η ΚΑΥΤΗ ΚΑΡΕΚΛΑ
Αριθμός συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	Να προσδώσει μια πολυπλοκότητα και να ολοκληρώσει την κατασκευή του χαρακτήρα. Η χρήση θεατρικών εργαλείων για την προσέγγιση δύσκολων θεμάτων.
Διάρκεια	30 λεπτά (ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας)
Απαιτούμενο Υλικό	Μια καρέκλα
Προετοιμασία	Σε αυτό το σημείο, όλοι οι συμμετέχοντες θα πρέπει να έχουν το χαρακτήρα τους και να έχουν ολοκληρώσει την άσκηση με τον τροχό ταυτότητας χαρακτήρων.

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να καθίσει ένας-ένας σε μια καρέκλα μπροστά από την υπόλοιπη ομάδα, υποδυόμενος το χαρακτήρα του.
2. Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες κάνουν ερωτήσεις στον χαρακτήρα. Ο χαρακτήρας πρέπει να τις απαντήσει αυτοσχεδιάζοντας και παραμένοντας στο χαρακτήρα καθόλη τη διάρκεια.

Κλείσιμο

Παροτρύνετε τους συμμετέχοντες να ενσωματώσουν ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της άσκησης, στην αφήγηση του χαρακτήρα τους. Εξηγήστε ότι σε ένα έργο βλέπουμε μόνο την «κορυφή του παγόβουνου» του χαρακτήρα. Κάθε χαρακτήρας έχει «ένα σύμπαν» μέσα του που συνυπάρχει πάνω στη σκηνή (ο χαρακτήρας έχει ζωή και κάτω από τη σκηνή, ακόμα κι αν είναι φανταστικός), όπως ακριβώς όλοι μας έχουμε τις δικές μας ιστορίες από την ημέρα που γεννηθήκαμε μέχρι σήμερα. Οι εμπειρίες του χαρακτήρα αντικατοπτρίζονται στη σκηνή, όπως οι εμπειρίες μας μας συνοδεύουν σε ό,τι κάνουμε.

Όνομα Δραστηριότητας	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΒΑΣ
Αριθμός συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	Να προστεθεί αισθητική διάσταση στις σκηνές Να προσδοθεί αυτοπεποίθηση στους χαρακτήρες Να στερεοποιηθεί η θεατρική πλοκή
Διάρκεια	30 λεπτά
Απαιτούμενο Υλικό	Το υλικά που χρησιμοποιούνται στα έργα. Εάν η σκηνή είναι νοερή, χρησιμοποιήστε κολλητική ταινία για να οριοθετήσετε τη σκηνή.
Προετοιμασία	Αυτή η άσκηση προαπαιτεί το στήσιμο των σκηνών κάθε ομάδας.

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Ζητήστε από την πρώτη ομάδα να ανέβει στη σκηνή. Τα υπόλοιπα άτομα θα είναι το κοινό.
2. Μόλις η ομάδα ετοιμαστεί, ζητήστε τους να περάσουν την σκηνή τους μία φορά. Στη συνέχεια, ζητήστε τους να επαναλάβουν τη σκηνή αλλά με τις ακόλουθες τεχνικές:
 - σαν να ακούνε ειδήσεις, και υποδύονται αυτά που ακούνε
 - σιωπηλά, χρησιμοποιώντας μόνο τα σώματά τους
 - τραγουδώντας όπερα
 - σαν καουμπόηδες
 - σαν χορευτές μπαλέτου
3. Ευχαριστήστε την ομάδα και φέρτε την άλλη ομάδα στη σκηνή. Επαναλάβετε την άσκηση με την άλλη ομάδα ή ομάδες, μέχρι να ολοκληρωθούν οι πρόβες όλων των σκηνών.

Κλείσιμο

Ανοίξτε συζήτηση σχετικά με το ποια αισθητικά στοιχεία λειτούργησαν καλά και γιατί, και εάν κάποια από αυτά πρέπει να ενσωματωθούν στην τελική παράσταση. Συζητήστε ποιες τεχνικές πτυχές των έργων πρέπει να βελτιωθούν, πάντα με επικοδομητικό τρόπο.

Όνομα Δραστηριότητας	ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΘΕΑΤΡΟΥ ΦΟΡΟΥΜ
Αριθμός συμμετεχόντων	8-20
Στόχοι	• Για να λάβουν την εμπειρία μιας παράστασης θεάτρου φόρουμ • Για εξάσκηση πριν την τελική παρουσίαση • Για συλλογική διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων σε συγκρούσεις που έχουν προκύψει κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου
Διάρκεια	60 λεπτά
Απαιτούμενο Υλικό	Το υλικά που χρησιμοποιούνται στα έργα. Εάν η σκηνή είναι νοερή, χρησιμοποιήστε κολλητική ταινία για να οριοθετήσετε τη σκηνή.
Προετοιμασία	Αυτή η άσκηση προαπαιτεί το στήσιμο των σκηνών κάθε ομάδας.

Λεπτομερής Περιγραφή

1. Περάστε ολόκληρη την παράσταση και ζητήστε από την ομάδα που ενεργεί ως κοινό να δοκιμάσει να αντικαταστήσει χαρακτήρες.
2. Φροντίστε να αφήσετε χρόνο και στις δύο ομάδες να παρουσιάσουν η μία στην άλλη, με τουλάχιστον 2 αντικαταστάσεις ανά ομάδα.

Κλείσιμο

Συνοψίστε τις τεχνικές και αισθητικές πτυχές των σκηνών. Δώστε συμβουλές για βελτίωση όσον αφορά τις τεχνικές πτυχές (απλωθείτε σε όλη τη σκηνή, αποφύγετε να δείχνετε πλάτη στο κοινό, δυναμώστε τη φωνή κλπ.). Συζητήστε πώς ένιωσαν με τις αντικαταστάσεις. Τι τους δυσκόλεψε, τι άλλαξε, πώς οι πρόβες τους βοήθησαν να ξεκαθαρίσουν ποιοι είναι οι χαρακτήρες και η πλοκή τους, κλπ.

Σημειώσεις εμπνευστή

Εάν είναι η πρώτη φορά του συντονιστή ως τζόκερ, συνιστούμε να διαβάσετε την επόμενη συνεδρία και να εξασκηθείτε σύμφωνα με τις συμβουλές που σας δίνονται. Ο ρόλος του τζόκερ είναι δύσκολος και απαιτεί εξάσκηση.

4.7. ΜΕΤΑΦΕΡΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η παράσταση του θεάτρου φόρουμ θα πρέπει να έχει διάρκεια τουλάχιστο 1 ώρα εάν παρουσιάζεται μόνο 1 σκηνή και 1 και μισή ώρα εάν παρουσιάζονται 2 σκηνές. Η παρουσίαση του έργου εκτός του εργαστηρίου αποτελεί σημαντική μαθησιακή εμπειρία για τους νέους. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό, τουλάχιστον οργανώστε μια προσομοίωση παράστασης θεάτρου φόρουμ, όπου κάθε ομάδα θα παρουσιάσει στους υπόλοιπους και θα δοκιμαστούν αντικαταστάσεις για εξερεύνηση εναλλακτικών λύσεων στη σύγκρουση που λαμβάνει χώρα.

Μια παράσταση θεάτρου φόρουμ αποτελείται από πέντε μέρη:

- 1 Εισαγωγή
- 2 Ζέσταμα
- 3 Παρουσίαση των σκηνών
- 4 Παρεμβάσεις κοινού
- 5 Κλείσιμο

Καθόλη τη διάρκεια της παρουσίασης, οι ηθοποιοί που βρίσκονται πάνω στη σκηνή πρέπει να διατηρούν τον χαρακτήρα τους και να αποφεύγουν να μιλούν ή να παρεμβαίνουν στη συζήτηση, εκτός αν τους το ζητήσει ο τζόκερ.

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- **Στόχοι:** να έρθετε σε επαφή με το κοινό.
- **Περιεχόμενα:** ο τζόκερ παρουσιάζει το ρόλο του στο κοινό, εξηγεί τι είναι το Θέατρο Φόρουμ, το λόγο διοργάνωσης αυτής της παρουσίασης, πληροφορίες για το περιεχόμενο της παράστασης. Μπορεί επίσης να κάνει απλές ερωτήσεις στο κοινό σχετικές με το θέμα που εξετάζει η παράσταση.
- **Κύρια εργαλεία:** προφορική επικοινωνία, χιούμορ, να γνωρίζει καλά το αντικείμενο.
- **Κύριες οδηγίες:** να είστε ενεργητικοί και ζωηροί, να παρατηρείτε τις αντιδράσεις του κοινού, δημιουργώντας ταυτόχρονα σασπένς και εξάπτοντας την περιέργεια. Απλές ερωτήσεις σε σειρά δυσκολίας: *Πώς νιώθετε; Σας αρέσει το θέατρο; Γνωρίζετε για το Θέατρο Φόρουμ; Τι πιστεύετε ότι είναι; Τι γνωρίζετε για το θέμα της παράστασης μας; Η διάρκεια αυτού του μέρους κρίνεται από τον Τζόκερ και εξαρτάται από την αντίδραση του κοινού. Αν το κοινό είναι θερμό, τότε μπορείτε να προχωρήσετε στο επόμενο μέρος. Διαφορετικά θα ήταν καλύτερο να αφιερώσετε περισσότερο χρόνο για ζέσταμα.*

2

ΖΕΣΤΑΜΑ

- **Στόχοι:** Το ζέσταμα του κοινού. Να μπει σε διάθεση να είναι πιο δραστήριο. Να μεταμορφωθεί σταδιακά η μάζα ανθρώπων σε μια ομάδα/κοινότητα.
- **Περιεχόμενα:** ο τζόκερ προτείνει μερικές ασκήσεις ενεργοποίησης του κοινού
- **Κύρια εργαλεία:** ερωτήσεις/απαντήσεις, απλά παιχνίδια, μουσική, χορός...
- **Κύριες οδηγίες:** Μπορούμε να παίξουμε προφορικά παιχνίδια όπως ερωτήσεις τις οποίες απαντά το κοινό σηκώνοντας το χέρι ή με σήκωμα απ' τή θέση τους. («σηκωθείτε αν έχετε κατοικίδιο... σηκωθείτε αν γεννηθήκατε στην Ευρώπη»... κλπ.). Ένα άλλο παιχνίδι είναι ο κύκλος και σταυρός (με το αριστερό σας σχηματίστε κύκλο, και ταυτόχρονα με το δεξί σχηματίστε σταυρό). Ανάλογα με το κοινό και τις πολιτισμικές συνήθειες μπορείτε να χρησιμοποιήσετε πιο σύνθετα παιχνίδια, θέατρο εικόνας, μουσική, χορό κλπ.

Είναι σημαντικό να προσεγγίσετε με ευαισθησία το κοινό και να επιλέξετε επίπεδο και πολιτιστικά στοιχεία που είναι κατάλληλα για τη συνεδρία και το κοινό. Μερικές φορές είναι επίσης χρήσιμο να προσκαλέσουμε τους θεατές να ανέβουν στη σκηνή, σαν μια παράβαση του πώς λειτουργεί κλασικά μια θεατρική παράσταση και ένας συμβολικός τρόπος για να εξηγήσετε τι αναμένεται από αυτούς. Η διάρκεια αυτής της φάσης εναπόκειται και πάλι στην αντίληψη του Τζόκερ. Το κοινό πρέπει να είναι αρκετά ενεργό και η ατμόσφαιρα αρκετά ζεστή και ασφαλής.

3 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΚΗΝΩΝ

- **Στόχοι:** Η ξεκάθαρη αναπαράσταση της καταπίεσης που θέλετε να συζητήσετε με το κοινό.
- **Περιεχόμενα:** οι σκηνές που ετοιμάστηκαν παρουσιάζονται στο κοινό από την αρχή μέχρι το τέλος, όπως σε μια κανονική θεατρική παράσταση. Οι σκηνές σταματούν στο σημείο της μεγαλύτερης σύγκρουσης, με το που ο τζόκερ φωνάζει «Στοπ». Ο τζόκερ τότε καλεί το κοινό στη συζήτηση.
- **Κύρια εργαλεία:** παρατηρητικότητα (ο τζόκερ παρατηρεί το κοινό και προσπαθεί να αντιληφθεί τη διάθεσή του και σε ποια σημεία της παράστασης αντιδρά περισσότερο).
- **Κύριες οδηγίες:** ο τζόκερ συνήθως ξεχνά το ρόλο του σε αυτό το σημείο και παρακολουθεί την παράσταση. Χάνει όμως έτσι σημαντικές πληροφορίες. Είναι σημαντικό να επικεντρωθεί τόσο στην παράσταση όσο και στο κοινό και τις αντιδράσεις του.

4 ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΟΥ

- **Στόχοι:** Η ενεργή συζήτηση του θέματος, η διευκόλυνση του κοινού στις παρεμβάσεις του (το κοινό αποτελείται πλέον από spect-actors = θεατές-ηθοποιούς) και η εμβάθυνση της εξερεύνησης εναλλακτικών λύσεων στη σύγκρουση που παρουσιάζεται στη σκηνή.
- **Περιεχόμενα:** Παρεμβάσεις που προτείνει το κοινό και στρατηγικές υλοποίησής τους. Τα συναισθήματα μεταφέρονται στην παράσταση και στις κινήσεις των χαρακτήρων στη σκηνή.
- **Κύρια εργαλεία:** παρατηρητικότητα, δεξιότητα θέσης ερωτήσεων, στρατηγική σκέψη.

- **Κύριες οδηγίες:** Υπάρχουν πολλοί τρόποι να προσεγγίσετε αυτή την σημαντική και πολύπλοκη φάση, όπου το κοινό προσφέρει τις ιδέες και ο τζόκερ πρέπει να διευκολύνει τη υλοποίηση τους πάνω στη σκηνή. Μερικές βασικές συμβουλές:

- Ο Τζόκερ εξηγεί τους κανόνες του Θεάτρου Φόρουμ και το γεγονός ότι πρέπει να νιώθουμε άνετα να παρέμβουμε καθώς και να έχουμε διαφορετικές απόψεις.
- Ο Τζόκερ προσκαλεί κάθε ηθοποιό-θεατή που προτείνει μια λύση, να ανέβει και να υλοποιήσει την ιδέα του/της στη σκηνή. Ο Τζόκερ δεν πιέζει αλλά προσκαλεί και βοηθά το άτομο να ξεπεράσει την ντροπαλότητα του.
- Τότε ζητά από τον ηθοποιό-θεατή να ανέβει στη σκηνή και να αντικαταστήσει ένα χαρακτήρα (ή να προτείνει ένα καινούριο χαρακτήρα) υποδεικνύοντας επίσης από ποιο σημείο της πλοκής αρχίζει η παρέμβαση.

- Επανεκκινήστε τη σκηνή, δίνοντας οδηγίες στους ηθοποιούς να πάρουν τις θέσεις τους και μετρώντας μέχρι το 3 μαζί με το κοινό και φωνάζοντας μαζί “Δράση”. Η σκηνή ξαναρχίζει από τη στιγμή της παρέμβασης και όλοι οι χαρακτήρες αντιδρούν στα νέα δεδομένα, με ρεαλιστικό τρόπο.
- Ο τζόκερ φωνάζει “Στοπ” όταν η σύγκρουση φαίνεται να έχει λυθεί χάρη στην προτεινόμενη παρέμβαση του ηθοποιού-θεατή είτε αν η σκηνή δεν προχωρά ή επαναλαμβάνεται. Ρωτά τον ηθοποιό-θεατή του οποίου δοκιμάστηκε η παρέμβαση, πώς νιώθει και αν αισθάνεται ότι κάτι έχει αλλάξει. Ο τζόκερ ευχαριστεί τον ηθοποιό-θεατή για την παρέμβαση και του ζητά να επιστρέψει στη θέση του. Η συζήτηση ξαναοίγει με το κοινό. Μην ανοίξετε τη συζήτηση με το κοινό πριν αποχωρήσει ο ηθοποιός-θεατής από τη σκηνή, καθώς μπορεί να νιώσει ότι κρίνεται.
- Εάν το κοινό φαίνεται ανήσυχο, επαναλάβετε ξανά την παρέμβαση ή ζητήστε για άλλες εναλλακτικές από το κοινό. Μπορείτε να πείτε στα άτομα του κοινού να φωνάξουν «Στοπ» κάθε φορά βλέπουν κάτι καταπιεστικό, άδικο, προβληματικό ή ότι ο πρωταγωνιστής υποφέρει από κάποια αδικία.
- Εάν βλέπετε πως το κοινό έχει κολλήσει, ζητήστε από τους ηθοποιούς να παραταχθούν στο μπροστινό μέρος της σκηνής και ζητήστε από το κοινό να κάνει ελεύθερα ερωτήσεις στους χαρακτήρες. Οι ηθοποιοί πρέπει να είναι έτοιμοι να αυτοσχεδιάσουν για τη χρήση αυτής της στρατηγικής.

5 ΚΛΕΙΣΙΜΟ

- **Στόχοι:** Εκτέλεση ενός τελετουργικού για το κλείσιμο, σύνοψη αποτελεσμάτων, για να εμπνεύσετε την εξαγωγή συμπερασμάτων.
- **Περιεχόμενα:** οι στρατηγικές που χρησιμοποιήθηκαν στην παράσταση και αυτές που δεν δοκιμάστηκαν (αν ο τζόκερ πιστεύει ότι υπάρχουν εναλλακτικές που θα μπορούσαν να είχαν δοκιμαστεί αλλά δεν προτάθηκαν από το κοινό, όπως η χρήση ενός χαρακτήρα ως σύμμαχος κλπ.).
- **Κύρια εργασία:** προφορική επικοινωνία, τελετουργικά παιχνίδια.
- **Κύριες οδηγίες:** Για την ολοκλήρωση της παρουσίασης, ο Τζόκερ θα μπορούσε να υποδείξει τη δουλειά που έγινε στη συνεδρία από το κοινό, συνοψίζοντας τις κύριες στρατηγικές και υπογραμμίζοντας τα σημεία που δεν υποδείχθηκαν. Τέλος, είναι χρήσιμο να εμπυχώσετε το κοινό για την εξαγωγή συμπερασμάτων. Γι' αυτό το σκοπό, ο Τζόκερ προτείνει ένα απλό παιχνίδι όπως το "Η βροχή". Ο Τζόκερ δείχνει μια σειρά από χειρονομίες που παριστάνουν τη βροχή και το κοινό τις επαναλαμβάνει μαζί του (χτυπώντας απαλά τα δάχτυλα, μετά τα χέρια, χτυπώντας τα χέρια στο στήθος, χτυπώντας τους γοφούς του, χτυπώντας δυνατά τα πόδια στο πάτωμα, κάνοντας ήχους με το στόμα). Τέλος, ο Τζόκερ παρουσιάζει τους ηθοποιούς ονομαστικά έναν προς έναν και ευχαριστεί όλο τον κόσμο για την παρουσία και τη συμμετοχή τους.

VERS
15 Rue Croix des Minimes
75004 PARIS
CENTRE
VERS

A/X
ARMANI EXCHANGE

5 Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ:

**ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΩΝ
ΠΙΛΟΤΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ ΣΕ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ,
ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ, ΠΑΡΙΣΙ ΚΑΙ ΛΕΥΚΩΣΙΑ**

Αυτή η ενότητα παρουσιάζει μια σύντομη περιγραφή των πιλοτικών δοκιμών που εφαρμόστηκαν από καθένα από τους 5 συνεργάτες, στη χώρα τους. Στόχος αυτής της ενότητας είναι να μοιραστούμε τα διαφορετικά εργαλεία αξιολόγησης που χρησιμοποιήσαμε και τα αποτελέσματα στα οποία έχουμε καταλήξει μέσω αυτών. Παρέχονται βασικές πληροφορίες για το εργαστήριο κάθε συνεργάτη, μια συνολική αξιολόγηση της πιλοτικής δοκιμής, πτυχές που λειτούργησαν καλά, κάποιες που χρήζουν βελτίωσης, και κάποιες που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Τέλος, θα βρείτε τα βίντεο αξιολόγησης των νέων (κοινοποιούμε τα βίντεο των συμμετεχόντων που μας έδωσαν την άδεια τους).

5.1. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ CIM ΣΤΗ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	
Δομή εργαστηρίου	8 εβδομαδιαίες συνεδρίες των 2 ωρών, περιλαμβανομένης μιας τελικής παρουσίασης κατά την τελευταία συνεδρία
Συνολική διάρκεια	16 ώρες
Αριθμός και περιγραφή συμμετεχόντων	18 νεαροί, ηλικίας 16-25 χρονών, διαφορετικής προέλευσης, συνοδευόμενοι από 5 εμπυχωτές νεολαίας (εκ των οποίων οι 2 ήταν οι κύριοι συντονιστές του εργαστηρίου)
Οργανισμοί που συμμετείχαν στη διαδικασία	<i>La Xixa Teatre (διοργανωτής), Casal dels Infants and CEPAIM</i>

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΥΡΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Επικοινωνήσαμε με το Casal dels Infants για να παρουσιάσουμε την ιδέα του πρότζεκτ και να βρούμε ποια ομάδα νέων θα μπορούσε να ταιριάζει καλύτερα με την πρόταση. Πλησιάσαμε το Casal γιατί είναι ένας οργανισμός που εργάζεται με νέους με λιγότερες ευκαιρίες, αυξημένο κίνδυνο αποκλεισμού και με περιορισμένο κοινωνικό δίκτυο. Επίσης, επειδή πολλά από αυτά τα άτομα ανήκουν σε συγκεκριμένες μειονοτικές ομάδες, καταλήξαμε ότι θα ήταν καλύτερο να εργαστούμε σε θέματα όπως η ταυτότητα και οι διακρίσεις. Ως εκ τούτου, αντί να προχωρήσουμε με ανοικτή πρόσκληση για τον πιλότο, καλέσαμε μια συγκεκριμένη ομάδα που πληρούσε τα χαρακτηριστικά ευαλότητας που αναφέρθηκαν.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Κατά τον προγραμματισμό του εργαστηρίου ληφθήκαν υπόψη: 1) ο αριθμός των συμμετεχόντων, 2) η ηλικία των συμμετεχόντων, 3) ο διαθέσιμος χρόνος, 4) η μαθησιακή πορεία.

Η διαδικασία δεν ήταν πάντα εύκολη ή γραμμική. Οι συμμετέχοντες έρχονταν στις συνεδρίες αμέσως μετά το σχολείο και χωρίς χρόνο να διαβάσουν τα μαθήματα τους πριν από το εργαστήριο. Αυτό οδήγησε σε κούραση, νευρικότητα και απροθυμία συμμετοχής στις περισσότερες σωματικές δραστηριότητες.

Η ομάδα βρήκε πιο ενδιαφέρουσες τις δραστηριότητες στις οποίες δουλεύτηκε το περιεχόμενο των ιστοριών. Καταφέραμε να εμβαθύνουμε σε θέματα γύρω από την ταυτότητα, τη διαπολιτισμικότητα και τη μοναχικότητα προσαρμόζοντας τη μεθοδολογία του θεάτρου εφημερίδας στα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της ομάδας. Δουλέψαμε με φωτογραφίες ειδήσεων, βίντεο και ρεπορτάζ από εφημερίδες. Δουλέψαμε επίσης με στοιχεία θεάτρου εικόνας και θεάτρου φόρουμ, αφού στο τέλος του εργαστηρίου θα είχαμε μια παρουσίαση θεάτρου φόρουμ.

Θεωρούμε ότι τα απτά αποτέλεσμα του εργαστηρίου (η παρουσίαση και τη μαγνητοσκόπηση της - *its recording*) ήταν πολύ επιτυχημένα και ποιοτικά. Οι συμμετέχοντες κατάφεραν να απεικονίσουν μια ιστορία ρατσισμού στο σχολικό περιβάλλον, η οποία αποτελούσε ένα αποτέλεσμα από τη σύμπραξη των στοιχείων που έλαβαν μέσα από φωτογραφίες, βίντεο ειδήσεις και τις προσωπικές τους ιστορίες και εμπειρίες.

Οι συμμετέχοντες αξιολόγησαν θετικά τον πιλότο. Ως αποτέλεσμα του εργαστηρίου, οι νέοι συνειδητοποίησαν πράγματα για την ταυτότητά τους και τον τρόπο με τον οποίο σχετίζεται με το περιβάλλον τους καθώς και πώς παρουσιάζονται ορισμένες ομάδες και πραγματικότητες στα μέσα ενημέρωσης. Επιπλέον, βελτίωσαν επικοινωνιακές δεξιότητες, την κριτική σκέψη και δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων, έμαθαν να δημιουργούν σκηνές θεάτρου φόρουμ γύρω από τις ειδήσεις καθώς και τις γνώσεις και εμπειρίες της ομάδας και έμαθαν πώς να μπαίνουν σε ένα ρόλο και να παρουσιάζουν τη δουλειά τους μπροστά σε κοινό.

Γενικά, ο πιλότος συνέβαλε με θετικό τρόπο καθώς ενθάρρυνε τη συζήτηση (όχι μόνο προφορικά). Στους συμμετέχοντες δόθηκε ευκαιρία να παρουσιάσουν στη σκηνή θέματα που τους απασχολούν (που σχετίζονται με τους τρεις βασικούς άξονες), παραστατικοποιώντας τα και δημιουργώντας χώρο για συλλογικό διάλογο.

Η πιλοτική δοκιμή έδωσε στους συντονιστές την ευκαιρία να μάθουν να συνεργάζονται (καθώς ήταν η πρώτη τους φορά). Αυτό θα μπορούσε να είναι χρήσιμο στο μέλλον.

Απέκτησαν επίσης εμπειρία στο πώς να προσαρμόσουν το θέατρο της εφημερίδας κατά την εμφύχωση νεολαίας, καθώς οι νέοι προσελκύονται περισσότερο από εικόνες και κοινωνικά δίκτυα παρά από εφημερίδες, δημιουργώντας έτσι νέες δραστηριότητες και σχέδια εργασίας.

ΤΙ ΠΗΓΕ ΚΑΛΑ;

Εξετάστηκαν οι τρεις άξονες του έργου: η διαπολιτισμικότητα, η ταυτότητα και επικίνδυνες συμπεριφορές, όπως η μοναχικότητα, που μπορούν να οδηγήσουν στη ριζοσπαστικοποίηση.

Μέσα από δραστηριότητες με φωτογραφίες, βίντεο και ειδήσεις, δημιουργήθηκαν ευκαιρίες για συζήτηση, οι οποίες λειτούργησαν πολύ καλά. Οι συμμετέχοντες μοιράστηκαν προσωπικές εμπειρίες, οι οποίες αποτέλεσαν τη βάση για την τελική παρουσίαση.

Κατά τις ασκήσεις δημιουργίας και αυτοσχεδιασμού, κατάφεραν να αναγνωρίσουν τους ρόλους των χαρακτήρων στο θέατρο φόρουμ. Μοιράστηκαν τις προτάσεις, τις ιδέες ή/και τις εμπειρίες τους και στήριξαν ο ένας τον άλλον στη δημιουργία των σκηνών, καταφέροντας έτσι να δουλέψουν και να δημιουργήσουν συλλογικά.

ΤΙ ΧΡΗΣΕΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ;

Συναντήθηκαν δυσκολίες στη διεξαγωγή ορισμένων παιχνιδιών ενεργοποίησης του σώματος. Η ομάδα υπέδειξε αντίσταση στη συμμετοχή. Επίσης, υπήρξε αντίσταση από τους συμμετέχοντες στο να δώσουν συνέντευξη ή/και να βιντεογραφηθούν, παρά την εκ των προτέρων ενημέρωσή τους για παρουσία καμερών στις δύο τελευταίες συνεδρίες. Σε αυτή την περίπτωση ήταν χρήσιμη η ανοικτή συζήτηση σχετικά με την αντίστασή τους και η αποδοχή της ως μέρος της δυναμικής της ομάδας.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΥΠΟΨΗ

Εκτιμούμε ότι σε μια μελλοντική εφαρμογή, θα ήταν καλύτερο να προστεθούν μία ή δύο συνεδρίες για να υπάρχει περισσότερος χρόνος για να δουλέψουμε με ειδήσεις, προσωπικές ιστορίες και τη μονοδιάστατη αφήγηση.

Επιπλέον, κάθε ομάδα μπορεί να χρειάζεται μια συνεχή αναπροσαρμογή των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων προκειμένου να τις υλοποιήσει με επιτυχία. Προτείνουμε να δώσετε προσοχή στις αντιδράσεις της ομάδας και να προσπαθήσετε να προσαρμοστείτε στις ανάγκες της.

Βίντεο με την αξιολόγηση των νέων

Οι συμμετέχοντες αξιολόγησαν την εμπειρία ως θετική, καθώς δόθηκε χώρος για συζήτηση για θέματα που είναι δύσκολο να συζητηθούν. Οι μαθησιακοί στόχοι επιτεύχθηκαν ικανοποιητικά. Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες ανοίχτηκαν και έδειχναν ολοένα και περισσότερο ενδιαφέρον στο εργαστήριο. Δημιουργήθηκε ένας ασφαλής χώρος στον οποίο μπόρεσαν να μοιραστούν προσωπικές ιστορίες και απόψεις σχετικά με τις ειδήσεις που συζητήθηκαν.

Οι εκπαιδευτές επηρεάστηκαν επίσης θετικά από το εργαστήριο, γεγονός το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε συστημικές αλλαγές εντός του οργανισμού στον οποίο εργάζονται.

Παρακάτω, θα βρείτε βίντεο με την αξιολόγηση από τους νέους. <https://youtu.be/1XatRsvOn1Y>

5.2. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ CIM ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	
Δομή εργαστηρίου	3 συνεχόμενες συνεδρίες από 4, 8 και 4 ώρες αντίστοιχα (εντατικό εργαστήριο) με μια τελική παρουσίαση στο τέλος της τελευταίας συνεδρίας.
Συνολική διάρκεια	16 ώρες
Αριθμός και περιγραφή συμμετεχόντων	Η ομάδα αποτελούνταν από 12 συμμετέχοντες, οι περισσότεροι εκ των οποίων γυναίκες (μόνο ένας άνδρας). Η πλειοψηφία τους ήταν μαθήτριες 16-20 ετών. Η ομάδα είχε διαφορές ως προς την καταγωγή (Γαλλία, Μεξικό, Κονγκό, Μαδαγασκάρη), τη θρησκεία (καθολικές, άθεες) και την οικονομική κατάσταση.
Οργανισμοί που συμμετείχαν στη διαδικασία	Elan Interculturel (διοργανωτής)

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΥΡΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Οι 12 συμμετέχουσες προήλθαν κυρίως από κοινωνικά δίκτυα τα οποία φαίνεται να δούλεψαν καλά στη συγκεκριμένη περίπτωση. Οι συμμετέχουσες εγγράφηκαν στο εργαστήριο συμπληρώνοντας μια φόρμα διαδικτυακά.

Οι συμμετέχουσες εξέφρασαν ότι είχαν μάθει πολλά για τον εαυτό τους και το θέατρο. Η δυναμική της ομάδας που δημιουργήθηκε επέτρεψε σε όλες να αισθάνονται άνετα. Μερικές από τις συμμετέχουσες ανέφεραν: «Ήταν πλούσιο, δυνατό και ενδιαφέρον. Έφυγα γεμάτη και μου γεννήθηκαν πολλές νέες ερωτήσεις» και επίσης, «Τι Σαββατοκύριακο ήταν αυτό! Έντονο και πραγματικά ωραίο! Ευχαριστώ και πάλι. Χάρηκα πολύ που σας γνώρισα.»

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η πιλοτική δοκιμή έδωσε την ευκαιρία στους συντονιστές να συνειδητοποιήσουν τις προκλήσεις και τις δυσκολίες που βιώνουν οι νέοι σήμερα. Ήταν επίσης ωραία εμπειρία να δρομολογούμε μια πορεία μάθησης που δημιουργήθηκε από την ομάδα μας.

Οι συντονιστές απέκτησαν επίσης εμπειρία στο πώς να συντονίζουν ένα εργαστήριο θεάτρου εφημερίδας. Αυτό τους έκανε να αποκτήσουν περισσότερη αυτοπεποίθηση και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους ως τζόκερ. Σίγουρα θα επαναλάβουν πολλές από τις δραστηριότητες στο μέλλον.

Το θέμα του εργαστηρίου ενέπνευσε την ανάγκη για συζήτηση σε όλες τις συμμετέχουσες. Οι δραστηριότητες αποτέλεσαν ένα έδαφος για γόνιμη και εκτεταμένη συζήτηση, καθώς οι συμμετέχουσες συναντήθηκαν σε ένα μπαρ μετά το εργαστήριο για να συνεχίσουν τη συζήτηση. Σε γενικές γραμμές, ο δοκιμαστικός πιλότος πήγε πολύ καλά. Οι παρευρισκόμενες συμμετείχαν ενεργά στις ασκήσεις και ήταν ενθουσιώδεις με το θέμα.

ΤΙ ΠΗΓΕ ΚΑΛΑ;

Όσον αφορά τα οφέλη, οι θεατρικές ασκήσεις λειτούργησαν πολύ καλά: οι εκπαιδευόμενες τις εκτίμησαν πολύ και συμμετείχαν ενεργά σε αυτές, ειδικά αυτές που αφορούσαν την ανάπτυξη των χαρακτήρων. Τη δεύτερη μέρα, οι συμμετέχουσες ενθουσιάστηκαν με τη δραστηριότητα «κύκλος μασάζ». Ένωσαν πως δημιούργησαν έναν ακόμα πιο ασφαλή χώρο.

ΤΙ ΧΡΗΣΕΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ;

Όσον αφορά το τι θα μπορούσε να λειτουργήσει καλύτερα, όταν κάναμε την άσκηση του τροχού ταυτοτήτων (από το *εγχειρίδιο παιχνιδιών με κάρτες* - (from our card game handbook)), ορισμένες από τις συμμετέχουσες επεσήμαναν ότι δεν ένιωθαν άνετα όταν έπρεπε να απαντήσουν σε ερωτήσεις με συγκεκριμένες «κατηγορίες». Εξηγήσαμε ότι ο στόχος δεν ήταν η κατηγοριοποίηση των ταυτοτήτων αλλά η χρήση αυτού του εργαλείου για να ανοίξει η συζήτηση για τις κοινωνικές ταυτότητες.

Όταν κάναμε τη διαρροή ιστορίας, οι συμμετέχουσες ήθελαν περισσότερο χρόνο για να συζητήσουν και να μοιραστούν τις ιστορίες τους, οπότε ίσως θα ήταν καλύτερο να δίνεται περισσότερος χρόνος στο μέλλον.

Επιπλέον, δεν είχαμε τον απαιτούμενο χρόνο για αντικαταστάσεις μεταξύ των ομάδων (την προσομοίωση της παράστασης) πριν από την τελική παρουσίαση. Οι συμμετέχουσες ανέφεραν είπαν ότι θα τις βοηθούσε.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΥΠΟΨΗ

Ολοκληρώσαμε όλες τις δραστηριότητες που επιλέξαμε και δημιουργήθηκε καλή δυναμική στην ομάδα. Σε μελλοντικές δοκιμές, θα επεμβαίναμε περισσότερο κατά τη διαδικασία δημιουργίας των ιστοριών, για καλύτερη αντίληψη κατά την μεταφορά τους στη σκηνή για την παράσταση θεάτρου φόρουμ. Θα προσπαθούσαμε επίσης να δημιουργήσουμε έναν ασφαλέστερο χώρο πριν από την άσκηση με τον τροχό ταυτοτήτων, χρησιμοποιώντας περισσότερο το εγχειρίδιο με τα παιχνίδια ταυτότητας, με κάρτες (*by spending more time with the identity card game handbook.*)

Στα πλαίσια του πρότζεκτ 1000Layers, τα αποτελέσματα του εργαστηρίου ενέπνευσαν τις συμμετέχουσες να λάβουν μέρος στη μικτή κινητικότητα μας τον Ιούνιο. Έτσι θα μπορέσουμε να συνεχίσουμε αυτή τη δουλειά μαζί τους και σε μεταγενέστερο στάδιο.

Γενικά, αισθανόμαστε πιο ικανοί να χρησιμοποιήσουμε το θέατρο εφημερίδας και σε άλλα πλαίσια και πιο έτοιμοι να διερευνήσουμε ζητήματα ταυτότητας μεταξύ των νέων.

ΒΙΝΤΕΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Παρακάτω, θα βρείτε βίντεο με την αξιολόγηση από τις συμμετέχουσες.:

https://youtu.be/VS4N_aV4mJg

5.3. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ CIM ΣΤΟ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	
Δομή εργαστηρίου	3 ξεχωριστές συνεδρίες των 6 ωρών η κάθε μια (κάθε συνεδρία αποτελούνταν από διαφορετικές ομάδες)
Συνολική διάρκεια	18 ώρες
Χώρος διεξαγωγής	Organisation PinQ, Broedplaats de Vlucht & Hogeschool van Amsterdam, Holland
Αριθμός και περιγραφή συμμετεχόντων	16 συμμετέχοντες συνολικά, χωρισμένοι σε 3 διαφορετικές ομάδες. Ομάδα 1: 6 έφηβες, μεταξύ 15 και 16 ετών. Ανάμεικτο πολιτιστικό υπόβαθρο: Ολλανδές και Μαροκινές, άθρησκες, μουσουλμάνες, queer. Ομάδα 2: 5 νεαροί ενήλικες, μεταξύ 22 και 28 χρονών, χριστιανοί, μουσουλμάνοι, Ασιάτες, Αφρικανοί, υψηλού και χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, φοιτητές και εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης Ομάδα 3: 5 φοιτητές Κοινωνικής Εργασίας, νεαροί ενήλικες, μεταξύ 19 και 24 ετών, με προσωπικές αντωνυμίες ο/του και η/της (he & she)
Οργανισμοί που συμμετείχαν στη διαδικασία	DW-RS (διοργανωτής), Levvel, Young in Prison, Hogeschool van Amsterdam

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΥΡΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Υπήρχε διαφορετική διαδικασία εξεύρεσης συμμετεχόντων για κάθε ομάδα. Η πρώτη ομάδα επιλέχθηκε επειδή ζούσαν μαζί σε ένα σπίτι. Η κυβέρνηση της είχε βγάλει από το σπίτι τους επειδή δεν ήταν ασφαλείς. Ζουν μαζί με άλλους εκπαιδευτές οι οποίοι τις βοηθούν να ζήσουν αυτόνομες και ανεξάρτητες.

Τα άτομα της δεύτερης ομάδας είχαν την ανάγκη να μάθουν περισσότερα για τους εαυτούς τους, να μοιραστούν ιστορίες μεταξύ τους και να συνδεθούν με νέους ανθρώπους.

Τέλος, η τρίτη ομάδα σχηματίστηκε από φοιτητές κοινωνικής εργασίας οι οποίοι μπορούσαν να συμμετέχουν στη διαδικασία με μια κριτική ματιά και να προσφέρουν ανατροφοδότηση, καθώς θέλουν να εργαστούν με νέους και γενικά με την εμψύχωση νεολαίας.

Ήταν δύσκολο να συγκεντρώνουμε όλα τα άτομα μαζί για μερικές συνεδρίες. Έτσι ήταν πιο εύκολο να διεξάγουμε την πιλοτική δοκιμή με διαφορετικές ομάδες κάθε φορά.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Υπήρχε διαφορά στην αρχή και στο τέλος του δοκιμαστικού πιλότου σχετικά με τη διάθεση και τη δυναμική. Το τέλος ήταν πιο ζεστό και κάθε ομάδα έδωσε την αίσθηση ότι είχε έρθει πιο κοντά και ήταν πιο συνδεδεμένη.

ΤΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕ ΚΑΛΑ;

Οι συμμετέχοντες απόλαυσαν να μοιράζονται τις ιστορίες τους μεταξύ τους και μπορούσαν να βρουν κοινά στις ιστορίες των υπολοίπων. Τους ήρθαν στη μνήμη δικές τους αναμνήσεις.

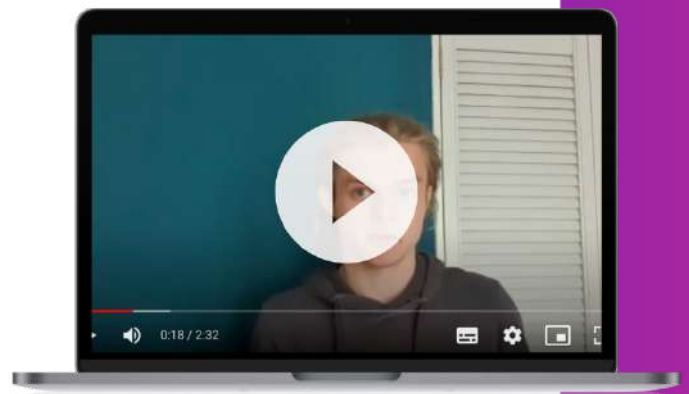
Επίσης, ένας φοιτητής χρησιμοποίησε τον πιλότο στη δική του πρακτική άσκηση με τη δική του ομάδα που αποτελούνταν από άτομα με άνοια.

ΤΙ ΧΡΗΣΕΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ;

Εάν υπήρχε χρόνος για την παρουσίαση, οι συμμετέχοντες θα μπορούσε να έχουν μια ισχυρότερη μαθησιακή εμπειρία.

ΒΙΝΤΕΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Παρακάτω, θα βρείτε βίντεο με την αξιολόγηση από τους συμμετέχοντες: <https://youtu.be/BI6cX86lwyY>

5.4. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ CIM ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	
Δομή εργαστηρίου	2 συνεχόμενες συνεδρίες των 7 ωρών, συμπεριλαμβανομένης μιας τελικής παρουσίασης στο τέλος της δεύτερης συνεδρίας
Συνολική διάρκεια	14 ώρες
Αριθμός και περιγραφή συμμετεχόντων	7 συμμετέχοντες συνολικά (3 εμψυχωτές νεολαίας και 4 νέοι κάτω των 25 ετών) ο καθένας προερχόμενος από διαφορετικό υπόβαθρο, αλλά με κοινό ενδιαφέρον να μάθουν νέες θεατρικές μεθόδους και να εξερευνήσουν τις διαφορετικές πτυχές της ταυτότητας
Οργανισμοί που συμμετείχαν στη διαδικασία	Rooftop Theatre Ltd. (διοργανωτής), YEU CYPRUS

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΥΡΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

The pilot was focused on testing tools and methodologies for youth workers based on performing arts, and especially Theatre of the Oppressed methodologies, and our aim was to create a performance in order to perform it in front of an audience. The group of participants was committed to the sessions and motivated to explore themselves using theatre. Our biggest difficulty was our last minute cancellations. Due to bad weather and COVID-19, several participants who wanted to participate cancelled on us and didn't come to our workshop.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ο πιλότος ήταν πολύ επιτυχημένος. Παρόλο που είχαμε κάποιες δυσκολίες με τους συμμετέχοντες λόγω COVID, τα άτομα που τελικά συμμετείχαν ήταν πολύ αφοσιωμένα και ενθουσιώδη.

Οι συμμετέχοντες ευχαριστήθηκαν τα εργαστήρια, αλλά κυρίως βρήκαν πολύ δυνατή την εμπειρία της παράσταση μπροστά στο κοινό. Μερικά άτομα εκτέθηκαν με αυτό τον τρόπο για πρώτη φορά. Αυτό τους έδωσε αυτοπεποίθηση, για να νιώθουν έτοιμα να κάνουν δημόσιες δηλώσεις με σκοπό την κοινωνική αλλαγή.

Ο συντονιστής επηρεάστηκε πολύ θετικά. Παρόλο που υπάρχει πάντα άγχος για τη δυναμική της ομάδας και τις διαφορετικές ενέργειες που συγκεντρώνονται στα εργαστήρια, η ομάδα ήταν καταπληκτική και πολύ συνεργάσιμη. Επίσης, η υλοποίηση του πιλότου αποτελούσε μεγάλη πρόκληση αλλά τελικά ήταν επιτυχημένη.

Ο πιλότος παρακίνησε πολλές συζητήσεις επειδή οι συμμετέχοντες πήγαν από τη θεωρία στην πράξη και μπήκαν στη θέση των άλλων. Αυτό τους έδωσε την ώθηση να ξεκινήσουν συζητήσεις για καταστάσεις ή συναισθήματα που ποτέ δεν πίστευαν ότι θα βίωναν.

ΤΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕ ΚΑΛΑ;

Οι δραστηριότητες του θεάτρου εικόνας και του θεάτρου εφημερίδας ήταν πολύ επιτυχημένες. Οι συμμετέχοντες ήταν πολύ ενθουσιασμένοι που ετοίμασαν μια παράσταση που θα παιζόταν σε δημόσιο χώρο, καθώς και με την εμπειρία της αυθόρμητης παράστασης μπροστά σε κοινό.

ΤΙ ΧΡΗΣΕΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ;

Μερικοί από τους συμμετέχοντες δυσκολεύτηκαν να μοιραστούν προσωπικές ιστορίες. Η ταυτότητα είναι ένα πολύ ευαίσθητο θέμα για κάποιους, επομένως η συνέπεια και το αίσθημα ασφάλειας είναι πολύ σημαντικά σε αυτού του είδους τα εργαστήρια.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΥΠΟΨΗ

Για καλύτερη εξοικείωση, θα προσθέταμε μερικές ακόμη συνεδρίες προκειμένου να δώσουμε σε ορισμένους συμμετέχοντες το χρόνο να αισθανθούν πιο άνετα για να μοιραστούν τις ιστορίες τους.

Συνιστούμε τις δραστηριότητες που χρησιμοποιήθηκαν επειδή διαπιστώνουμε ότι τα αποτελέσματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε μελλοντικά πρότζεκτ. Αφενός, οι συζητήσεις είναι πολύ σημαντικές για την αντιμετώπιση κοινωνικών ζητημάτων, αφετέρου οι θεατρικές δραστηριότητες πάντα ωθούν τους ανθρώπους από κάθε υπόβαθρο να στήσουν και να ανοικτούν, να νιώσουν αυτό που νιώθουν οι άλλοι ή ακόμα και να ξεπεράσουν τα όριά τους. Επίσης, το θέατρο εικόνας είναι ένα πολύ σημαντικό εργαλείο στο θέατρο του καταπιεσμένου.

ΒΙΝΤΕΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Παρακάτω, θα βρείτε βίντεο με την αξιολόγηση από τους συμμετέχοντες:

https://youtu.be/kag43cSU_kg

6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Anat Bardi, Rusi Jaspal, Ela Polek, S. H. S. (2014). Values and Identity Process Theory: theoretical integration and empirical interactions. In *Identity Process Theory: Identity, Social Action and Social Change*. Cambridge: Cambridge University Press.

Baraúna, T., & Motos, T. (2009). *De Freire a Boal*. Ciudad Real: Ñaque Editora.

Bauman, Z. (2008). Identity in the Globalizing World. In *Identity in question*. SAGE Publications, Ltd.

Boal, A. (1998). *Juegos para actores y no actores*. Barcelona: Alba Editorial.

Boal, A. (2013). *Teatro del oprimido*. Barcelona: Editorial Alba.

Boal, A. (2014). *Técnicas Latinoamericanas de Teatro Popular*. Buenos Aires: Ediciones Corregidor.

Breakwell, G. M. (1988). Strategies adopted when identity is threatened'. *Revue Internationale de Psychologie Sociale*, 1(2), 189–203.

Buckingham, D. (2008). Introducing Identity. In *Youth, Identity, and Digital Media*. Cambridge, MA: The MIT Press. <http://doi.org/10.1162/dmal.9780262524834.001>

Castells, M. (2010). Globalisation and Identity. *Quaderns de La Mediterrània*, 14, 89–98.

Freire, P. (1970). *Pedagogy of the Oppressed*. New York: Continuum.

Mindell, A. (2002). *The Deep Democracy of Open Forums*. Charlottesville: Hamptons Roads.

Mindell, A. (2008). Bringing Deep Democracy to Life : An Awareness Paradigm for Deepening Political Dialogue, Personal Relationships, and Community Interactions. *Psychotherapy and Politics International*, 6(3), 212–225.

SALTO Cultural Diversity Resource Centre. (2017). *Europe in transition: Diversity, Identity and Youth Work*.

SALTO Youth Cultural Diversity Resource Centre. (2016). *Young people and extremism: a resource pack for Youth workers*.

Staszak, J. (2008). Other/otherness. In *International Encyclopedia of Human Geography*. Elsevier.

Tatum, B. D. (2000). The Complexity of Identity : “Who Am I ?” In *Readings for diversity and social justice: An anthology on racism, sexism, anti-semitism, heterosexism, classism and ableism*. New York: Routledge.

Todorov, T., & Bracher, N. (2008). European Identity. *South Central Review*, 25(3), 3–15.

Vignoles V.L., Schwartz S.J., L. K. (2011). Introduction: Toward an Integrative View of Identity. In V. V. Schwartz S., Luyckx K. (Ed.), *Handbook of Identity Theory and Research*. New York: Springer.

7. ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ASSOCIACIO LA XIXA TEATRE (ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ)

Το La Xixa Teatre Association είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 2010 με στόχο την έρευνα, την ανάπτυξη και την αύξηση των εκπαιδευτικών και θεατρικών εργαλείων ως μέσο κοινωνικού μετασχηματισμού. Πιστεύουμε ότι η εκπαίδευση σε όλες τις ηλικίες είναι το κλειδί για την κοινωνική αλλαγή, για έναν κόσμο με ίσες ευκαιρίες. Το εύρος των δραστηριοτήτων μας στοχεύει στα ακόλουθα θέματα:

- Σχολική Εκπαίδευση, Πρόωρη Σχολική Εγκατάλειψη, Πρόληψη Επικίνδυνων Νεανικών Συμπεριφορών
- Διαπολιτισμική Επικοινωνία, Ρατσισμός, Ξενοφοβία, Κοινωνική Συμμετοχή και Ενσωμάτωση;
- Φύλο, Πολιτικές Ισότητας και Σεξουαλική Ποικιλομορφία
- Πολιτισμός Ειρήνης και Συνύπαρξη, Ενεργός Πολιτότητα, Συμμετοχή των πολιτών και Τοπική Ανάπτυξη
- Περιβαλλοντική βιωσιμότητα και πολιτιστική κληρονομιά

Η αποστολή του La Xixa είναι να διευκολύνει τη δημιουργία εμπυχωτικών χώρων μέσω Συμμετοχικών Μεθοδολογιών, της Διαδικασίας Επεξεργασίας (Ψυχολογία) και του Θεάτρου του Καταπιεσμένου για να ενθαρρύνει διαδικασίες ατομικού και συλλογικού μετασχηματισμού σε περιβάλλοντα κοινωνικής ευαλωτότητας. Οι Συμμετοχικές Μεθοδολογίες επιτρέπουν σε μια ομάδα με διαφορετικά ενδιαφέροντα να αποκτήσει μεγαλύτερο ρόλο στην ανάλυση της δικής τους πραγματικότητας και στη λήψη αποφάσεων, ούτως ώστε όλοι οι παράγοντες να συμβάλλουν σημαντικά στη δική τους ανάπτυξη. Η Διαδικασία Επεξεργασίας εστιάζει στην ανάπτυξη της αντίληψης μιας κατάστασης. Βοηθά άτομα και ομάδες να αποκτήσουν επίγνωση του πώς αντιλαμβάνονται και ζουν τις εμπειρίες τους και τους προσφέρει εργαλεία για να μαθαίνουν να αλλάζουν την προσέγγισή τους. Το Θέατρο του Καταπιεσμένου θέτει το θέατρο στην υπηρεσία της εκπαίδευσης. Οργανώνουμε εργαστήρια για διάφορες ομάδες, εκπαιδεύουμε εκπαιδευτές και πραγματοποιούμε καλλιτεχνικές δράσεις σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Είμαστε μια διεπιστημονική και πολυπολιτισμική ομάδα συνεργατών, εκπαιδευμένοι στον τομέα των Κοινωνικών Επιστημών, της Παιδαγωγικής και των Τεχνών. Η διαφορετικότητα μέσα στην ομάδα μας εμπλουτίζει την κοινωνική και δημιουργική μας εργασία και μας κρατά σε μια μόνιμη κατάσταση εκπαίδευσης και μάθησης.

www.laxixateatre.org

DW-RS (ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ)

Το ίδρυμα DW-RS πιστεύει στην ατομική και συλλογική δύναμη της τέχνης και της δημιουργικότητας – βασίζοντας τις δραστηριότητές μας γύρω από τις βασικές αρχές της ενεργοποίησης, της συμμετοχής και της ενδυνάμωσης. Οι παραγωγές και τα φεστιβάλ μας σχεδιάζονται με σκοπό να προσεγγίζουν ένα ευρύ φάσμα θεατών, επιτρέποντάς μας να συγκεντρώνουμε ένα ετερογενές κοινό σε μια κοινή εμπειρία χορού, θεάτρου και μουσικού θεάτρου, τα οποία γίνονται από και για τους ντόπιους και άλλους καλλιτέχνες.

Η δέσμευση μας στην τέχνη και τον πολιτισμό μάς ώθησε επίσης να εργαστούμε σε διεθνές επίπεδο, με συνεργασίες και συνδημιουργίες με καθιερωμένους τοπικούς οργανισμούς που μοιράζονται το όραμά μας για τη δημιουργία ενός ευρύτερου πεδίου δράσης, έτσι ώστε όλοι να έχουν πρόσβαση και να μπορούν να επωφεληθούν από την τέχνη και τον πολιτισμό.

<http://dw-rs.nl/>

ELAN INTERCULTUREL (ΠΑΡΙΣΙ)

Η Elan Interculturel είναι μια οργάνωση που δημιουργήθηκε από μια ομάδα επαγγελματιών που ασχολούνται με τις προκλήσεις των διαπολιτισμικών συναντήσεων και της συνύπαρξης. Στόχος της οργάνωσης είναι να συμβάλει στον διαπολιτισμικό διάλογο για μια καλύτερη εμπειρία πολιτιστικής πολυμορφίας.

Ως εργαστήριο διαπολιτισμικών μεθοδολογιών, η αποστολή της Elan Interculturel είναι να προωθήσει μια ολιστική προσέγγιση στον πολιτισμό (ψυχολογικό και κοινωνικοανθρωπολογικό) και να προτείνει καινοτόμες παιδαγωγικές, να θέσει προβληματισμούς και να αναπτύξει δεξιότητες και ικανότητες γύρω από τον διαπολιτισμικό διάλογο. Για να συμβάλουμε σε μια πιο διαπολιτισμική κοινωνία, συμμετέχουμε σε διεθνή πρότζεκτ, με στόχο την ανάπτυξη νέων μεθοδολογιών διδασκαλίας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διάφορα σεμινάρια και να προσαρμοστούν σε διαφορετικά ακροατήρια (κοινωνικοί λειτουργοί, εκπαιδευτικοί, δάσκαλοι, επαγγελματίες υγείας κλπ.). Ως εκπαιδευτικός οργανισμός, χρησιμοποιούμε διαδραστικές μεθόδους διδασκαλίας και μη τυπικές παιδαγωγικές (που περιλαμβάνουν λογοτεχνία, θέατρο, αυτοσχεδιασμό, τέχνη) οι οποίες προσφέρουν δημιουργικές, προσβάσιμες και συμμετοχικές εμπειρίες μάθησης.

www.elaninterculturel.com

ROOFTOP THEATRE (ΛΕΥΚΩΣΙΑ)

Το Rooftop Theatre προωθεί τον διάλογο τόσο πάνω όσο και κάτω από τη σκηνή. Η ομάδα προωθεί την αυτοανακλαστική τέχνη, μέσα από διαδικασίες συνεργασίας και συμπερίληψης. Συνεργάζεται με όλες τις κοινότητες που ζουν στην Κύπρο και με άτομα και οργανισμούς που ενδιαφέρονται να μοιραστούν ένα ταξίδι δημιουργίας και αυτοανακάλυψης. Το πεδίο δραστηριότητας του Rooftop Theatre περιλαμβάνει εργαστήρια θεάτρου, συγγραφή παραστάσεων, το θέατρο ως εκπαιδευτικό εργαλείο, το θέατρο του Καταπιεσμένου και η κοινωνία κλπ. Γράφουμε και παράγουμε τα δικά μας έργα, τα οποία ανεβάζουμε σε πολλές τοποθεσίες σε όλη την Κύπρο και το εξωτερικό, διατηρώντας μια συνεπή ακαδημαϊκή παρουσία, καθώς και δημοσιεύσεις και παρουσιάσεις σε συνέδρια.

Το Rooftop Theatre έχει εκτενή εμπειρία τόσο σε μεθοδολογικές προσεγγίσεις, όσο και σε διεθνείς συνεργασίες για την ανάπτυξη διαφόρων πρότζεκτ. Από τη δημιουργία του το 2003, το RT έχει δραστηριοποιηθεί με συνεργατικά εργαστήρια και ανάπτυξη παραστατικών κειμένων και έχει πειραματιστεί με διάφορες διεθνείς μεθοδολογίες, τις οποίες προσαρμόζει στο τοπικό (Κυπριακό) μεταπολεμικό περιβάλλον. Σε τοπικό επίπεδο, το Rooftop Theatre δραστηριοποιείται εκτενώς στους τομείς των παραστατικών τεχνών, της εκπαίδευσης και της ενίσχυσης και υποστήριξης της κοινωνίας των πολιτών της Κύπρου. Μεταξύ των τακτικών μας συνεργατών, βρίσκονται διεθνείς οργανισμοί όπως το UNDP Cyprus (Garage Project, Δερόνεια 2018) και το Γραφείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο (Πρόγραμμα Euroscola 2019, 2020).

<https://www.rooftoptheatregroup.com/>

Youth for Exchange and Understanding Cyprus, YEU (Λευκωσία)

Η YEU Cyprus (Νεολαία για Ανταλλαγή και Κατανόηση) είναι ένας μη πολιτικός, μη κυβερνητικός οργανισμός με έδρα τη Λευκωσία. Ιδρύθηκε το 1995 με στόχο να υποστηρίξει τους νέους που υψώνουν τη φωνή τους στην κοινωνία. Για να γίνει αυτό, η YEU Cyprus προωθεί τη στενή συνεργασία και καλύτερη κατανόηση μεταξύ των νέων όλου του κόσμου, μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειριών και ιδεών. Σκοπός της YEU Cyprus είναι η ενθάρρυνση των νέων να γίνουν ενεργά μέλη της κοινωνίας μας σε κοινοτικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Η αποστολή της YEU Cyprus είναι να θέσει βάσεις για αμοιβαία κατανόηση, αποδοχή και υποστήριξη μεταξύ χωρών, κοινοτήτων και ανθρώπων σε πολιτιστικά, εκπαιδευτικά και κοινωνικά ζητήματα.

Επικεντρωνόμαστε στη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των νέων που προέρχονται από χώρες με διαφορετικά πολιτικά συστήματα, θρησκευτικές πεποιθήσεις και παραδόσεις, ενισχύοντας έτσι την ανεκτικότητα και τον αμοιβαίο σεβασμό. Το όραμά μας είναι να ενδυναμώσουμε και να εμπυχώσουμε τους νέους, ούτως ώστε να δημιουργήσουν την αλλαγή που θέλουν να δουν στις κοινωνίες μας και στον κόσμο. Τα τελευταία τρία χρόνια η YEU Cyprus έχει επικεντρωθεί σε πρότζεκτ που αφορούν την ενεργό πολιτότητα, τη μνήμη, τον εθελοντισμό, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, την πολιτιστική κληρονομιά, την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την εκπαίδευση ψυχικής υγείας, τη βιωσιμότητα και την οικοδόμηση ειρήνης μέσω της χρήσης μη τυπικών μεθόδων, με εφορμογή τους τόσο σε τοπικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η οργάνωση έχει μεγάλη εμπειρία στη Μη Τυπική Εκπαίδευση, καθώς είναι από τις πρώτες οργανώσεις νεολαίας που εφαρμόζουν μη τυπικές μεθόδους στην Κύπρο, προωθεί τη μη τυπική εκπαίδευση σε εθνικό επίπεδο και υποστηρίζει τη δια βίου μάθηση μέσω των δράσεων της. Τη δεδομένη στιγμή, η YEU Cyprus εκπροσωπείται στην επιτροπή του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου και του Συμβουλίου Νεολαίας του Δήμου Λευκωσίας, προωθώντας την καλύτερη εκπροσώπηση των νέων και άλλα θέματα που σχετίζονται με τη νεολαία.

<http://www.yeucyprus.org/>

8. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Συντονισμός και επιμέλεια

Ana Fernández-Aballí (La Xixa Teatre)

Σύνταξη, καθοδήγηση και επιμέλεια

Για Associació La Xixa Teatre

Adrián Crescini

Adriana Garriga

Ana Fernández-Aballí

Daniela Eletti

Irina Arsova

Meritxell Martínez

Valentina Narvaez

Για Elan Interculturel

Mariana Hanssen

Vera Varhegyi

Elena Gonzalez

Για Rooftop/YEU

Javier Esteban Cabanillas

Nina Puolouzasvili

Maria Varnakkidou

Ellada Evangelou

Για DW-RS

Arjen Barel

Charinta Sutedjo

Hamed Rahmani

Σχεδιασμός και διάταξη εξωφύλλου

La Xixa Teatre

Μετάφραση

Chiara Baschera (Spanish)

Anne Béatrice Cinco (French)

Lune Culmann (French)

Marie Alice Orlandetti (French)

Oya Akin (Turkish)

Yiannis Charilaou (Greek)

Hamed Rahmani (Dutch)

Διάταξη μεταφρασμένων κειμένων

Irantzu Casajús (Spanish text)

Mariana Hanssen (French text)

Elena Gonzalez (French text)

Oya Akin (Turkish)

Yiannis Charilaou (Greek)

Hamed Rahmani (Dutch text)

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union